

KHAZAR REVIEW

XƏZƏR XƏBƏR

№ 354 Sentyabr 2016

AYLIQ DƏRGİ
ISSN 2218-2772

khazar-review.khazar.org

İÇİNDƏKİLƏR

"Xəzər" də yeni dərs ili	5
Universitet xəbərləri	8
"Dünya" xəbərləri	10
Avrasiya Akademiyasının quruçu üzvü Lütfi Zadəyə Azərbaycan medali təqdim olunub	15
Hamlet İsaxanlı Şəhriyara həsr olunmuş beynəlxalq konfransda mükafata layiq görüldü	18
Bolonya prosesi və Azərbaycan təhsili	20
Məzunumuzun böyük uğuru	25
Xəzər Universitetində "Potensial məktəb direktorlarına məktəbin idarə edilməsi üzrə təlim kursu"nun məzunlarına sertifikat təqdim olundu	28
Şəhriyarin 110 illiyinə həsr edilmiş elmi konfrans	32
Katie Reilly. Is Homework Good for Kids? Here's What the Research Says	36
NDU xəbərləri	40
Xəzər Universiteti Üzeyir Hacıbəyli Beynəlxalq Müsiqi Festivalında	47
Xəzər Universitetinin müəllimi təhsilini təqəḍ programı ilə Avstarliyada davam etdirəcək	52
İnstructor of Khazar University Receives a Scholarship to Study in USA	57
Ağalar İdrisoğlu. Öz əsərlərini dünya muzeylərində görmək hər rəssama nəsib olmur	65
Yakob Qoqebaşvili. Beşik mahnısının hikməti	70

1995-ci ilin
yanıvazından nüqr olunur

Təqdim:
Xəzər Universiteti

Baş redaktör:
Hamlet İsaxanlı

Baş redaktor məsləhəti:
Əlinə Balayev

Kədəralıya fəxriyyət:
Canan Məmmədova
Əldən: Ağayev
Alla Axtundova
Səlim Fazıl
Knyaz Aslan:

İngiliscə dilində
məsləhəti redaktör:
Marta Landi

Rəssamı:
Mir Rəfiq Əbdülhəkimov

Kompyuter tərtibatçısı:
Sevinç Şəfiyeva

Foto:
Multimedia Mərkəzi

Address:
41 Məhəsati str., Bakı
(near the "Neftçilar" metro)
Tel.: (+99412) 323 93 13
(+99412) 421 10 93 (209)
GSM: (+99450) 321 31 69
Fax: (+99412) 493 93 79
E-mail: xazarxaber@khazar.org
Certificate: 376
Index: 67178
Copies: 3000

It has been published
since January 1995

Pərvəndə:
Xəzər University

Editor-in-chief:
Hamlet İsaxanlı

Associate editor:
Əlinə Balayev

Editorial members:
Janəl Məmmədova
Ağdar Ağayev
Alla Axtundova
Səlim Fazıl
Knyaz Aslan:

Editor of English Text:
Marta Landi

Design by:
Mir Rəfiq Əbdülhəkimov

Computer graphics:
Sevinç Şəfiyeva

Photo:
Multimedia Centre

“Xəzər”də yeni dərs ili

Sentyabrın 15-də Xəzər Universitetində yeni dərs ilinin başlanmasına həsr olunmuş mərasim keçirildi. Mərasimdə universitetə yeni qəbul olunmuş tələbələr, onların valideynləri, universitetin rəhbərliyi və professor-müəllim heyəti iştirak edirdilər.

Mərasim Azərbaycanın Dövlət himminin ifası ilə başlandı. Universitetin rektoru Hassan Niknaf, təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı çıxış edərək, universitetə qəbul olunmuş gəncləri təbrik etdilər, onlara universitet haqqında məlumat verdilər. Bildirdilər ki, universitetdə yüksək səviyyəli təhsil almaq üçün hər cür şərait yaradılmışdır, universitetin beynəlxalq əlaqələri və programları xarici ölkələrin – Avropa, ABŞ və Uzaq Şərqi universitetlərində təhsil almaq imkanları yaradır, tələbələrin yalnız yüksək ixtisaslı mütəxəssislər kimi yetişməsinə yox, həm də geniş dünyagörüşlü və mədəni səviyyəli insanlar kimi formallaşmasına ciddi diqqət yetirilir və bunun üçün müxtəlif sənət növleri – musiqi, rəssamlıq, xalçaçılıq və zərgerlik tədris olunur. Onlar tələbelərə yorulmadan çalışmağı tövsiyə etdilər, onlara uğurlar arzuladılar.

H. İsaxanlı, H. Niknaf, prorektorlar Mehəmməd Nuriyev və İsaxan İsaxanlı, İqtisadiyyat və menecment fakültəsinin dekanı İnqilab Əhmədov, Humanitar və sosial elmlər fakültəsinin dekanı Cabir Xəlilov və Təhsil fakültəsinin dekanı Elza Səmədova ən yüksək bal toplamış 15 tələbəyə tələbə biletini və hədiyyələr təqdim etdilər, onlarla xatire şəkli çəkildi.

Universitetə yeni qəbul olunmuş tələbələr adından Murad Nuriyev (maliyyə ixtisası) çıxış etdi, Xəzər Universitetinin geniş imkanlarından bəhərelənərək yüksək ixtisaslı mütəxəssislər kimi yetişmək üçün ciddi səy göstərəcəklərini bildirdi.

Universitetin Musiqi və incəsənət departamentinin hazırladığı konsertdə tələbə qızlar və oğlalar da ibarət rəqs qrupları məharətlərini nümayiş etdirdilər, Müslüm Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının solisti, universitetin müəllimi Məhsəti Cabbarlinın ifasında mahnılar sesləndi.

Mərasim yeni qəbul olunmuş tələbələrin auditoriyalara davət olunması ilə başa çatdı. Auditoriyalarda onlar fakültə dekanları və departament müdirləri ilə görüşdülər. Onlara təhsil alacaqları ixtisaslar haqqında ətraflı məlumat verildi, suallar cavablandırıldı.

Xəzər Universitetində yeni dərs ili başlandı.

New Academic Year Begins

On September 15, an opening ceremony was held to celebrate the beginning of the new academic year at Khazar University. Participants in the ceremony included incoming freshmen and their parents, the university administration, and faculty members.

The ceremony began with the National Anthem of the Azerbaijan Republic. Then speeches were made by Dr. Hasan Niknafs, President of the University, and Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees. They congratulated students on their admission to the university and gave them information about Khazar. They also noted that the university will provide them every opportunity to study on a high level and to study abroad in Europe, the USA or Asia via the university's international partnerships and programs. The university aims not only to train highly-qualified specialists, but also to raise up cultured graduates with broad worldviews by exposing them to various arts including music, design, carpet making and jewelry. They encouraged the new students to work hard and wished them success.

Then the 15 freshmen with the top admission examination scores were given their student ID cards and university gifts by H. Isaxanli; H. Niknafs; Vice Presidents Mahammad Nuriyev and Isakhan Isakhanli; Dr. Ingilab Ahmadov, Dean of the School of Economics and Management; Associate Professor Jaber Khalilov, Dean of the School of Humanities and Social Sciences; and Dr. Elza Semedli, Dean of the School of Education.

Freshman Murad Nuriyev (majoring in Finance) made a speech on behalf of the freshman class, noting that they would work hard to take advantage of the opportunities at Khazar.

The Department of Music and Fine Arts gave a concert including performances by the Girls' and Boys' Dance Ensembles and by instructor Mehseti Jabbarli, soloist for the Muslim Magomayev Azerbaijan State Philharmonic.

At the end of the ceremony, the new students were invited to their classrooms, where they met with their deans and department heads. They were given detailed information about their majors and their questions were answered. The new academic year at Khazar University has officially begun.

Xəzər Universiteti

QS-in dəyərləndirməsinə görə

Azərbaycanda yenə birincidir

2016-ci il senyabrın 6-da QS reyting təşkilatı dünya üzrə ali təhsil müəssisələrinin 2016-2017-ci il üçün reytingini müəyyənləşdirmişdir.

Reytingdə bu il Azərbaycandan 3 ali təhsil müəssisəsi – Xəzər Universiteti, Qafqaz Universiteti və Bakı Dövlət Universiteti iştirak etmişdir. Reyting siyahısına görə, Xəzər Universiteti 701+ yeri, Azərbaycan universitetləri arasında isə 1-ci yeri tutur.

QS təşkilatı dünya universitetlarının fəaliyyətini 6 əsas meyar üzrə qiymətləndirir. Bu meyarlardan – akademik nüfuz, elmi məqalələrdən sıfat getirmə, müəllim-tələbə nisbəti, işəgötürənlər arasında nüfuz, xarici müəllimlərin və xarici tələbələrin sayıdır. Xəzər Universiteti işəgötürənlərin nüfuzuna, beynəlxalq tələbələrin qəbuluna və müəllim-tələbə nisbətinə görə də Azərbaycan universitetləri arasında birinci yeri tutmuşdur.

Qeyd edək ki, reytingdə iştirak edən universitetlərin 4000-dən çoxu nəzərə alınmış, 916-sı qiymətləndirilmişdir. Reytingdə bu il ötən ilə müqayisədə daha 25 ali təhsil müəssisəsi qiymətləndirilərək, onların sayı 891-dan 916-ya qalxmışdır.

Ətraflı məlumatı bu link vasitəsilə əldə etmək olar:

<http://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2016>

Qeyd edək ki, Xəzər Universitetinin bu naiyyəti haqqında ölkənin 20-dək media qurumu xəbər yayımlıdır:

<http://yenizaman.az/v5/w55852/>;

<http://echo.az/article.php?aid=105188>;

<http://sonxaber.az/23058/uc-ali-mektebimiz-dunyanin-en-yaxsi-universitetleri-siyahisinda>;

<http://milletinsesi.info/index.php?newsid=15064>;

<http://yenizaman.az/v5/w55852/> və s.

Khazar University in the First Place in Azerbaijan Again in QS Ratings

On September 6th, 2016, QS World University Rankings revealed ranking results of world universities for 2016-2017.

This year, 3 universities from Azerbaijan -- Khazar University, Qafqaz University and Baku State University -- participated in the ranking. According to the ranking list, Khazar University took 701+ place among the world universities and the 1st place among Azerbaijani universities.

QS World University Rankings uses six key performance indicators to assess the universities: academic reputation, employer reputation, international faculty, citations per faculty, faculty to student ratio and international students. According to employer reputation, international students and faculty to student ratio, Khazar University also took the 1st place among Azerbaijani universities.

Among the universities participating in the rating, more than 4000 are considered, and 916 are evaluated. Compared to the previous year, 25 more universities were evaluated as a result of which the overall number of evaluated world universities rose from 891 to 916.

For more information:

<http://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2016>

We note that nearly 20 media agencies published information about this accomplishment of Khazar University, including the following:

<http://yenizaman.az/v5/w55852/>;

<http://echo.az/article.php?aid=105188>;

<http://sonxaber.az/23058/uc-ali-mektebimiz-dunyanin-en-yaxsi-universitetleri-siyahisinda>;

<http://milletinsesi.info/index.php?newsid=15064>;

<http://yenizaman.az/v5/w55852/>

Təbriz Universiteti ilə Xəzər Universiteti arasında memorandum imzalandı

Sentyabrin 13-də Təbriz Universiteti ilə Xəzər Universiteti arasında memorandum imzalandı. Universitetin "Neftçilər" kampusunda keçirilən görüşdə Təbriz Universitetinin rektoru Məhəmməd-Reza Pour-Məhəmmədi, Tehsil, Mədəniyyət və Tədqiqat üzrə Akademik Mərkəzin Şərqi Azərbaycan bölməsinin rəhbəri Əhməd Farsbafian, İranın Azərbaycandakı səfirliyinin nümayəndələri, Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı, universitetin rektoru Hassan Niknafs, İnzibati və tələbə işləri üzrə prorektor İsaxan İsaxanlı, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin direktoru Turan Cəfərova iştirak edirdilər.

Rektor Məhəmməd-Reza Pour-Məhəmmədi çıxış etdi və 20.000 tələbəsi, mühəndislik, hüquq, kənd təsərrüfatı və digər sahələrdə çoxsaylı proqramlar təklif edən İranın ikinci ən böyük universiteti – Təbriz Universiteti barəsində görüş iştirakçılarını məlumatlandırdı.

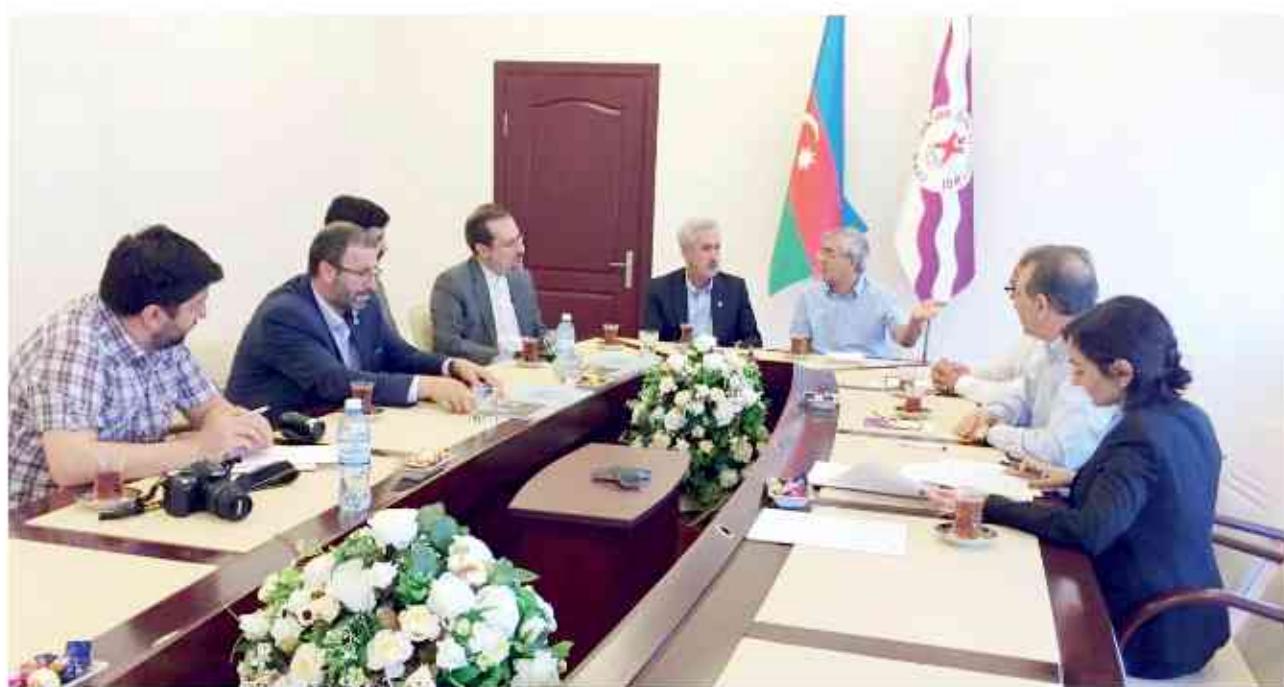
Professor Hamlet İsaxanlı çıxış edərək, Xəzər Universitetinin inkişafı, universitetin bəyənəniləşdirmə siyaseti və Təbriz Universiteti ilə əməkdaşlıq maraqlarından danışdı.

Danışqlar iki universitet arasında əməkdaşlığın prinsipləri, tələbə və işçi mübadiləsi, dərəcə proqramları, tədqiqat və nəşr işləri, bakalavr tələbələrinin elmi işlərinə nəzarət və digər müstərok layihələrin müzakirəsi ilə davam etdi. Sonda iki universitet arasında anlaşma memorandumu imzalandı.

Bu barədə Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyi (AZƏRTAC) də rəsmi Internet səhifəsində məlumat yayımlmışdır.

Xəbəri tam şəkildə oxumaq və tədbirdə çəkilmiş şəkillərə baxmaq üçün bu linkə daxil olmaq lazımdır:

http://azertag.az/xeber/Təbriz_ve_Xezer_universitetleri_arasında_əməkdaşlıq_dair_memorandum_imzalanıb-993086.

Memorandum of Understanding with University of Tabriz Signed

On September 13, Khazar University hosted a delegation from the University of Tabriz. The meeting took place on the Nefchiler campus of Khazar University.

Participants from University of Tabriz included Dr. Mohammadreza Pourmohammadi, Chancellor of Tabriz University; Dr. Ahmad Farshbafian, President of the Research and Development Center Studying Azerbaijan; and representatives of the Embassy of the Islamic Republic of Iran.

Participants from Khazar University included Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees; Dr. Hasan Niknafs, President of the University; Dr. Isakhan Isakhanli, Vice President for Administration and Student Affairs; and Turan Jafarova, Director of the International Office.

Dr. Mohammadreza Pourmohammadi gave a brief presentation about the University of Tabriz. He informed the meeting participants that University of Tabriz is the second largest university in Iran with more than 20,000 students and a wide range of programs in the fields of engineering, agriculture, law, and more.

Then Prof. Hamlet Isaxanli informed the guests about Khazar University, its development and internationalization strategy. He expressed interest in cooperation with the University of Tabriz.

The following topics were discussed: cooperation between the two universities, staff and student exchange, joint degree programs, joint research and publications, supervision of graduate students, joint academic and cultural programs, and other projects of mutual interest. A memorandum of understanding was signed.

AZERTAC (the Azerbaijan State Information Agency) published an article about this on their website. The article and corresponding pictures are available at the following link:

http://azertag.az/xeber/Tebriz_ve_Xezer_universitetleri_arasinda_emekdasliga_dair_me morandum_imzalanib-993086.

Sentyabrın 14-də "Dünya" məktəbinin Sumqayıtdakı binasının rəsmi açılış mərasimi oldu. Mərasimdə "Dünya" məktəbinin rəhbərliyi, müəllimləri, Sumqayıt "Dünya" məktəbinin rəhbərliyi, müəllim kollektivi, valideynlər və şagirdlər iştirak edirdilər.

Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı açılış nöqtəsində Xəzər Universitetinin, eləcə də, "Dünya" məktəbinin yaranma tarixindən danışdı, Sumqayıtda "Dünya" məktəbinin inkişaf planı barədə fikirlər söylədi. Hazırda Xəzər Universiteti və "Dünya" məktəbinin yüksək reytingli təhsil ocaqları olduğunu qeyd edən H. İsaxanlı məktəbin əsasının 1998-ci ildə qoyulduğunu, çox az şagirdlə fealiyyətə başladığını, illər ötdükçə genişlənərək böyük bir təhsil məbədinə çevrildiyini vurğuladı. O, hamçinin "Dünya"

məktəbinin Xəzər Universiteti nəzdində fealiyyət göstərdiyini xatırladaraq, bunu məktəbin inkişafı üçün müsbət bir hal kimi dəyərləndirdi. O, məktəbdə mövcud olan IBO – Beynəlxalq Bakalvr Teşkilatının Diplom Programından söz açaraq, bu programda təhsil alan şagirdlərin gələcəkdə dönyanın tanınmış universitetlərində təhsillərini davam etdirmək imkanı qazana bileyəklərini bildirdi. H. İsaxanlı çıxışının sonunda tədbir iştirakçlarını açılış münasibeti ilə təbrik etdi və məktəbdə şagirdlərin yüksək səviyyədə təhsilini təmin etmək üçün hər cür imkanlar yaradılıdığını qeyd etdi.

Rəsmi hissə başa çatdıqdan sonra tədbir "Dünya" məktəbi müəllim və tələbələrinin ifasında kiçik konsert programı ilə davam etdi. Sonra valideynlərə "Dünya" məktəbinin tarixini və bugünüñ əks etdirən film nümayiş olundu.

Dunya School Opens New Branch in Sumgayit

On September 14, 2016, a new branch of Khazar University's affiliate Dunya School opened in Sumgayit with an official ceremony. Participants in the ceremony included Dunya School administrators and teachers, the new administration of the Sumgayit Branch of Dunya School as well as its teachers, parents, and students.

Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, made an opening speech about the history of Khazar University and of the Dunya School. He also spoke about plans for Dunya School's development in Sumgayit. He noted that Khazar University and Dunya School are both highly-rated educational institutions. Dunya School began in 1998 with a very small group of students, but turned into a large private

school over the years as its student numbers increased. He also mentioned that Dunya School is affiliated with Khazar University, which is advantageous to the school's development. He informed the audience about the International Baccalaureate (IBO) Diploma Program at the school, which gives graduates an opportunity to study in leading universities worldwide. At the end of his speech, Prof. Isaxanli congratulated the students and promised that the school would create opportunities for them to obtain a high-level education.

After the official part of the ceremony, a small concert was given by Dunya School teachers and students. Then Dunya school parents were shown a film about the school's history.

“Dünya” məktəbində yeni dərs ilinin açılış mərasimi

Sentyabrin 15-də “Dünya” məktəbində yeni dərs ilinin açılışı oldu. Açılmış mərasimində məktəbin təsisçisi Nailə xanım Isayeva çıxış edərək, məktəbliləri yeni dərs ilinin başlanması münasibətilə təbrik etdi, “Dünya” məktəbinin Sumqayıtda yeni açılan binası haqqında məlumat verdi.

Sonra Milli Məclisin deputati, valideyn Azay Quliyev və Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyətinin şöbə müdürü Yahya Əliyev çıxış edərək, “Dünya” məktəbinin şagird və müəllim kollektivini yeni dərs ilinin başlanması münasibətilə təbrik etdilər, onlara uğurlar arzuladılar.

Dunya School Opening Ceremony

On September 15, an opening ceremony was held to mark the beginning of the 2016-2017 academic year at Khazar University's affiliate Dunya School. The school's founder, Nailakhanim Isayeva, opened the ceremony with a speech. She also gave the audience information about the new branch of Dunya School opening this year in Sumgayit.

Then speeches were made by Azay Guliyev, a pupil's parent and Member of Parliament; and Yahya Aliyev, Division Head at Binagadi District Executive Power. They congratulated the pupils and teachers and wished them success in the new school year.

“Dünya” məktəbinin nəzdindəki bağçada məşğələlər başladı

Sentyabrın 15-də “Dünya” məktəbinin Məktəbəqədər təhsil bölümündə yeni tədris ilinin başlanması ilə əlaqədar tədbir keçirildi. Tədbirdə Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı və “Dünya” məktəbinin təsisçisi Nailə xanım İsayeva, bağça rəhbərliyi, valideynlər və uşaqlar iştirak edirdilər.

Şan nügmələr, rəngarəng rəqsler və gözəl çıxışlarla zəngin tədbirə balacaları təbrik etmək üçün müxtəlif nağıl personajları da gəlmisdilər.

New Academic Year at Dunya Preschool

On September 15, an opening ceremony was held to mark the beginning of the 2016-2017 academic year in the preschool attached to Khazar University's affiliate Dunya School. Participants in the celebration included the founders of Khazar University and Dunya School, Professor Hamlet Isaxanli and Nailakhanim Isayeva, respectively; preschool teachers, parents, and children. The celebration included happy songs, colorful dances, and beautiful performances. Various fairy tale characters also came to greet the children.

“Xəzər”in əməkdaşları beynəlxalq konfransda

Xəzər Universiteti Elektronika və telekomunikasiya departamentinin müdürü Nuru Səfərov və Neft-qaz mühəndisliyi departamentinin müdürü Qəşəm Zeynalov avqustun 31-dən sentyabrın 1-dək Bakıda keçirilən “İdarəetmə elmi və mühəndislik idarə etməsi” mövzusunda X beynəlxalq konfransda iştirak etdilər.

Konfrans Elm və Mühəndislik İdarə etməsi Beynəlxalq Cəmiyyətinin, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin, Rabitə və Yüksək Tex-

nologiyalar Nazirliyinin, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin, Azərbaycan Texniki Universitetinin və Çinin Siçuan Universitetinin təşkilatçılığı ilə keçirildi.

Konfransda bir sıra ölkələrin aparıcı alimlərinin idarəetmə elmi və onun tətbiqinə həsr edilmiş elmi məruzələri dinlənildi.

Hamlet İsaxanlı özəl ali məktəblərə qəbul sayının azalmasının səbəblərini izah etdi

Sentyabrin 7-də Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı media nümayəndələrinin “tələbələrin özəl universitetləri seçməməsinin səbəbləri” ilə bağlı suallarını cavablandırılmışdır.

H.İsaxanlının mediaya verdiyi cavabları bu linklər vasitəsilə oxumaq olar:

<http://olaylar.az/news/sosial/190620>;

http://kreditplaza.az/az/eco_az_news/t%C9%991%C9%99b%C9%991%C9%99r-niy%C9%99-bu-il-oz%C9%991-universiteti%C9%99rd%C9%99n-kut%C9%99vi-imtina-etdil%C9%99r-rektorlardan-aciqlama/;

http://faktxeber.com/rektorlar-zl-universitetirdn-ktlvi-imtinam-sbbini-aqladlar_h483513.html;

<http://modern.az/az/news/111109>.

Müəllimimizə əməkdar artist fəxri adı verilmişdir

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 22 sentyabr 2016-ci il tarixli sərəncamı ilə Fikrat Əmirov adına Azərbaycan Dövlət Məhmət və Rəqs Ansamblının üzvlərinə fəxri adlar verilmişdir. Təltif olunanalar arasında Xəzər Universitetinin müəllimi Telman Əliyev də vardır. O, əməkdar artist fəxri adına layiq görülmüşdür.

Müəllimizi təbrik edir, ona yeni uğurlar arzulayırıq.

Tələbələr dərsi müzeydə keçdilər

Sentyabrin 27-də Xəzər Universitetinin Təhsil fakültəsinin birinci kurs tələbələri üçün “Arxeologiyaya giriş” fənninin növbəti dərsi AMEA Arxeoloji və Etnoqrafiya İnstitutumun müzey-sərgi zalında fənn müəllimi Orxan Zamanov tərəfindən ekskursiya şəklində tədris olundu.

Təcrübə dərsi universitetin Tarix və arxeo-

logiya departamenti tərəfindən təşkil edilmişdi. Ders tələbələrin böyük marağına səbəb oldu.

Ekskursiya zamanı Azərbaycanda aparılan son arxeoloji tədqiqatlardan və əhəmiyyətli elmi tapıntılarından bəhs olundu. Tələbələrə əsas və əhəmiyyətli arxeoloji mənbələr və abidələr haqqında əyani məlumat verildi.

Avrasiya Akademiyasının qurucu üzvü Lütfi Zadəyə Azərbaycan medalı təqdim olunub

ABŞ-in Kaliforniya ştatında yerleşən nüfuzlu Berkli Universitetində sentyabrın 7-də Azərbaycan əsilli amerikalı professor Lütfi Zadəyə həsr olunmuş geniş mərasim keçirilib. Azərbaycanın Los Ancelesdəki Baş konsulluğundan APA-ya verilən məlumatə görə, mərasimdə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) qərarı ilə Lütfi Zadənin təltif olunduğu Azərbaycan Respublikasının Nizami Gəncəvi adına Qızıl Medalı Azərbaycanın Los Ancelesdəki baş konsulu Nəsimi Ağayev tərəfindən dünya şöhrəti alıma təqdim olunub.

Tədbirdə Berkli Universitetinin müəllim-tələbə kollektivi, alimin həmkarları, dostları və onun elmi-tədqiqat irlisinin davamçıları iştirak edib. İlk çıxış üçün söz universitetin Mühəndislik Fakültəsinin dekanı, Lütfi Zadənin yetirməsi olan professor Şankar Sastriyə verilib. O, professor Lütfi Zadəni bu əlamətdar gün münasibətilə təbrik edərək, göstərilən diqqətə və belə bir nəcib təltifə görə təmsil etdiyi ali təhsil müəssisəsi adından Azərbaycan Respublikasına derin minnətdarlığını ifadə edib.

Sonra professor Lütfi Zadənin vətəni Azərbaycana həsr olunmuş, onun sosial, iqtisadi və mədəni tərəqqisini nümayiş etdirən qısa film nümayiş etdirilib. Filmdən sonra söz Azərbaycanın Los Ancelesdəki baş konsulu Nəsimi Ağayevə verilib. Diplomat bildirib ki, professor Lütfi Zadə öz elmi nailiyyətləri və dünya tərəqqisine verdiyi töhfələri ilə sadəcə, Azərbaycan və ya ABŞ-in deyil, bütün bəşəriyyətin dayarlı təmsilçilərindəndir. O, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin həm azərbaycanlı soydaş, həm də dünya elminin dəyərli nümayəndəsi kimi daim professor Lütfi Zadaya diqqət göstərdiyini, bu diqqətin nəticəsi kimi 2011-ci ildə qoçaman alimin Dostluq Ordəni ilə təltif olunduğunu vurgulayıb.

Baş konsul, çıxışının sonunda AMEA-nın prezidenti akademik Akif Əlizadə tərəfindən mərasim münasibətilə professor Lütfi Zadəyə ünvanlaşmış təbrik məktubunu oxuyaraq, Qızıl Medalı tantənəli surətdə dünya şöhrəti alıma təqdim edib.

Onu da qeyd edək ki, professor Lütfi Zadə Bakıda təsis olunmuş Avrasiya Akademiyasının beş qurucu üzvündən biridir. Bu münasibətlə daha once ona Avrasiya Akademiyasının digər qurucu

üzvü professor Hamlet İsaxanlınu iştirakı ilə "Avrasiya Əfsanəsi" kuboku təqdim edilmişdi.

Professor Lütfi Zadə mərasimdəki çıxışında Azərbaycandan kənarda yaşamasına baxmayaraq, Azərbaycanın daim onun qəlbində xüsusi yerdə olduğunu bildirib. O, prezident İlham Əliyevin müdrik rəhbər və istedadlı dövlət xadimi olduğunu vurgulayaraq, ona derin rəğbat bəslədiyini söyləyib. Alım bildirib ki, Azərbaycan bu gün nəinki öz regionunda, elecə də, beynəlxalq aləmdə böyük nüfuzlu malikdir. Burun işə hər şəyden öncə, Azərbaycan prezidenti tərəfindən həyata keçirilen düşünlülmüş siyasetin və səbətli dövlət kursunun nəticəsi olduğunu vurgulayıb. Lütfi Zadə AMEA-nın prezidenti A. Əlizadəyə belə bir medal ilə təltif olunmasına görə təşəkkürünü bildirib.

Tədbirdə professor Lütfi Zadə ilə uzun illər birgə çalışmış, onun elmi-tədqiqat işlərində yaxın-dan iştirak etmiş Azərbaycan Texniki Universitetinin professoru Şahnaz Şahbazova və Berkli Universitetinin professoru Ceyms Demmel də çıxış ediblər.

Onlar öz nitqlərində dünya şöhrəti alımın elmi araşdırımlarından, bu səpkidə qeyri-səlis çoxluqlar və sistemlər, elecə də, qeyri-səlis məntiq sahəsində elmə gətirdiyi inqilabi yeniliklərdən söz açıblar.

Xəzər Universitetinin tələbə yataqxanası istifadəyə verildi

Xəzər Universitetinin "Neftçilər" kampusunun yaxınlığında universitetin yataqxanası istifadəyə verilmişdir. Rahat yaşayış şəraiti olan yataqxana yerli və acnəbi tələbələr, həmçinin qonaqlar üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Yataqxana təhlükəsizlik kameraları ilə təchiz edilmiş və təhlükəsizlik işçiləri var, Wi-Fi-la təmin olunmuşdur.

Hamlet İsaxanlı Şəhriyara həsr olunmuş konfransda

Sentyabrin 14-də Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında böyük Azərbaycan və İran şairi Məhəmmədhüseyin Şəhriyara həsr olunmuş konfrans keçirildi. Konfransda Azərbaycan və İran alimləri, o cümlədən, rəsmi şəxslər iştirak edirdilər.

Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı Şəhriyarin sənətkarlığı, Səməd Vurğunla M.Şəhriyarin yaradılığindəki bənzərliklər barədə çıxış etdi. Professor İsaxanlı tədbirdə öz şeirlərini də oxudu.

Konfrans haqqında "Palitra" qəzetinin rəsmi Internet səhifəsində geniş yazı dərc olunmuşdur. Yazını tam şəkildə oxumaq üçün bu linkə daxil olmaq lazımdır:

<http://palitranews.az/news.php?id=58237>.

1-ci kurs tələbələri kitabxana ilə tanış oldular

Sentyabrın 15-də Kitabxana-İnformasiya Mərkəzinin əməkdaşı Səidə Orucova 1-ci kurs tələbələrinə “Kitabxana və kitabxana xidmətləri” mövzusunda təlim keçdi.

Sonra KİM-nin əməkdaşları tələbələri kitabxana ilə tanış etdilər.

Hamlet İsaxanlı Şəhriyara həsr olunmuş beynəlxıl konfransda Şəhriyar mədəniyyət medalına layiq görüldü

Sentyabrın 17-də Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı İran İslam Respublikasının Təbriz şəhərində böyük İran və Azərbaycan şairi Məhəmmədhüseyn Şəhriyara həsr olunmuş beynəlxıl konfransda iştirak etdi. Konfransa Təbriz Universiteti ev sahibliyi edirdi.

Konfransda beş ölkə – İran İslam Respublikası, Pakistan, Türkiye, Azərbaycan və Gürcüstən təmsil olunurdu. İştirakçı ölkələrin görkəmli elm adamları sırasından altı nəfər 2016-cı ilin

Şəhriyar Mədəniyyət Medalına layiq görüldü.

Azərbaycan Respublikasından Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı və Bakı Dövlət Universiteti İlahiyyat fakültəsinin dekanı professor Vasim Məmmədəliyev Şəhriyar Mədəniyyət Medalına layiq görüldürlər. Onlar öz çıxışlarında M.Şəhriyar haqqında fikirlerini konfrans iştirakçıları ilə bələşdülər.

H. İsaxanlı bir qrup konfrans iştirakçısı ilə Şəhriyarin Təbrizdəki ev muzeyində oldu.

Founder Receives Shahriyar Medal

On September 17, an international conference dedicated to great Iranian and Azerbaijani poet Mahammadhusayn Shahriyar was held in the city of Tabriz in the Islamic Republic of Iran. The conference was hosted by the University of Tabriz.

Five countries were represented at the conference: the Islamic Republic of Iran, Pakistan, Turkey, Azerbaijan and Georgia. Six scholars from these countries were selected to receive the 2016 Shahriyar Medal.

Two scholars from the Azerbaijan Republic who received the medal were Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, and Professor Vasim Mammadaliyev, Dean of the School of Theology at Baku State University. They each made brief speeches about Shahriyat.

Şekilde (soldan sağa): Hamlet İsaxanlı, şəhriyərşünas-filolog Esmira Sükürova (Fuad), ilşiyatçı şərqşünas professor Vasim Məmmədəliyev, şair Əli Daşqın, Hadi (Şəhriyərin oğlu) və balaca Şəhriyarsevər. (Şəhriyərin ev muzeyində, Təbriz).

In the photograph (from left to right): Hamlet Isaxanli; Esmira Shukurova (Fuad), Eastern Studies Scholar; Professor Vasim Mammadaliyev, Theologian/Eastern Studies Scholar; Ali Dashgin, poet; Hadi, Shahriyar's son; and a young Shahriyar fan. Taken in Shahriyar's House Museum, Tabriz.

Bolonya prosesi və Azərbaycan təhsili

2016-ci il iyundan 22-də "Həftə içi" qazetinin həftə.az vəb səhifəsində "Bolonya prosesi və Azərbaycan təhsili" adlı analitik yazı yerləşdirilmişdir. Tanınmış təhsil ekspertləri – Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet Isaxanlı və Azərbaycan Təhsil Şurasının sədri professor Əjdər Ağayev problemi şərh edirlər. Yazını oxuculara təqdim edirik.

Ekspertlərin fikrincə, bu istiqamətdə keyfiyyətli nticələr alda etmək üçün ali məktəblərə müstəqillik verilməlidir

Azərbaycan müstəqillik alda etdikdən sonra təhsil sisteminde də müstəqil siyaset yürüdülməye başladı. Belə ki, ölkəmizin Avropaya integrasiyası bu sahədə yeni islahatların aparılmasına təkan verdi. 2005-ci ildə isə Azərbaycan təhsili ilk dəfə olaraq Bolonya prosesi ilə tənış oldu. Artıq 11 ildir ki, ölkəmizin ali təhsil müəssisələrində bu sistem tətbiq olunur.

Xatırladaq ki, dünyanın istifadə etdiyi təhsil sistemlərinəndə biri olan Bolonya sisteminin tarixi o qədər qədim deyil. Prosesin rəsmi başlangıcı 1999-cu il iyunun 19-u hesab olunur. Həmin tarixdə Bolonya şəhərində 29 Avropa ölkəsinin təhsil nazirlərinin xüsusi konfransında "Avropa ali təhsil məkanı" beyannamesi və ya Bolonya bəyannamesi qəbul edilmişdir. Bolonya sistemi digər ölkələr üçün də açıqdır. Hazırda Bolonya sistemi 46 ölkəni özündə birləşdirir. Bu sistemin əsas məqsədi Avropa ali təhsil məkanı yaratmaq, eləcə də o sistemi dünya miqyasında fəallaşdırmaqdır.

Təhsil Nazirliyində hesab edirlər ki, ölkəmizin Bolonya prosesinə qoşulması, ali təhsilin Avropa təhsil məkanına integrasiyası, tələbə və müəllim kontingentinin vahid Avropa ali təhsil məkanına qoşulan ölkələr arasında mobilliyyinin asanlaşdırılması, məşğulluq (işədüzəlmə) prosesinin asanlaşdırılması, diploma əlavənin vahid modelinin yaradılması ilə məzunların əmək bazarında fəaliyyətə başlamasının asanlaşdırılması, uzunömürlü təhsil almaq imkanlarının ya-

radılması (ali təhsil müəssisələrindən akademik uğursuzluğa görə xaric olunmanın aradan qaldırılması), hər bir tələbəyə fərdi yanaşma, hər bir müəllimin tədris etdiyi kursa (fənnə) sərbəst yanaşması, tələbelərə öz təhsil prosesini seçməkdə sərbətliyin verilməsi (məs., müəllim və fənn seçimində sərbəstlik), yay semestri imkanlarından istifadə, tədrisi vaxtından əvvəl bitirme, (baikalariat seviyyəsində 3.5 il, magistratura seviyyəsində 1.5 il), diplomların ekvivalentliyi və qarşılıqlı tanınması üçün geniş imkanlar yaradır.

Mövzu ilə bağlı fikirlerini bildirən Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qeyyūmlar Şurasının sədri professor Hamlet Isaxanlı deyib ki, çoxpilləli təhsil, kredit sistemi, təhsilin keyfiyyətinin qarşılıqlı qiymətləndiriləsi, tələbə, müəllim mobilliyi, diplomların qarşılıqlı tanınması Bolonya prosesinin əsas müdafiələridir: "Azərbaycan 2005-ci ildə Bolonya prosesinə qoşuldu. Həmin dövrə çoxları bu prosesin nədən ibarət olduğunu başa düşmirdi. Biz Xəzər Universitetində bir sira ali təhsil müəssisələrinin dekanlarının seminarlarını təşkil etdik və proses haqqında geniş məlumat verdik. Bununla bağlı həmin dövrə mətbuatda da bir sira məqalələr yazdım və Bolonya prosesinin mahiyyətini açıqlamağa çalışdım. Prosesin tətbiqi zamanı bir çox çətinliklər baş verirdi. Geniş təbliğat aparılmasına baxınmayaraq, bu proses Avropadakı kimi tam başa düşülmədi və bu gün də bununla bağlı müəyyən problemlər var. Ölkəmizdə bu prosesin tətbiqinin bizə verdiyi ən vacib amillərdən biri kredit sistemidir. Bu sistem demək olar ki, bütün ali təhsil müəssisələrində

tətbiq olunur. Xəzər Universiteti yaradıldığı gündən bu günə qədər kredit sistemini tətbiq edir. Cənki biz Amerika təhsil sistemini əsas götürmüştük və düşünürdük ki, bu sistem gecəz Avropada da öz təsdiqini tapacaq. Ancaq Bolonya prosesinin Azərbaycana bundan başqa elə bir xeyri olduğunu düşünmürəm. Buna səbəb respublikamızda bu prosesin də müayyen qədər standartlaşdırılmasıdır. Qeyd edim ki, Bolonya prosesinə qoşulmuş ölkələrin qarşısına konkret şərtlər qoyulmur, sadəcə tövsiyalar edilir. Ümumiyyətla, dünyanın bir çox ölkələrində universitetlərə sərbəstlik verilir. Həmin universitetlərdə dövlət tərəfindən təsdiq edilmiş xüsusi tədris planı olmaz. Buna misal olaraq Amerikani göstərmək olar. Amerikada universitetlərə nəzəret edən qurum belə yoxdur. Yəni, universitetlər tam sərbəstdirlər. Qəbulu da özləri aparır, diplomu da özləri verir".

Onun sözlərinə görə, Bolonya prosesinin əsas prinsiplərindən biri məhz keyfiyyətdir: "Bu keyfiyyəti almaq üçün isə universitetlərə muxtarıyyət və sərbəstlik verilməli, standart tədris planı olmamalıdır. "Təsəvvür edək ki, kompüter elmləri ilə bağlı tez-tez yeniliklər baş verir və həmin yeniliklərin tədrisi ilə bağlı tədris planında heç nə nəzərdə tutulmur. Deməli, bu yeniliklər tələbəyə çatdırılmış və ya gec çatdırılır. Tədris planı dinamik olmalıdır. Bolonya prosesinin də ana prinsiplərindən biri standartlaşdırmadan uzaq durmalıdır. Prosesdə hər hansı bir dərsin müəyyən edilmiş krediti yoxdur. Lakin bu məqama bizi bir o qədər də fikir verilmir. Buna görə də, bir çox çatışmazlıqlarımız var. Ona görə də düşünürəm ki, Bolonya prosesi Azərbaycanda kredit sisteminin tətbiqindən başqa tədrisin keyfiyyətinə təsir edəcək elə bir köklü dəyişiklik gətirmeyib. Lakin Avropa universitetləri ilə tələbə mübadilələri, diplomların tanınması və sair kimi məsələlərdə müsbət menada dəyişikliklər var. Düşünürəm ki, dünən yada gedən elmi proseslərlə, yeniliklərlə yaxından tanış olmalıyıq. Ölkə olaraq elmi potensialımızı artırmağa və universitetlərimizdəki professor-müəllim heyəti yerində saymamalıdır. 15-20 il bundan qabaq tətbiq olunan tədris planları əsasında dərsler aparmamalı, yeniliklərə meyl etməlidirlər".

Məsələyə münasibət bildirən Respublika Təhsil Şurasının sədri Əjdər Ağayev isə deyib ki, Bolonya prosesinin əsas hədəflərindən biri kredit sistemini və biliyin çoxballı sistemlə qiymətləndirilməsidir. Onun fikrincə, bu sistem Bolonya bayannamesinin qəbul edildiyi tarixdən əvvəl də ABŞ başda olmaqla bir çox ölkələrdə tətbiq olunub: "Türkiyədə ilk dəfə 1957-58-ci tədris ilində Atatürk Universitetində tətbiqinə başlanan bu sistem 1981-ci ildən etibarən bütün ali məktəblərdə tətbiq edilib. Hətta 1994-1996-ci illərdə kredit sistemi ümumtəhsil məktəblərinə də şəmil edilsə də, sonradan bu ideyadan imtina olunub. Nəhayət, Almaniyada ənənəvi kurs keçmə sisteminə əsasen fəaliyyət göstərən ali məktəblər də Bolonya prosesinə qoşulub. Ümumiyyətla, Bolonya prosesinin tətbiqi təhsil sahəsində ineqrasiyanın sürətləndirilməsi ilə yanaşı Azərbaycanda verilmiş diplomların Avropa məkanında tanınması və qəbul edilməsi baxımdan da önemlidir. Digər tərəfdən, kredit sisteminin əsas məqsədlerindən biri müvəffəqiyyəti mükafatlandırmaq və qeyri-müvəffəq olma ehtimallarını minimuma endirmekdir. Sistem tələbənin fəallığının, praktik biliklərin və məşğələlərin, seçməli fənlərin, təcrübə saatlarının artırılmasına, tədqiqatçı vəndişlərinin əldə olunmasına təminat verir. Ən başlıcası isə, kredit sistemi həm tələbədən, həm də müəllimdən tədris prosesinə daha artıq məsuliyyətla yanaşmayı tələb edir".

Kredit sisteminin praktik faydalara gəlincə, ekspert bildirib ki, onun tətbiqi ilk növbədə Azərbaycan təhsilinin ümumavropa təhsil sisteminə ineqrasiyasına zəmin yaradır. Bu isə Azərbaycan təhsilinin cəlbediciliyini və rəqabət qabiliyyətini artırır: "Bu sistemin tətbiqi ali məktəblərə və tələbələrə universitetlərarası və ölkələrarası tələbə mübadiləsi aparmaq imkanı verir. Sistem həmçinin təhsilde demokratik prinsiplərin bərqərar olmasına, fənlərin sayının, müəllim və tələbənin nəzəri dərs yükünün həcmiinin azaldılmasına gətirib çıxarı. Sistem əzif tələbəyə də öz potensialından axıra qədər istifadə etmək üçün şərait yaradır. Tələbənin hər hansı subyektiv münasibətin, şəxsi-qərəzlik kimi amillerin qurbanı olmasının qarşısını alır. Hətta bir fəndən qeyri-müvəffəq qiymət almış tələbə uğurla başa vurduğu digər fənlər sayəsində kursda qalmayı, ali məktəbdən xaric olunmaq kimi sərt cəza tədbirləri ilə üzleşmir. Sadəcə o, akademik borcu olan fəndən kəsilmiş sayılır və əldə etdiyi digər nailiyyətləri öz qüvvəsində qalır".

Sevinc

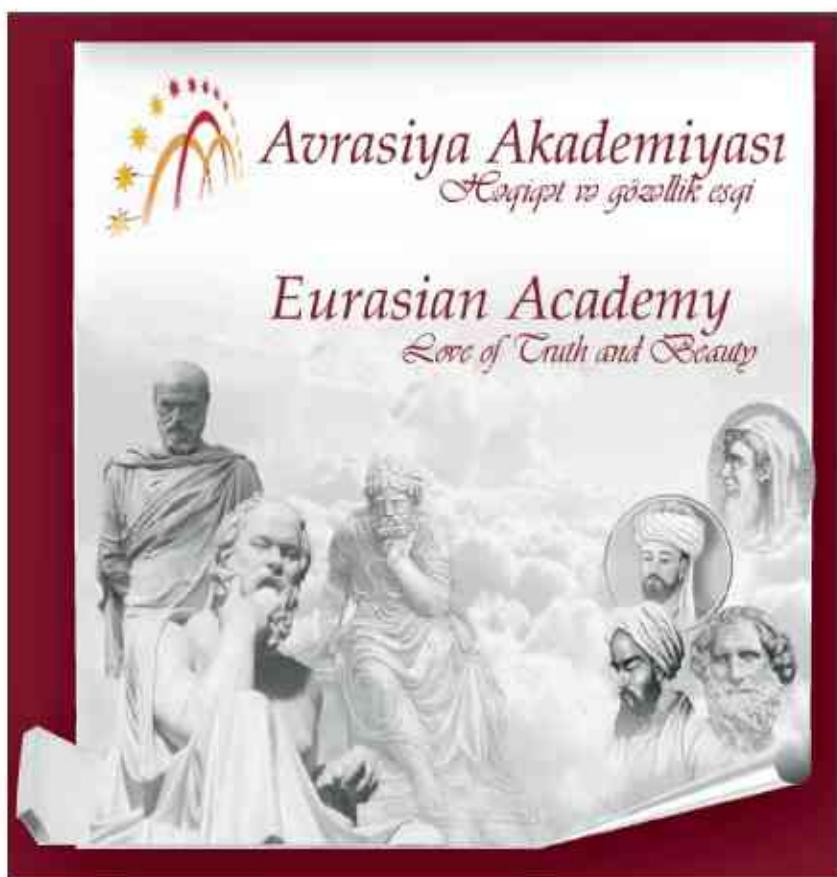
Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Külliyyi İnformasiya Vasitələrinin İntiqafma Dövlət Dəstəyi Fonduñun maliyyə dəstəyi əsasında hazırlanıb.

<http://hafta.az/index2.php?n=yazi&id=182737>

Avrasiya Akademiyasının kitab-albomu çap olunub

Avrasiya Akademiyasının Azərbaycan və ingilis dillərində hazırlanmış “Avrasiya Akademiyası. Həqiqət və gözəllik eşqi” kitab-albomu iyul ayında Xəzər Universitetinin Nəşriyyatında nəfis tərtibatla çapdan çıxmışdır. Kitab-albom 4 əsas hissədən - “Tarixdə Akademiyalar”, “Avrasiya Akademiyası. Həqiqət və gözəllik eşqi”, “Avrasiya Akademiyasının mükafat və rəmzləri” və “Avrasiya Akademiyasının ictimaiyyətə təqdimat mərisimi”ndən ibarət olmaqla 118 səhifədən ibarətdir.

Kitab-albomun tərtibçisi Avrasiya Akademiyasının qurucu üzvü, Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı, korrektoru Martha Lauri, titul vəraqının dizayneri Afaq Karimovadır. Kitab-albomun kompüter işi Zakir N. Yusifoğlu tərəfindən həyata keçirilmişdir. Kitab-albom Türkiyə və Azərbaycanda müvafiq qurumlara göndərilmişdir.

Eurasian Academy Album Published

In July, the album for Eurasian Academy entitled “Love of Truth and Beauty” was published by Khazar University Press in Azerbaijani and English. This 118-page book consists of 4 main sections: Academies in History, Eurasian Academy: the Love of Truth and Beauty, Eurasian Academy's Awards and Symbols, and Ceremony to Present Eurasian Academy to the Public.

The author of the book is Prof. Hamlet Isaxanli, Founding Member of Eurasian Academy as well as founder of Khazar University and chairman of its Board of Directors and Trustees. It was edited by Martha Lawry. The title page was designed by Afag Karimova. The book was typeset and digitally prepared by Zakir N. Yusifoglu. The book was distributed to organizations of Turkey and Azerbaijan.

Xəzər Universitetinin laboratoriyaları haqqında yeni kataloq

Xəzər Universitetinin Nəşriyyatında Azərbaycan və ingilis dillərində hazırlanmış "Texnoloji laboratoriya və mərkəzlər" kataloqu iyul ayında nəfis tərtibatla çapdan çıxmışdır. Kataloq 128 səhifədən ibarətdir. Kataloğun tərtibçisi Xəzər Universitetinin İdarəetmə və Tələbə İşləri üzrə prorektoru İsaxan İsaxanlı, korrektoru Martha Lawry, dizayneri Sevinj Şəfiyevadır.

Kataloqda Xəzər Universitetində yerləşən zəngin laboratoriya və mərkəzlər haqqında geniş məlumat verilmişdir.

Khazar University Laboratory Catalog Published

An elegantly designed catalog of Khazar University laboratories entitled "Technological Laboratories and Centers" was published by Khazar University Press in July. The catalog consists of 128 pages.

The author of the catalog is Prof. Isakhan Isakhanli, Vice President for Administration and Student Affairs. The editor is Martha Lawry and the designer is Sevinj Shafiyeva. The catalog presents detailed information on the many laboratories and centers of Khazar University.

Azərbaycan Təhsil Şurasının sədri Xəzər Universitetini nümunə göstərdi

İyulun 22-də *nezermedia.az* saytında “Biz “qırmızı” diplomlu, yoxsa savadlı olmaq istiyirik?” sərlövhəli analitik yazı verilmişdir. Yazıda ekspertlər təhsil problemləri ilə bağlı mülahizələrini bildirirlər. Azərbaycan Təhsil Şurasının sədri professor Əjdər Ağayev müxtəlif təhsil problemlərinə münasibətini bildirərkən, Xəzər Universitetini “dünyada seçilən” universitet adlandıraraq, nümunə göstermişdir.

Yazını bu linkdə oxumaq olar:

<http://nezermedia.az/cemiyet/17188-biz-qirmizi-diplomlu-yoxsa-savadli-olmaq-ucun-oxuyuruq.html#Kalibri>

Hamlet İsaxanlı Beynəlxalq Konfransda

Avqustun 31-dən sentyabrın 1-nə kimi Beynəlxalq Menecmentsünsəliq və Mühəndislik Menecmenti Cəmiyyətinin (*International Society of Management Science and Engineering Management*) təşkilatçılığı ilə Azərbaycan Respublikasının Milli Elmlər Akademiyasında “Beynəlxalq Menecmentsünsəliq və Mühəndislik Menecmenti” adlı konfrans keçirildi.

Avqustun 31-də Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor H. İsaxanlı kofransın açılış mərasimində iştirak etdi.

Sentyabrin 1-də H. İsaxanlı kofransın panelində çıxış etdi, menecmentsünsəliq və mühəndislik menecmenti və onlarla bağlı Azərbaycanda, xüsusilə Xəzər Universitetində görülen işlər (tədris, araştırma, praktik işlər, layihələr və s.) haqqında danışdı. O, həmçinin müzakirələrdə iştirak etdi.

Sentyabrin 2-də *xalqxeber.az* xəbər saytında kofrans haqqında geniş məlumat verilmişdir:
<http://xalqxeber.az/sosial/370894-amea-da-dareetme-elmi-ve-muhendislik-idareetmesi-movzusunda-x-beynelxalq-konfrans-kechirilib.html>.

Founder at International Conference at Academy of Sciences

From August 31 to September 1, the International Society of Management Science and Engineering Management held the 10th International Conference on Management Science and Engineering Management at the Azerbaijan National Academy of Sciences. On August 31, Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, participated in the opening ceremony.

On September 1, H. Isaxanli made a presentation in the panel discussion during the conference at the Academy of Sciences. He spoke about the special role played by Khazar University in management science and engineering management in Azerbaijan, including training, research, practical works and projects. He also participated in related discussions.

On September 2, detailed information about the conference was published on the *xalqxeber.az* website:

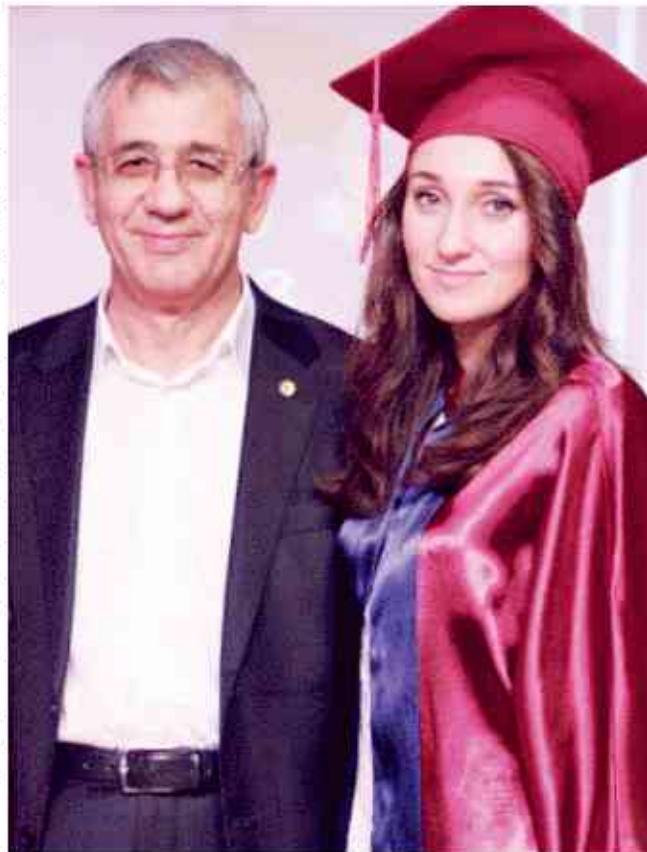
<http://xalqxeber.az/sosial/370894-amea-da-dareetme-elmi-ve-muhendislik-idareetmesi-movzusunda-x-beynelxalq-konfrans-kechirilib.html>.

Məzunumuzun böyük uğuru

Keçən tədris ilində Xəzər Universitətinin bachelavr pilləsini fərqlənmə diplomu (yüksek fəxri diplom) ilə bitirmiş Afaq Əhmədova magistr təhsilini Fransada Eyfel programı (Eiffel Program) çərçivəsində davam etdirəcəkdir. Eyfel programı Fransa Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən təsis olunmuş və elə tədris göstəricilərinə malik olan on yaxşı xarici tələbələrin Fransanın on yüksək təhsil institutlarında magistr və PhD pillələrində təhsil almaları üçün nəzərdə tutulur.

Afaq Əhmədova Bakının Nərimanov rayonundakı 207 nömrəli tam orta məktəbi əla qiymətlərlə bitirdikdən sonra qəbul imtahanlarında 620 bal toplayaraq, Xəzər Universitetinin İqtisadiyyat və menecment fakultəsinə daxil olmuşdu. Oxuduğu müddət ərzində Erasmus Mundus programı çərçivəsində bir il İtaliyanın nüfuzlu təhsil ocağı olan Venesiya'daki Ca-Foscari Universitetində (Ca-Foscari University of Venice) təhsilini davam etdirmiş və yüksək göstəricilərə nail olmuşdur. Hal-hazırda o, Fransanın Clermont-Ferrand (Clermont-Ferrand) şəhərindəki Overn Universitetində (The University of Auvergne) magistr təhsilini davam etdirir.

Məzunumuzu bu münasibətlə ürəkdən təbrik edir və ona daha böyük uğurlar arzulayırıq.

Great Accomplishment of Khazar Alumna

In the last academic year, Afaq Ahmadova graduated from Khazar University's bachelor program with a High Honors. She has now enrolled in a master's degree program in France through the Eiffel Program, which was founded by the French Ministry of Foreign Affairs to create opportunities for excellent foreign students to earn master and PhD degrees in the top higher education institutions of France.

Afaq Ahmadova graduated from high school number 207 in the Nərimanov District of Baku with excellent grades. Then she scored 620

points on the central admission examination and enrolled in Khazar University's School of Economics and Management. During her time at Khazar, she spent one year abroad in Ca' Foscari University of Venice, a prestigious educational institution of Italy, through the Erasmus Mundus Program with high results. She is currently a master student at the University of Auvergne in Clermont-Ferrand, France.

We congratulate our alumna on this achievement and wish her further success in her academic career.

İraqın Azərbaycandakı səfiri Xəzər Universitetində

Sentyabrın 27-də İraqın Azərbaycan Respublikasındaki Fövqələdə və Səlahiyyətli səfiri Fadhil Awad Jebur al-Shuwai Xəzər Universitetində oldu, universitetin rektoru Hassan Niknafs və Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin direktoru Turan Cəfərova ilə görüşdü.

Səfir İraq Təhsil və Elmi Tədqiqat Nazirliyinin Azərbaycan universitetlərinin diplomunun tanınması ilə bağlı son qərarı haqqında danışdı və Xəzər Universitetinin İraqda Azərbaycanın keyfiyyətli təhsil verən aparıcı universitetlərindən biri kimi tanındığını vurğuladı.

Sonra H. Niknafs Xəzər Universitetində mövcud olan proqramlar, onun resursları, laboratoriyaları, tədqiqat potensialı və başqa vacib akademik aspektlərdən danışdı. Rektor Xəzər Universitetinin yeni açılmış yataqxanası haqqında da məlumat verdi.

T. Cəfərova son zamanlarda Xəzər Universitetində oxumaq istəyen İraq vətəndaşlarının sayının nəzərə çarpacaq dərəcədə artdığını qeyd etdi.

Görüşdən sonra səfir Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və Heydər Əliyev Fondu tərəfindən təşkil olunan səkkizinci Üzeyir Hacıbəyov Beynəlxalq Müsiqi Festivalı çərçivəsində Xəzər Universitetinin Marmar zalında keçirilen konseridə iştirak etdi. Müsiqiçiləri alqışlayan səfir dəvətə görə Xəzər Universiteti rəhbərliyinə öz minnətdarlığını bildirdi.

Ambassador of Iraq Visits Khazar University

On September 27, the Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Iraq to the Azerbaijan Republic Dr. Fadhil Awad Jebur AL-Shuwai visited Khazar University to meet with the President, Dr. Hassan Niknafs and the Director of the International Affairs Office, Ms. Turan Jafarova.

The Ambassador spoke about the recent decision of the Ministry of Higher Education and Scientific Research of Iraq about the recognition of several universities in Azerbaijan. He stressed that Khazar University is known in Iraq as one of the leading universities in Azerbaijan providing high quality education.

Dr. Hassan Niknafs spoke about the programs offered at Khazar University, its resources, laboratories, research capacity and

other important academic aspects. He also provided information about the dormitory of the university that was recently opened and invited the Ambassador to visit it. Ms. Turan Jafarova mentioned that the interest of Iraqi citizens in studying at Khazar had increased significantly.

After the meeting, the Ambassador participated in the concert program at the Marble Hall of Khazar University held within the VIII Uzeyir Hacıbeyli International Music Festival organized by the Azerbaijan Republic Ministry of Culture and Tourism and Heydar Aliyev Foundation (September 18-27, 2016). The Ambassador commended the musicians and participants of the festival, and he expressed his deep appreciation and gratitude to the leadership of Khazar University for the invitation.

Hamlet İsaxanlı Dövlət Statistika Komitəsi yanında Statistika Şurasının üzvü təyin edilmişdir

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi yanında Statistika Şurasının yeni tərkibinin təsdiq edilməsi haqqında" 15 sentyabr 2016-cı il tarixli 346 nömrəli qərarı ilə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi yanında Statistika Şurasının səlahiyyət müddəti bitdiyinə görə onun yeni tərkibi təsdiq edilmişdir. Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı da Şuranın üzvü təyin olunmuşdur. Şuranın sədri Dövlət Statistika Komitəsinin sədri Tahir Budaqovdur.

Ölkənin rəsmi və digər xəbər agentlikləri və saynları Nazirlər Kabinetinin sərəncamı haqqında xəbərlər yayımlıblar.

Founder Appointed as Member of Statistics Committee's Statistics Board

On September 15, 2016, the Cabinet of Ministers passed an order number 346 entitled "On the Confirmation of the New Composition of the Statistics Board functioning under the State Statistics Committee of the Azerbaijan Republic" in order to announce the composition of a new board, as the previous board's term had expired. According to the new order, Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, was appointed as a member of the Board.

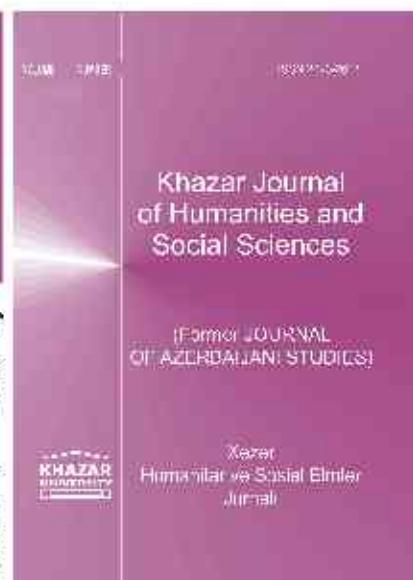
**"Khazar Journal of Humanities
and Social Sciences"**
jurnalının yeni sayı çapdan çıxb

Xəzər Universitetinin Nəşriyyatında "Khazar Journal of Humanities and Social Sciences" jurnalının ("Xəzər Humanitar və Sosial Elmlər Jurnalı") növbəti sayı (Vol 19, № 3, 2016) çapdan çıxmışdır.

Jurnalın bu sayında "Teodor Drayzerin "Kerri bacı" əsərində sosial-psixoloji faktorların təhlili", "Filippinin milli inkişafına təsir edən sülh quruculuğu təcrübəsi", "Məhəmməd Zidari Nəsəevinin yaradıcılığındaki önəmli məqamlar", "Zehni və inkişaf çətinliyi çəkən engelli uşaqların ailəsində mövcud ehtiyaclar", "Müəllimlərin hipotetik səviyyədə yaradıcılıq qabiliyyətlərinin araşdırılması", "Azərbaycan, türk, fars və ingilis dilində qrammatik oxşarlıqların araşdırılması", "Xudai Xidmətkar və Müstəqillik hərakatlarında sosial-siyasi faktorların müqayisəsi" və s. mövzularda məqalələr dərc edilmişdir.

Jurnal ildə dörd dəfə ingilis dilində nəşr olunur. Jurnalın elektron versiyası ilə bu link vasitəsilə tanış olmaq olar:

<http://jhss-khazar.org/>.

Xəzər Universitetində aprelin 2-də başlamış, sayca dördüncü olan "Potensial məktəb direktorlarına məktəbin idarə edilməsi üzrə təlim kursu" iyunun 30-da başa çatmışdır. Sentyabrın 30-da "Dünya" məktəbinin konfrans salonunda məzunlara sertifikatların təqdim olunması mərasimi keçirildi. Qeyd edək ki, kurs yeni qəbul edilmiş müdavimlərlə davam etməkdədir.

Kursun əsas məqsədi ölkədəki yeni təhsil strategiyasına və təhsil islahataına uyğun olaraq məktəb direktorlarının və gelecekdə bu sahədə fəaliyyət göstərmək istəyən təhsil işçilərinin biliq və bacarıqlarını artırmaq, onları dünyadakı səmərəli idarəetmə təcrübəsi ilə tanış etməkdir. Bu məqsədlə həftədə 4 gün 16 saat olmaqla keçirilen dərsler 12 həftə davam etmişdir. Fənləri universitetin İnnişaf mərkəzinin direktoru Raziye İsayeva (Təhsilin idarə edilməsi), Təhsil fakültəsinin dekanı Elza Səmədli (Kurikulumun tətbiqi və idarə olunması), Elektronika və telekommunikasiya departamentinin müdürü Nuru Səfərov (İnformasiya - kommunikasiya texnologiyaları), müəllimlər - Akif Əlizadə (Təhsil hüququ), El-

Xəzər Universitetində "Potensial məktəb direktorlarına məktəbin idarə edilməsi üzrə təlim kursu" nun məzunlarına sertifikat təqdim olundu

xan Baylərov (Psixometriya), Mələk Kərimova (Təhsil psixologiyası), Vüsal Məmmədrzayev (Statistika) və Aynur Məmmədrzayeva (Maliyyə) tədris etmişlər.

Təlimlər zamanı, həmçinin, layihə çərçivəsində universitetin Məmər salomunda "Qonaq Mühazirəciler Seminarları" fəaliyyət göstərmişdir. Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsa-xanlı "Təhsilde idarəetmə: nəzariyyədən praktikaya", ESFIDİP layihəsinin rəhbəri Rima Məmmədova "Ölliyyi olan tələbələrlə 360 dərəcə ünsiyyət" və Bakı Şəhər Təhsil İdarəsinin reisi Məhəbbət Veliyeva "Ümumtəhsil məktəblərini idarə etdən təhsil rəhbərlərindən gözlənilən keyfiyyətlər və bacarıqlar" mövzularında seminar - müzakirələr keçirmişlər.

Kursun məşğələlərində iştirakçıların təqdimatları olmuş, müzakirələr aparılmış, çay süfrələri ətrafında söhbətlər keçirilmişdir. Onlar kursun çox əhəmiyyətli olduğunu, əldə etdikləri nəzəri və təcrübə bilikləri öz işlərində tətbiq edəcəklərini bildirmişlər.

Məzunlara sertifikatların təqdim olunması mərasimini H. İsaxanlı açaraq, geniş çıxış etdi. O, Xəzər Universitetində keçirilən kursun əhəmiyyətindən, məktəb rəhbərləri qarşısında duran vəzifələrdən danışdı. Kursun ilk məzunu, artıq iki il ərzində Bakının Binəqədi rayonundakı 283 sayılı tam orta məktəbin direktoru işleyən Tünzalə Zeynalova mərasimdə çıxış edərək, məzunların karyerasında kursların mühüm rol oynadığını vurğuladı.

Sonra iki qrupda kursu bitirmiş 54 məzuna sertifikatların təqdim olunması mərasimi başlandı. Sertifikatları H. İsaxanlı, Humanitar və sosial elmlər fakültəsinin dekanı Cabir Xəlilov, R. İsayeva, R. Səmədli, N. Saferov və müəllimler təqdim etdilər. Sertifikatlar təqdim olunandan sonra məzunlar and içildər:

"Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasına və qanunlarına riayət edərək Azərbaycan təhsilinin ənənələrinə sadıq qalacağımı, keyfiyyətli təhsil xidməti göstətəcəyim, peşəkar fəaliyyət zamanı qeyri-etik davranışın hər hansı formasına

yol verməyəcəyim, həmkarlarım, təhsil alanlar, valideynlər və digər şəxslərlə münasibətləri hörmət, şərəf və ləyaqət əsasında quracağımı, müəllim adını və şərafını uca tutacağımı and içirəm!"

Kursun hər qrupunun keçdiyi yol haqqında universitetin Multimedia mərkəzində mərkəzin direktoru Natella Barkayanın rəhbərliyi ilə hazırlanmış slayd-şouları nümayiş etdirildi.

Kursu bitirənlər adından Sevda Alişova və Fərqanə Əliyeva çıxış edərək, layihə rəhbərləri R. İsayevaya, E. Səmədovaya və layihənin digər təşkilatçılarına minnətdarlıqlarını bildirdilər. Xatirə şəkilləri çəkildi.

Mərasim iştirakçılara Xəzər Universiteti Müsiqi və incəsanət departamentinin müdürü, pianoçu Zülfüyyə Sadıqovanın rəhbərliyi ilə universitetin Kamera orkestrinin, tələbələrdən ibarət "Yallı" rəqs ansamblının konserti təqdim olundu. Xəzər Universitetinin müəllimi, Opera və Balet Teatrının solisti, Əməkdar artist Fərid Əliyevin ifasında müxtəlif mahmılalar sözləndi.

Graduation Ceremony for Management Training Course for Potential School Directors at Khazar University

The fourth iteration of the Management Training Course for Potential School Directors at Khazar University began on April 2nd and ended on June 30th. On September 30th, a graduation ceremony was held to award certificates to participants who successfully completed the course. The fifth iteration of the course is now underway with new participants.

The main objective of the course is to increase the knowledge and skills of school directors and educational workers interested in working as school directors in the future in accordance with the new education strategy and the educational reforms of the country. Classes took place 4 days a week for 12 weeks with a total of 16 hours a week. Subjects were taught by Raziya Isayeva, the university's Development Center Director (Educational Administration); Elza Semedli, Dean of the School of Education (Curriculum Application and Management); Dr. Nuru Safarov, Head of the Department of

Electronics, Telecommunications and Radio Engineering (Information/Communication Technologies); and Khazar University instructors Akif Alizade (Education Law), Elkhan Beylerov (Psychometrics), Melek Karimova (Education Psychology), Vusal Mammadrzayev (Statistics) and Aynur Mammadrzayeva (Finance).

During the course, a "Guest Lecture Seminar" series was held for participants in the university's Marble Hall. Professor Hamlet Isaxanli, Founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, gave a lecture on the topic of "Educational Administration: from Theory to Practice." Rima Mammadova, the project manager of ESFIDIP, spoke about "360 Degree Interaction with Students with Disabilities," and Mahabbat Valiyeva, Chair of the Baku City Board of Education, spoke about "Qualities and Skills that General School Directors are Expected to Have."

The course's classroom sessions included

stated that the course was very significant for them and that they had been able to apply theoretical and practical knowledge gained through the course.

H. Isaxanli opened the graduation ceremony with a speech about the significance of this course at Khazar University and the challenges remaining for school directors. Tunzala Zeynalova, a graduate of the first iteration of the course who has been working as the director of School no. 283 in the Binagadi District of Baku for two years, made a speech about the role this course played in her career.

Then certificates were awarded to the 54 graduates of the course in two groups. The certificates were handed out by H. Isaxanli; Associate Professor Jaber Khalilov, Dean of the School of Humanities and Social Sciences; R. Isayeva; E. Semedli; N. Safarov and participating instructors. After the certificates were presented, the graduates took a vow:

"I swear to uphold the laws and constitution of the Azerbaijan Republic as I remain faithful to traditions of Azerbaijani education; to provide quality education; never to allow unethical behavior in any way during the time of my professional service; to base my relationships with my colleagues, students, parents and others on respect, honor and dignity; and to preserve the name and the honor of the educational profession!"

Then the audience watched slide shows for each group of graduates that had been made under the leadership of Natella Barkaya, Director of the Multimedia Center, to show their progression through the course.

On behalf of the graduates, Sevda Alishova and Fargana Aliyeva made speeches to thank R. Isayeva, E. Semedova and the other course organizers. Group photos were taken.

Then a concert was performed under the leadership of Zulfiyya Sadigova, head of the Khazar University Department of Music and Fine Arts, including performances of the university's Chamber Orchestra and the Yalli Student Dance Ensemble. Meritorious Artist Farid Aliyev, Khazar University instructor and soloist of the Opera and Ballet Theater, also performed various songs.

"XƏZƏR XƏBƏR" IN AMEA NİZAMI

ADINA ƏDƏBİYYAT İNSTITUTUNDA BÜROSU

**Şəhriyarin
110
illiynə
həsr
edilmiş
elmi
konfrans**

Sentyabrın 14-də
AMEA-nın Dairəvi
akt zalında Nizami
adına Ədəbiyyat
Institutunun
təşkilatçılığı ilə
görkəmli şair
Məhəmmədhüseyn
Şəhriyarin anadan
olmasının 110 illiyinə
həsr edilmiş
“Məhəmmədhüseyn
Şəhriyarin sənet
dünyasının üfüqləri”
mövzusunda elmi-
praktik konfrans
keçirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə AMEA-nın vitse-prezidenti, Nizami adına Ədəbiyyat Institutunun direktoru, akademik Isa Həbibbəyli açaraq dahi söz ustası Məhəmmədhüseyn Şəhriyarin həyat ve yaradıcılığı haqqında ətraflı danışdı. Şəhriyarin Şərqi dünyasının ədəbi-bədii fikrində özünəməxsus yaradıcılığı ile böyük və şərəfli yer tutduğunu, onun ölməz irlisinin dünya mədəniyyəti və ədəbiyyatı xəzinəsinin nadir incisi olduğunu bildirən akademik Isa Həbibbəyli görkəmli şairin sənətkarlıq xüsusiyyətlərindənəngəş bəhs edərək,

M.Şəhriyarin zəngin ədəbi yaradıcılığından, XX əsr Şərqi poeziyasının inkişafındaki rolundan, ədəbiyyata verdiyi töhfələrdən söz açıb.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin Şəhriyar irlinə böyük rəğbət göstərdiyini qeyd edən akademik Isa Həbibbəyli ulu öndərin şairin 90 illiyində imzaladığı sərəncamın ona dövlət seviyəsində ehtiramının göstəricisi olduğunu bildirib. Böyük öndərimiz Heydər Əliyevin müsahibələrinin birinda “Sevdiyiniz şair?” sualına – “Şəhriyar”, - deyə cavab verdiyini xatırladan Isa Həbibbəyli Şəhriyar poeziyasını insanlara sevdirən, onu populyarlaşdırın, diller əzbarı edən səbəbin ilk növbədə, onun şerinin fikir zanginliyi, bədii saflığı və səmimiyyəti olduğunu söyləyib.

İran İslam Respublikasının Azərbaycandakı səfiri Möhsün Pakayın XX əsrin böyük şairi Şəhriyarin Azərbaycan-İran poeziyasının və mədəniyyətinin inkişafında oynadığı müstəsna

roldan söz açıb.

İran Mədəniyyət Mərkəzinin sədri, doktor İbrahim İbrahimı çıxışında bildirib ki, M. Şəhriyar özünəməxsus yaradıcılıq üslubu, rəvan dili, sadə və yaddaqlan ifadeleri ilə dünya ədəbiyyatının inkişafına böyük töhfələr verib. Onu XX əsr Azərbaycan poeziyasının nəhəngləri sırasına ucaldan ilk növbədə ölməz "Heydərbabaya salam" poeması olub. AMEA Şərqşünaslıq İnstitutunun direktoru, professor Gövər Baxşaliyeva, Təbriz Universitetinin rektoru, professor Məhəmmədrza Purməhəmmədi, akademik Vəsim Məmmədəliyev, Xəzər Universitetinin Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı, Ərdəbil Universitetinin profesoru Doktor Qazidehi, Təbriz Universiteti nəzdində Azərbaycanşünaslıq Mərkəzinin sədri, doktor Əhməd Fərfəfə, Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun elmi işçisi, filologiya üzrə felsefa doktoru Esmira Fuad, Şərqşünaslıq İnstitutunun emekdaşı Məsiyə Məhəmmədi böyük şairin çoxşaxəli yaradıcılığını ehata eden məruzələrlə çıxış ediblər. Tədbir çərçivəsində Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu ilə Təbriz Universiteti arasında qarşılıqlı elmi emekdaşlıq haqqında müq-

vilə imzalanıb. Müqaviləni Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru, akademik İsa Həbibbəyli və Təbriz Universitetinin rektoru, professor Məhəmmədrza Purməhəmmədi imzalayıblar.

Beynəlxalq konfransın sonunda Məhəmmədhüseyn Şəhiyarnın həyat yolumu eks etdirən film göstərilib.

Tədbir boyu ustad şairin həyat və yardımının müxtəlif dövrlərini eks etdirən slaydlar nümayiş olunub.

Beynəlxalq tədbirdə Azərbaycanın elmi və ədəbi ictimaiyyəti ilə yanaşı, xarici qonaqlar və media nümayəndələri də iştirak ediblər.

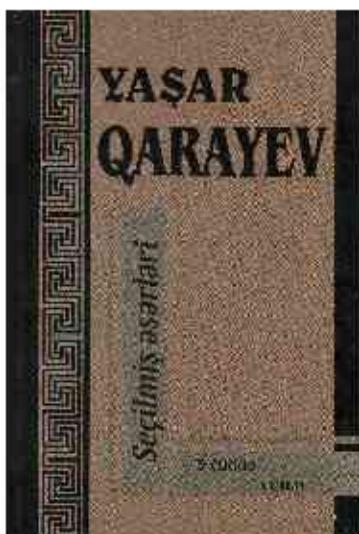
Akademik İsa Həbibbəylinin məqaləsi Özbəkistan qəzetində

Özbəkistan Respublikasında çıxan "Kitab dünyası" qəzeti 27 iyul 2016-cı il tarixli nömrəsində AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəylinin "Dünya ədəbiyyatı üçün əhəmiyyətli iş" adlı məqaləsi çap olunmuşdur. Qəzeti 1 və 2-ci sahifələrində "Ədəbiyyat dostluğu - əbədi dostluq" rubrikası ilə çap etdiyi bu geniş həcmli məqalədə Azərbaycan-özbək ədəbi əlaqəlerinin tarixi ənənələrindən, böyük örnəklərdən geniş bəhs edilir. Eyni zamanda, məqalə müəllifi Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun "Azərbaycan-Türkmənistan-Özbəkistan əlaqələri" şöbəsinin müdürü, filologiya elmləri doktoru Almaz Ülvinin ədəbiyyatımızarasındaki əlaqələrimizin inkişaf yolunun, ayrı-ayrı görkəmli ədəbi şəxsiyyətlərinin araşdırılıb öyrənilmesi, Azərbaycanda çap edilib yayılması sahəsindəki səmərəli fəaliyyətindən də söz açır. Məqalədə, həmçinin, Almaz Ülvinin Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun 2016-cı ildə nəşr etdirdiyi "Özbək ədəbiyyatı" da qardaş ölkənin ədəbi-əlmi ictimaiyyətinə və oxucularına təqdim olunur.

Məqalədə Azərbaycan-özbək ədəbi əlaqəlerinin çoxesrlilik tarixi olduğu kimi, müstəqillik illərində də geniş imkanlar qazandığı və yeni tarixi mərhələdə daha sanballı tədqiqat əsərlərinin yazılımasına ciddi ehtiyac olduğu nəzərə çatdırılır.

Məqaləni özbək dilinə Obid Sofiyev tərcümə etmişdir.

*Görkəmli ədəbiyyatşunas alimin
beşciildiyi çap olunub*

AMEA-nın müxbir üzvü, Dövlət mükafatı laureati, Əməkdar elm xadimi, görkəmli ədəbiyyatşunas alim, professor Yaşar Qarayevin 80 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında AMEA Rəyasət Heyətinin qərarına əsasen Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu alimin "Seçilmiş əsərləri"nin 5 cildliyini və "Yaşar Qarayev: yaxından və uzaqdan" adlı məqalələr və xatirlər toplusunu kitab halında nəşr edib. "Seçilmiş əsərləri"n elmi redaktoru Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun "XX əsr (Sovet dövrü) Azərbaycan ədəbiyyatı" şöbəsinin müdürü, professor Şirindil Alişanlı, tərtibçiləri isə professor Şirindil Alişanlı və dosent Aygün Bağırovadır. Məqalələr və xatirlər kitabını da onlar tərtib etmişlər.

"Yaşar Qarayev: yaxından və uzaqdan" məcmuəsinin elmi redaktoru və ön sözün müəllifi AMEA-nın vitse-prezidenti, Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutum direktoru, akademik İsa Həbibbəylidır. Akademikin kitaba yazdığı "Görkəmli təqnidçinin portreti" adlı müraciətdə deyilir: "Bu gün ötən XX əsrin ədəbi-əlmi nəsillərini təhlildən keçirməli olsaq, Yaşar Qarayev elmdə mərkəzi figur olmaqla yanaşı, həm də keyfiyyət dəyişmələrinin əsas barometrlərdən biri kimi fikrimizə gelir. Yaşar Qarayev ustاد müəllimləri – Əli Sultanlı, Məmməd Arif Dadaşzadə, Məmməd Cəfərovla çoxsaylı yetirmələri olan yeni nəsil elmlər doktorları və namizadları arasında etibarlı ədəbi və mənəvi körpüdür. Yaşar Qarayev müəllimlərinin istedadlı, görkəmli xələfi, davamçısı, xələflərinin isə böyük müəllimidir. Sələf-xələf münasibətlərindəki varislik, bütövlük, əhatəlilik, tamlıq və yaşarlıq milli ədəbiyyatşunaslıq elmimizdə Yaşar Qarayev məktəbini ortaya çıxarı".

Nobel mükafatçısı ilə görüş

Sentyabrın 28-də AMEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunda ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatçısı, nigeriyalı yazıçı Vole Soyinka ilə görüş keçirilib.

AMEA-nın vitse-prezidenti, Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutum direktoru, akademik İsa Həbibbəyli görüşdə Vole Soyinkanın mübarizələrdə keçən həyatı və azadlıq eşqila dolu yaradıcılığı haqqında ətraflı danışmış. Vole Soyinkanın təkçə ilk Nobel mükafatı alan Afrika yazıçısı deyil, ingilis dilində yaranan yeni ədəbiyyatın görkəmli nümayəndəsi olduğunu qeyd edən akademik İsa Həbibbəyli görkəmli yazıçının yaradıcılığının spesifik xüsusiyyətlərindən danışmış. Akademik İsa Həbibbəyli Nobel mükafatçısının əsərlərində Afrikada milli azadlıq hərəkatının dolğun ifadə olunduğum bildirərək, yazıçının həyatı, əsərləri, yaradıcılıq istiqamətləri barədə geniş və əhatəli söhbət açıb.

Sonra akademik İsa Həbibbəyli nigeriyalı yazıçı Vole Soyinkaya xatırə hədiyyələri təqdim edib.

Nobel mükafatı laureati Vole Soyinka çıkış edərək ədəbiyyat alımında ilk qəlam təcrübələri, eləcə də Afrika ədəbiyyatının özəllikləri, milli azadlıq hərəkatı dövrü və ondan sonrakı ədəbiyyat barədə görüş iştirakçılara ətraflı məlumat verib.

Səhifələrində Vole Soyinkadan da bəhs edilen "Ədəbi Nobel antologiyası" əsərinin müəllifi Nadir Əbdülrahmanlı, institutun elmi əməkdaşı Şükufə Əliyeva çıkış edərək nigeriyalı yazıçının bədii əsərləri və yaradıcılığı barədə danışıblar.

Yazıcı görüş iştirakçılarının onun yaradıcılığına maraqlı ifadə edən suallarını cavablandırıb.

Sonda Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutuna dəvət olunduğu, ona ədəbiyyatşunas alımlarla görüşmək imkanı yaratdığı üçün Vole Soyinka akademik İsa Həbibbəyliyə xüsusi minnətdarlığını bildirib.

Əməkdaşımız beynəlxalq tədbirdə

İyunun 22-dən 26-dək Xəzər Universitetinin əməkdaşı Rima Məmmədova (Layihə koordinatoru) İstanbul şəhərində Kadir Has Universitetinin təşkil etdiyi "VI Beynəlxalq Qonşuluq Simpoziumu"nda iştirak etdi. Tədbirdə müxtəlif ölkələrin universitet və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri iştirak edirdilər.

Simpoziumda Yaxın Şərqi baş verən hadisələr və bu hadisələrdə Rusiya, Türkiye və NATO-nun rolu və regionla bağlı digər məsələlər müzakirə olundu. Rima Məmmədova iştirakçılarla Xəzər Universiteti və onun beynəlxalq əlaqələri haqqında məlumat verdi.

TIME

Is Homework Good for Kids? Here's What the Research Says

Katie Reilly
Aug. 30, 2016

As kids return to school, debate is heating up once again over how they should spend their time after they leave the classroom for the day.

The no-homework policy of a second-grade teacher in Texas went viral last week, earning praise from parents across the country who lament the heavy workload often assigned to young students. Brandy Young told parents she would not formally assign any homework this year, asking students instead to eat dinner with their families, play outside and go to bed early.

But the question of how much work children should be doing outside of school remains controversial, and plenty of parents take issue with no-homework policies, worried their kids are losing a potential academic advantage. Here's what you need to know:

The issue

For decades, the homework standard has been a “10-minute rule,” which recommends a daily maximum of 10 minutes of homework per grade level. Second graders, for example, should do about 20 minutes of homework each night. High school seniors should complete about two hours of homework each night. The National PTA and the National Education Association both support that guideline.

But some schools have begun to give their youngest students a break. A Massachusetts elementary school has announced a no-homework pilot program for the coming school year, lengthening the school day by two hours to

provide more in-class instruction. “We really want kids to go home at 4 o’clock, tired. We want their brain to be tired,” Kelly Elementary School Principal Jackie Glasheen said in an interview with a local TV station. “We want them to enjoy their families. We want them to go to soccer practice or football practice, and we want them to go to bed. And that’s it.”

A New York City public elementary school implemented a similar policy last year, eliminating traditional homework assignments in favor of family time. The change was quickly met with outrage from some parents, though it earned support from other education leaders.

New solutions and approaches to

homework differ by community, and these local debates are complicated by the fact that even education experts disagree about what's best for kids.

The research

The most comprehensive research on homework to date comes from a 2006 meta-analysis by Duke University psychology professor Harris Cooper, who found evidence of a positive correlation between homework and student achievement, meaning students who did homework performed better in school. The correlation was stronger for older students—in seventh through 12th grade—than for those in younger grades, for whom there was a weak relationship between homework and performance.

Cooper's analysis focused on how homework impacts academic achievement—test scores, for example. His report noted that homework is also thought to improve study habits, attitudes toward school, self-discipline, inquisitiveness and independent problem solving skills. On the other hand, some studies he examined showed that homework can cause physical and emotional fatigue, fuel negative attitudes about learning and limit leisure time for children. At the end of his analysis, Cooper recommended further study of such potential effects of homework.

Despite the weak correlation between homework and performance for young children, Cooper argues that a small amount of homework is useful for all students. Second-graders should not be doing two hours of homework each night, he said, but they also shouldn't be doing no homework.

The debate

Not all education experts agree entirely with Cooper's assessment.

Cathy Vatterott, an education professor at the University of Missouri-St. Louis, supports the "10-minute rule" as a maximum, but she thinks

there is not sufficient proof that homework is helpful for students in elementary school.

"Correlation is not causation," she said. "Does homework cause achievement, or do high achievers do more homework?"

Vatterott, the author of *Rethinking Homework: Best Practices That Support Diverse Needs*, thinks there should be more emphasis on improving the quality of homework tasks, and she supports efforts to eliminate homework for younger kids.

"I have no concerns about students not starting homework until fourth grade or fifth grade," she said, noting that while the debate over homework will undoubtedly continue, she has noticed a trend toward limiting, if not eliminating, homework in elementary school.

The issue has been debated for decades. A TIME cover in 1999 read: "Too much homework! How it's hurting our kids, and what parents should do about it." The accompanying story noted that the launch of Sputnik in 1957 led to a push for better math and science education in the U.S. The ensuing pressure to be competitive on a global scale, plus the increasingly demanding college admissions process, fueled the practice of assigning homework.

"The complaints are cyclical, and we're in the part of the cycle now where the concern is for too much," Cooper said. "You can go back to the 1970s, when you'll find there were concerns that there was too little, when we were concerned about our global competitiveness."

Cooper acknowledged that some students really are bringing home too much homework, and their parents are right to be concerned.

"A good way to think about homework is the way you think about medications or dietary supplements," he said. "If you take too little, they'll have no effect. If you take too much, they can kill you. If you take the right amount, you'll get better."

<http://time.com/4466390/homework-debate-research/>

AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ

“Azərbaycan müəllimi” qəzetində QS reytinginə səhifə həsr olunub

Xəzər Universiteti və ölkə mediasında xəbər verildiyi kimi, QS təşkilatı tərəfindən Avropa və Mərkəzi Asiyadan inkişaf etməkdə olan 21 ölkəsinin en yaxşı universitetlərinin 2016-cı il iyunun 14-də müəyyənəşdirilmiş reyting cədvəlində Xəzər Universiteti 68-ci yeri tutaraq, Azərbaycanın en yaxşı ali məktəbi seçilməklə yanaşı, bölgənin ilk 70 ali təhsil müəssisəsi arasında yer almış yeganə Azərbaycan universitetidir. Reytingə qatılan digər Azərbaycan universitetlərindən – Bakı Dövlət Universiteti 88-ci, Qafqaz Universiteti 89-cu yerdə, Azərbaycan Diller Universiteti 121-130-cu, Azərbaycan Dövlət İqtisadiyyat Universiteti və ADA Universiteti isə 150-200-cü yerlər arasında qərarlaşdır.

Azərbaycan Təhsil Nazirliyinin orqanı - “Azərbaycan müəllimi” qəzeti 25 iyun 2016-cı il tarixli nömrəsində bu hadisəyə bütün bir səhifə həsr etmişdir. Səhifənin müəllifi redaksiyanın Beynəlxalq alaqələr şöbəsinin müdürü Oruc Mustafayevdir. Sahifədə onun məqaləsi ilə yanaşı, 100-dək olan reyting siyahısı da verilmişdir.

In the newspaper “Azerbaijan Teacher” a page is devoted to QS University rankings

As stated in the university and local media, QS University rankings organized annual ranking of the best universities in Emerging Europe and Central Asia (EECA) for 2016. Khazar University was ranked the 68th, selected as the best university in Azerbaijan, as well as being chosen as the only university from Azerbaijan among the 70 higher education institutions in the region. Other universities from Azerbaijan took the following places: Baku State University - 88th place; Qafqaz University - 89th place; University of Languages- 121-130th place; State Economic University of Azerbaijan 150-200th place and; ADA University 150-200th place. The body of the Ministry of Education of Azerbaijan - "Azerbaijan teacher" newspaper, dated June 25, 2016, dedicated a whole page to this event. The author of the page is Oruj Mustafayev, head of International Relations Department of Editorial Office. In addition to his article, a rating list of 100 universities also appeared on the page.

Estoniyalı mühazirəçi EMBER layihəsi çərçivəsində Xəzər Universitetində mübadilə programını tamamladı

Erasmus Mundus programının EMBER layihəsi çərçivəsində estoniyalı mühazirəçi Marye Mets cari ilin yaz semestrində Xəzər Universitetində qonaq oldu.

Marye Mets Tallin Texnologiya Universitetinin tabeliyində olan Estonia Dəniz Akademiyasında mühazirəçidir. O, idarəetmə psikologiyası, ümumi idarəetmə, ünsiyyət, etika və etiket (əxlaq nəzəriyyəsi və davranış normaları) kimi fənləri tədris edir. Marje Tallin Universitetində Təşkilati davranış ixtisası üzrə magistr dərəcəsi almışdır.

Xəzər Universitetində Marye Mets İqtisadiyyat və menecment fakültəsinin bakalavr tələbələrinə İnsan resurslarının idarə olunması fənnini keçib. O, həmçinin, beynəlxalq tələbə və müəllimlərin adaptasiyası ilə bağlı tədqiqat da aparıb.

EMBER layihəsi Qərb/Mərkəzi/Şərqi Avropana və Cənubi Qafqazdan olan iyirmi tərəfdaş və

dörd əlaqədar tərəfdaş ali təhsil müəssisələrindən ibarət konsorsiumdur. Layihə iqtisadiyyat, business, diller və sosiologiya sahələrini əhatə edir. Xəzər Universitetində EMBER layihəsi Beynəlxalq əlaqələr şöbəsi tərəfindən idarə olunur.

Visiting Instructor from Estonia Completes Mobility at Khazar University within EMBER project

In Spring semester of the current academic year, Khazar University hosted Ms. Marje Mets, a visiting lecturer from Estonia, within the framework of the Erasmus Mundus EMBER project.

Ms. Marje Mets is a lecturer at Estonian Maritime Academy that is a part of the Tallinn University of Technology. The subjects she teaches include Management Psychology, General Management, Communication Studies, and Ethics and Etiquette. Marje holds a master's degree in Organizational Behavior from Tallinn University. During her mobility at Khazar University, Ms. Mets taught Human Resource Management to bachelor students at the School of Economics and Management. She also conducted a research about adaptation process of international students and instructors.

The EMBER project is a consortium that is comprised of twenty partner higher education institutions and four associated partners from Western/Central/Eastern Europe and South Caucasus. The focus of the project are the fields of economics, business, languages, and sociology. The International Affairs Office coordinates EMBER project at Khazar University.

Litva və Latviya səfirləri NDU-da

Litva Respublikasının Azərbaycandakı fövqələdə və selahiyətli səfiri Valdas Lastauskas və Latviya Respublikasının ölkəmizdəki fövqələdə və selahiyətli səfiri Juris Maklakovs Naxçıvan Muxtar Respublikasına rəsmi səfərləri çərçivəsində sentyabrın 9-də NDU-da da olublar. Universitetin rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü Saleh Məhərrəmov qonaqları salamlayaraq, muxtar respubikada təhsilin inkişaf göstəricilərindən danışib, universitetin strukturu, maddi-texniki bazası, professor-müəllim heyəti, mövcud fakültə və ixtisaslar haqqında ətraflı məlumat verib.

Səfirlər ilk olaraq Elmi kitabxana, elektron kataloq-kartoteka sistemi, elektron kataloq köşkü və Internet mərkəzinin fəaliyyəti ilə tanış olublar. Media mərkəzində yaradılan rəqəmsal multimedia infrastruktur, Universitet Televiziyyasında videodərslərin xüsusi program vasitəsilə "HD" formatda çəkilib yaddaşa yazılması, universitetin internet portalındaki elektron mühazirə bölməsində yerləşdirilməsi prosesi, universitet televiziyyası və "Nuhçixan" radiosunun fəaliyyəti Pribaltika ölkələri diplomatik nümayəndələrinin marağına səbəb olub. Litva Respublikasının Azərbaycandakı fövqələdə və selahiyətli səfiri Valdas Lastauskas Universitet televiziyasına müsahibə verib.

Səfirlər NDU-da müasir tədris üsullarının, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi səviyyəsini yüksək dəyərləndirərək, iki ölkə arasında elm, təhsil sahəsində əməkdaşlığın əhəmiyyətindən bəhs ediblər. Görüşdə müxtəlif ixtisas sahələri üzrə universitetlərarası əlaqələrin inkişafı ilə bağlı təkliflər müzakirə olunub.

Universitetdə Bilik Günü

15 sentyabr Bilik günü ölkəmizin bütün təhsil ocaqlarında olduğu kimi, Naxçıvan Dövlət Universitetində də hər il bayram ehval-ruhiyyəsi ilə qeyd olunur. Bu münasibətlə keçirilən tədbiri universitetin rektoru, AMEA-nın müxbir üzvü Saleh Məhərrəmov giriş sözü ilə açaraq, müəllim və tələbələrin yeni tədris ilini təbrik edib, onlara uğurlar diləyib. Rektor qeyd edib ki, ali təhsil almaq üçün Naxçıvan Dövlət Universitetini seçən yüksək bal toplayan abituriyentlərin, xarici ölkə votandaşlarının sayı ildən - ilə artmaqdadır. Yeni tədris ilindən 1068 bakalavr, 114 magistr bu ali məktəbdə təhsil alanlar sırasına qoşulur.

Universitetin tədris işləri üzrə prorektoru, dosent Sura Seyid "Kredit sisteminin tələbləri" mövzusunda maruzə edərək xatırladıb ki, Bolonya prosesi 2009-cu ildən etibarən Naxçıvan Dövlət Universitetində uğurla tətbiq olunur. Mə-

ruzədə tədris prosesinin kredit sistemi əsasında təşkilimin ümumi müddəələri, əsas səciyyəvi xüsusiyyətləri və digər məsələlər barədə məlumat verilib.

Tədbirdə birinci kurs tələbələri adından 600-dən yuxarı balla Sosial idarəetmə və hüquq fakültəsinin Hüquqşünaslıq ixtisasına qəbul olunan Nərimin Ağayeva, Qəndab Zeynalova və Sona Əliyeva çıxış edərək, ölkədə təhsilə yaradılan yüksək şəraitə, hərtərəfli dövlət qayğısına görə mirmətdarlıq ediblər. Bildiriblər ki, onlara göstərilən yüksək etimadı təhsildə qazanacaqları uğurlarla doğruldacaqlar.

Sonra 600-dən yuxarı balla universitetə qəbul olunan tələbələrə tələbə bilet və "Naxçıvan Ensiklopediyası" təqdim olunub.

Tədbir universitetin tarixi inkişaf yoluunu eks etdirən filmin nümayişini ilə başa çatıb.

"Xəzər"də neft - qaz sahəsində elmi-tədqiqat layihəsi yerinə yetiriləcək

Xəzər Universiteti Neft və qaz mühəndisliyi departamentinin "EILINK" elmi tədqiqat və inkişaf mərkəzi tərəfindən BP şirkətinin sifarişi əsasında "Azəri-Çıraq-Günəşli yataqlarının analoqu olan yataqlar və yerüstü geoloji kəsilişlər üzrə struktur deformasiyaya məruz qalmış ərazi-lərin kollektor süxurlarının xassələrinin və məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi" mövzusunda elmi-tədqiqat layihəsinin yerinə yetirilməsi BP-Azerbaycan, Gürcüstan və Türkiye regional şirkəti tərəfindən iyunun 22-də rəsmi olaraq təsdiq edilmişdir. Layihənin 9 ay müddatində yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Layihə Azəri-Çıraq-Günəşli yataqlarının analoqu olan Abşeron neftli-qazlı rayonunun Yasamal dərəsi, Şubani, Şabandağ, Atəşgah, Lökbatan, Puta-Quşxana, Şonqar və Korgöz-Qızılıtəpə sahələrinin yerüstü geoloji kəsilişlərində geoloji planlama və çöl tədqiqat işləri nati-

cəsində məhsuldar qatın çökmə şəraitinin, onların laylanma formalarının və həmçinin, həmin strukturların dik yamaçlı tag hissələrində deformasiyaya məruz qalmış səxurların kollektor xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi ilə əlaqədar keçiriciliyin və məsaməliyin ölçüməsi işlərinin və həmin işlərin nəticələrinin quyu karotajı, kerna, seysmik keşfiyyat, quyuların sıvanma və hasilat məlumatları ilə integrasiyası əsasında Günəşli yatağının darin sulu hissəsinin məhsuldarlığının qiymətləndirilməsinə həsr olunmuşdur. Layihə Neft və qaz mühəndisliyi departamentinin müdürü Qəşən Zeynalovun rəhbərliyi və icrası ilə və departamentin doktorantı Şəhriyar Alxəslim və icrası ilə yerinə yetiriləcək. Bu layihənin yerinə yetirilməsində Xəzər Universiteti ilə "Azerbaycan Neft Mühəndisleri" İctimai Birliyinin birgə əməkdaşlığı nəzərdə tutulur.

The research project will be implemented in the field of exploration and production of oil and gas fields

On 22 June, the grant project of the "EILINK" Scientific Research and Development Center in Petroleum Engineering Department at Khazar University, on the basis of BP Caspian company order, on the topic "Evaluation of the rock properties and productivity of the structurally deformed areas based on outcrop and field analogues in Azerbaijan" was officially approved by BP Azerbaijan, Georgia and the regional company of Turkey. The total duration of the project is considered to be nine months. The project is dedicated to field studies of geological survey of the outcrops of the Productive Series and evaluation of their depositional environments, bedding forms, measurements of porosity and permeability for studying their reservoir properties in structurally deformed

rocks in steeply dipping limb areas in analogue fields of Azeri-Gunship-Chirag fields such as the Yasamal Valley (Shubany, Ateshgah, Shabandag), Lokbatan, Puta-Kushkhana, Korgez-Kiziltepe and Shongar fields outcrops. The gained findings will be applied to the well logs and cores, seismic exploration, well testing and production data will be used for evaluation productivity of the Deep Water Gunesli field. The project will be carried out by supervising and execution of Associate Professor Gasham Zeynalov, head of Petroleum Engineering department and by execution of Shahriyar Alkhasli, a PhD student at Khazar University.

The project is intended to be carried out by the collaboration of Khazar University and Society of petroleum Engineers of Azerbaijan.

Əməkdaşımız beynəlxalq konfransda məruzə etmişdir

Xəzər Universitetinin dissertanti (İngilis dili və ədəbiyyatı departamentinin Alt programlar üzrə koordinatorı) Milana Abasova avqustun 22-dən 30-dək Bolqarıstanda keçirilmiş Sosial elmlər üzrə III Beynəlxalq Multidisiplinər Elmi konfransda "Sosial şəbəkələrin Azərbaycandakı

tələbələrin ingilis dili səriştəsinə təsiri" adlı məruzə ilə çıxış etmişdir. M. Abasova avqustun 28-də – konfransın 5-ci günündə keçirilən iclasın sehər sessiyasına sözlük etmiş, on yaxşı təqdimat və tədqiqat işinə görə "Büllür lövhəcik" və sertifikatla mükafatlandırılmışdır.

Khazar English Department Member in International Conference

Milana Abasova, Khazar University PhD student and Minor Program Coordinator of the English Language and Literature Department, participated in the SGEM International Multidisciplinary Conference on Social Sciences & Arts held on August 22-30, in Bulgaria, Albena with her article entitled "The Impact of Social

Networks on Students' English Language in Azerbaijan." Milana Abasova chaired the morning session of the conference held on August 28 and was awarded with a crystal plaque and certificate for the best presentation and research.

"Dünya" məktəbində elmi-metodiki məclis keçirildi

Sentyabrın 16-da Xəzər Universitetinin nəzdində fəaliyyət göstərən "Dünya" məktəbində yeni dərs ilinin başlanması münasibətilə elmi-metodiki məclis keçirildi. Məktəb rehbərliyinin və müəllim kollektivinin iştirak etdiyi iclasda yeni dərs ilində ilboyu görüləcək işlər, layihələr, həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan planlar müzakirə olundu.

Dahi sənətkara həsr olunmuş tədbir

Sentyabrin 18-də "Dünya" məktəbində dahi bəstəkar, müsiqisünas-alim, publisist, dramaturq, pedaqoq və ictimai xadim, müasir Azerbaycan müsiqi sənətinin və milli operasının banisi Üzeyir Hacıbəylinin anadan olmasının ildönümü münasibatilə tədbir keçirildi. Tədbir iştirakçılarına Üzeyir sənəti haqqında məlumat verildi, sənədli film nümayiş etdirildi.

Qeyd olundu ki, "Dünya" məktəbində Üzeyir Hacıbəyliyə həsr olunmuş tədbirlər silsiləsi hər il ənənvi olaraq davam edir: bəstəkarın əsərlərindən parçalar dinlənilir, müəllim və şagirdlər dahi sənətkarın xatirəsini anır, haqqında söhbət açılır, siniflər qrup şəklində bəstəkarın ev muzeyində olurlar.

***

Sentyabrin 23-də "Dünya" məktəbinin şagird və müəllim kollektivi Üzeyir Hacıbəylinin anadan olmasının ildönümü münasibatilə dahi bəstəkarın ev muzeyində oldu. Kollektiv, həmçinin, səhifələrində Üzeyir Hacıbəyli haqqında məlumat verilmiş "Dünya" dərgisinin nüsxələrini muzeyə hədiyyə etdi.

2014 - 2020 programme for Education,
Training, Youth, and Sport

Xəzər Universitetinin daha bir layihəsi ERASMUS + programının qrantını qazanmışdır

ERASMUS + Key Action 2 – ali təhsildə bacarıqların inkişafı sahəsində layihələrin dəyərləndirilməsi nəticəsində Xəzər Universiteti qrant qazanmış 147 Universitet sırasına daxil edilmişdir. Qrantı Azərbaycan Universitetlərində Öyrənmə və Təlimin Təkmilləşdirilməsi adlı layihə qazanmışdır. Azərbaycandan və Avropadan 14 tərəfdəsi olan layihənin əsas məqsədləri öyrənmə və təlim prosesinin pedaqoji və texnoloji ehtiyaclarını ödəmək üçün insan kapi-tahnının inkişaf etdirilməsi və innovativ texnologiya, tədqiqatın, fəal öyrənmənin və Avropa universitetləri ilə uzunmüddətli münasibətlərin qurulması vasitəsilə keyfiyyətli öyrənmə və təlimin inkişaf etdirilməsi və təmin edilməsidir.

Üç illik layihə Azərbaycandan 9 (Xəzər Universiteti – layihə koordinatoru, Naxçıvan Dövlət Universiteti, Gəncə Dövlət Universiteti,

Sumqayıt Dövlət Universiteti, Bakı Slavyan Universiteti, Qafqaz Universiteti, Azərbaycan Dövlət Pedagoji Universiteti, Azərbaycan Universiteti, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi) və Avropadan 5 (Jyvaskala Universiteti - Finlandiya, Mərkəzi Avropa Universiteti - Macarıstan, Valensiya Universiteti - İspaniya, Vyana Tətbiqi Elmlər Universiteti - Avstriya, Gazi Universiteti - Türkiyə) tərəfdəsin yaxın iştirakı ilə tərtib olılmış və 908 min 623 avro məbləğində qrantı qazanmışdır. Layihənin birbaşa beneficiarları PhD tələbələr, tədqiqatçılar, professor-müslüm heyətidir.

Əlavə məlumatı aşağıdakı internet səhifəsindən əldə edə bilərsiniz:
https://eacea.ec.europa.eu/sites/eacea-site/files/cbhe_2016_results_by_region.pdf

Khazar University is ERASMUS + Grant Holder again

Khazar University is a grant holder of the ERASMUS Plus Key Action 2 - Capacity Building in Higher Education. The project on Promoting Excellence in Teaching and Learning in Azerbaijani Universities (PETRA) involves 14 partners from Azerbaijan and Europe with the aim to promote teaching and learning excellence in Azerbaijan. Specific objectives are (1) Building Capacity for Developing Teaching and Learning Process to meet pedagogical and technological needs and (2) Improving and Providing Quality Teaching and Learning through innovative technology, promoting research, improving active learning, and establishing long-term partnerships with European universities.

The three-year project is designed and developed with close participation of 9 (Khazar University – coordinator, Nakchivan State

University, Ganja State University, Sumgayıt State University, Baku Slavic University, Qafqaz University, Azerbaijan State Pedagogical University, Azerbaijan University, Ministry of Education of Azerbaijan Republic) partners from Azerbaijan and 5 (University of Jyvaskala - Finland, Central European University - Hungary, University of Valencia - Spain, University of Applied Sciences bfi Vienna - Austria, Gazi University - Turkey) partners from Europe and it has been granted 908.623,00 Euros.

The project's direct beneficiaries are PhD students, researchers and other members of academic staff.

For more info you can visit following link:
https://eacea.ec.europa.eu/sites/eacea-site/files/cbhe_2016_results_by_region.pdf

Xəzər Universiteti Üzeyir Haçibaylı Beynəlxalq Musiqi Festivalında

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və Heydər Əliyev Fonduun təşkilatçılığı ilə sentyabrın 18-27 - də keçirilən VIII Üzeyir Haçibaylı Beynəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində sentyabrın 18-də bəstəkarın ev muzeyində adəbi-musiqili tədbir oldu. Tədbiri muzeyin direktoru, bəstəkar Sərdar Fərəcov açaraq, dahi bəstəkarın həyat və yaradıcılığından, ənənəvi olaraq hər il keçirilən beynəlxalq festivalın əhəmiyyətindən danışdı. Sonra tədqiqatçı-publisist Aslan Kenanın "Qürbetdən gələn seslər" kitabının təqdimati keçirildi, tədqiqatçıların məruzələri dinləniləndi və musiqi programı təqdim olundu.

Musiqi programında Xəzər Universitetinin Musiqi və incəsənat departamentinin müdürü, pianoçu, dosent Zülfüyyə Sadıqova və universitetin Kamera orkestrinin konsertmeysteri Nəsrin Rzayeva iştirak etdilər.

Sentyabrın 23-də Üzeyir Hacıbəylinin ev muzeyində növbəti tədbir keçirildi. Tədbiri muzeyin direktoru, Əməkdar incəsənat xadimi, bəstəkar Sərdar Fərəcov açaraq, dahi bəstəkarın həyat və fəaliyyəti haqqında geniş məlumat verdi. Xəzər universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsa-xanlı görkəmli musiqiçinin çoxşaxəli yaradıcılığından, əsərləri əsasında çəkilmiş filmlərdən danışdı, onların 80-dən çox ölkədə nümayiş olunduğunu bildirdi.

Cıxışlardan sonra Xəzər Universitetinin Musiqi və incəsənat departamentinin müdürü, pianoçu Zülfüyyə Sadıqova və Bratislava Musiqi Akademiyasının doktorantı, skripkaçı Fərhad Aşumov Azərbaycan və dünya bəstəkarlarının əsərlərindən fragmənlər ifa etdilər.

Sentyabrın 26-da festival çərçivəsində Kanera və orqan musiqisi zalında keçirilmiş konsertdə də Zülfüyyə Sadıqova və Fərhad Aşumov iştirak etmişlər.

Üzeyir Haçibəyli Beynəlxalq Musiqi Festivalı “Xəzər”də

VIII Üzeyir Haçibəyli Beynəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində sentyabrın 27-də Xəzər Universitetinin Məmər salonunda universitetin Kamera orkestri, Musiqi və incəsənət departmentinin müdürü, pianoçu Zülfüyyə Sadiqova və skripkaçı Fərhad Aşumovun iştirakı ilə iki hissədən ibarət konsert oldu. Konsertdə universitetin rəhbərliyi, müellim və tələbələri, qonaqlar iştirak edirdilər.

Konsertdən əvvəl Xəzər Universitetinin prorektoru İsaxan İsaqanlı çıxış edərək, iştirakçıları salamladı. Üzeyir Hacıbəylinin çoxşaxəli yaradıcılığından, hər il keçirilən musiqi festivalının əhəmiyyətindən, Xəzər Universitetinin festivalda fəal iştirakından danışdı.

Sonra Kamera orkestri koncert programı ilə çıxış etdi. Fasilədə Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının katibi, Üzeyir Hacıbəylinin ev muzeyinin direktoru, Əməkdar incəsənət xadimi bəstəkar Sərdar Fərəcov çıxış edərək, Xəzər Universitetində Kamera orkestrinin yaradılmasının Azərbaycanın təhsil mühitində əlamətdar bir hadisə olduğunu vurguladı, orkestrin peşəkarlığını yüksək qiymətləndirdi, Üzeyir Hacıbəylinin anadan olmasının ildönümü münasibətilə hər il keçirilen beynəlxalq müsiqi festivalında fəal iştiraka görə universitetin rəhbərliyinə və müsiqici əməkdaşlarına təşəkkürünü bildirdi.

Konsertin ikinci hissəsində Zülfüyyə Sadıqova və Fərhad Aşumov fortepiano ilə skripka üçün əsərləri ifa etdilər. Konsertin hər iki hissəsində Azərbaycan və dünya bəstəkarlarının əsərləri səsləndi.

Sonda İ. İsaxanlı konsert iştirakçılarına təşəkkürünü bildirdi, Fərhad Aşumova hədiyyə və gül dəstəsi təqdim etdi.

Konsertdə Xəzər Universitetinin rektoru Hassan Nuknafis və İraqın Azərbaycandakı səfiri Fadhil Awad Jebur Al-Shuwai iştirak edirdilər.

Tarix və arxeologiya departamentində seminar

Sentyabrin 8-de Xəzər Universitetinin Tarix və arxeologiya departamentində "Hərbi döyüdə qələbe və məglubiyyəti təmin edən amillər tarix və müasirlik" mövzusunda seminar keçirildi. Seminarı departamentin müdürü Roza Arazova apardı. Seminar Milli Azərbaycan Tarixi Müze-yinin Elmi ekspozisiya və sərgilərin təşkili şəbə-

sinin müdürü Səbuhi Əhmədov, departamentin müəllimi Orxan Zamanov, Xəzər Universitetinin Avrasiya və Orta Şərqi Araşdırmları Mərkəzinin (AQŞAM) direktoru, tarixçi-şərqsünas Fərda Əsədov və departament müdirinin assistenti Aki-fə Cəfərli çıxış etdilər.

Seminarda hərbi döyüdə mühərabələrə təsirləri olan və nəticələrini müəyyən edən amillər müzakirə olundu. Mühərabənin qalebə və məglubiyyətə bitməsinə onları sistemli şəkildə birləşdirilmiş təsirlerinin önəmli olması qeyd edildi. Zaman keçidkə qələbəyə təsiri olan amillər münasibətinin müəyyən dərəcədə dəyişməsi, köçəri və oturaq həyat tərzini keçirən xalqlarda bu münasibətlərin müxtəlif olması bildirildi.

Qarabağda bu ilin aprelindəki hərbi əməliyyatlar və strategiya yenilikləri tarixin dərsləri işığında müzakirə edildi.

Milli Qəhrəman M.İbrahimov adına Biləsuvar Təhsil Kompleksinin yüksək bal toplayan 4 məzunu Xəzər Universitetini seçdi

Milli Qəhrəmanı Mübariz İbrahimovun adını daşıyan Biləsuvar Təhsil Kompleksinin bu il məzuni olan 24 nəfər şagirdindən on yüksək bal toplayan 4 nəfəri - Aqşin Kazımlı, Ümid Nezərov, Əyyub Əlizadə və Məhəmməd Məmmədli (şəkildə ardıcılıqla) Xəzər Universitetinə (Kompyuter mühəndisliyi ixtisası) daxil olmuşlar.

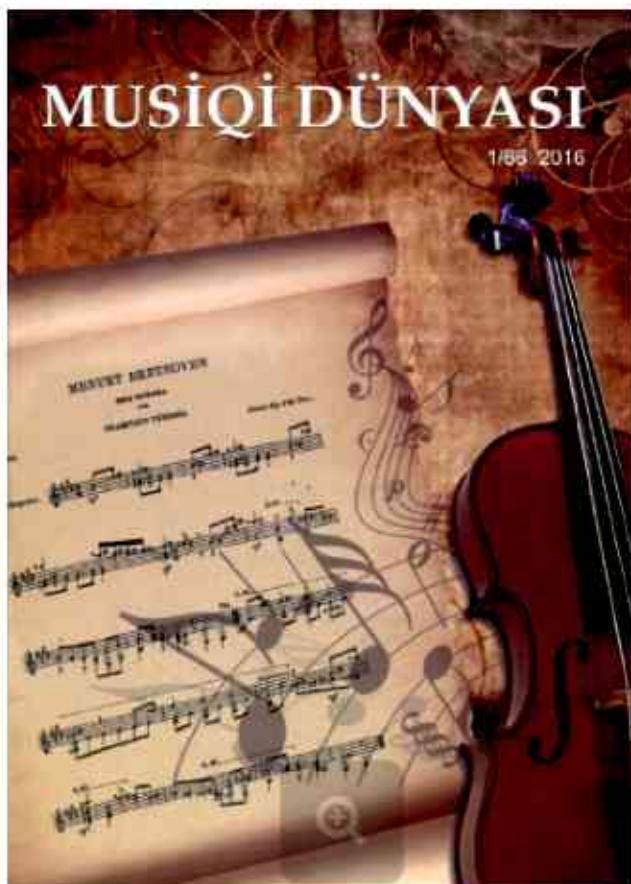
Qeyd edək ki, Biləsuvar Təhsil Kompleksinin cari ilda məzun olan 24 şagirdi də ənənəyə sadıq qalaraq, öten illerdə olduğu kimi, bu il də respublikamın nüfuzlu ali məktəblərinə 100%-lik nəticə ilə qəbul olubular. Təhsil Kompleksinin bülki buraxılışı üzrə 24 şagirdindən 15-i (62,5%) 600-dən yuxarı bal toplamışdır.

Bu barədə daha geniş məlumatı <http://palitranews.az/news.php?id=57071#>

Əməkdaşımızın məqaləsi “Musiqi Dünyası” jurnalında

Xəzər Universiteti Musiqi və incəsənət departamentinin müdürü, dosent Zülfiiyyə Sadiqovarın “Sərdar Fərəcovun fortepiano prelüdləri” adlı məqaləsi beynəlxalq elmi-pedaqoji, təqəridi-publisistik, mədəni-maarif musiqi dərgisi olan “Musiqi Dünyası” jurnalının (təsisçilər: Azərbaycan Bestəkarlar İttifaqı, Bakı Musiqi Akademiyası, “Koroglu - T” firması) 2016-ci il 1/66 sayında dərc olunmuşdur.

Məqalədə bestəkar, Əməkdar incəsənət xadimi Sərdar Fərəcovun fortepiano prelüdlərinin təhlilinə həsr olunmuşdur.

Xəzər Univeritetinin AQŞAM Araşdırma Mərkəzinin direktoru Koreyada beynəlxalq jurnalın məsləhətçilər surasının üzvü təyin edilmişdir

Xəzər Universitetinin Avrasiya və Orta Şərqi Araşdırmaları Mərkəzinin (AQŞAM) direktoru Fərda Əsədov Cənubi Koreyanın Keimyung Universitetinin yeni nəşrə başlayan “İpek Yolu və Mərkəzi Asiya araşdırmaları” (Acta Via Serica) jurnalının beynəlxalq məsləhətçilər surasının üzvü təyin edilmişdir.

Jurnal ildə iki dəfə ingilis dilində nəşr ediləcək və onun ilk buraxılışı 2016 ilin sonunda gözlənilir. Jurnalın veb səhifəsində əlavə məlumat elde etmək olar:
http://censcakmu.org/sub03/sub03_n1.php.

Director of CEMES research of the Khazar University appointed to the international Advisory Board of a journal in South Korea.

Director of the Center for Eurasia and Middle East Studies of the Khazar University has been appointed a member of International Advisory Board of the Journal of Silk Road and Central Asia Studies at Keimyung University, South Korea.

The journal will be published biannually and the first issue is to be released by the end of year 2016. More information about the journal is available on the journal website http://censcakmu.org/sub03/sub03_n1.php

Xəzər Universitetinin müəllimi təhsilini təqaüd programı ilə Avstraliyada davam etdirəcək

Xəzər Universitetinin Kimya mühəndisliyi və Neft mühəndisliyi departamentlərinin müəllimi Məhəmməd Mehdi Zarei Avstraliyanın Nyukasl Universitetində təhsilini davam etdirmək üçün tam təqaüd programı qazanmışdır.

Mehdi Zarei kimya mühəndisliyi üzrə magistr dərəcəsini İranın Sistan və Belucistan universitetində almışdır. 2014-cü ilin aprelində Xəzər Universitetində fəaliyyətə başlamazdan əvvəl İranın iki universitetində – İslam Azad və Mərdəvət universitetlərində üç il çalışmışdır. Xəzər Universitetində çalışdığı müddətdə bakalavr səviyyəsi üzrə kimya mühəndisliyi, istilikötürmə, kütlə transferi, termodinamika və modellərə və simulyasiya fənlərini tədris etmişdir.

Mehdi Zareinən tədqiqat maraqlarını təşkil edən sahələr sırasına kimya proseslərinin modeləşdirilməsi, suyun temizlənməsi və rezervuar simulyasiyası daxildir. Xəzər Universitetində çalışdığı vaxtda bir neçə laboratoriyanın qurucularından biri olmuşdur. Neft və kimya eksperimental tədqiqat laboratoriyası, Xəzər Tədqiqat Hesablaşma Mərkəzi və Modeləşdirmə və simulyasiya laboratoriyalarını misal göstərmək olar. Mehdi Zarei, həmçinin, Kimya mühəndisliyi departamentinin yaradılmasında da yaxından iştirak etmişdir.

Mehdi Zarei bir sıra beynəlxalq elmi tədbirlərin iştirakçısı olmuşdur. Öten il Neft Mühəndisliyi Cəmiyyətinin illik Xəzər Texniki konfrans və sergisində (Bakı, 4-6 noyabr, 2015-ci il) və Kimya Mühəndisliyi Amerika Institutunun illik konfransında (Solt Leyk siti, 8-13 noyabr, 2015-ci il) iştirak etmişdir.

Mehdi Zarei kimya və neft mühəndisliyi eksperimental tədqiqat laboratoriyası sahəsində təqiqatını daha da dərinləşdirmək üçün doktorluq üzrə tədqiqat aparmaq qərarına gəldikdən sonra Nyukasl Universitetindən təqaüd qazanmışdır.

Doktorluq dərəcəsini qazandıqdan sonra Mehdi Zarei Xəzər Universitetində başladığı işləri davam etdirməyi və tədqiqatını genişləndirməyi planlaşdırır.

Khazar University Instructor to Continue his Education in Australia on Full Scholarship

Mohammad Mehdi Zarei, a lecturer and researcher at the Department of Chemical and Petroleum Engineering of Khazar University, received a full scholarship to continue his education at the University of Newcastle in Australia.

Mohammad Mehdi Zarei holds a master's degree in Chemical Engineering from the University of Sistan and Baluchestan (Iran). Before joining Khazar University in April of 2014, Mr. Zarei worked for three years as a lecturer in two Iranian Universities: Islamic Azad University of Science and Research of Fras and Marvdasht University. As a lecturer at Khazar University, he taught the following courses to undergraduate engineering students: Introduction to Chemical Engineering, Heat Transfer, Mass Transfer, Thermodynamics, and Reservoir Simulation.

Mohammad Mehdi Zarei's research interests include chemical process modeling, water treatment, and reservoir simulation. During his time at Khazar University, Mohammad Mehdi

Zarei co-founded several laboratories including Chemical and Petroleum Experimental Research Laboratory, Khazar Computational Research Centre, Modeling and Simulation Research Laboratory. He also participated in the establishment of the Chemical Engineering Department.

Mohammad Mehdi Zarei's international experience includes participation in various conferences, the most recent being the Society of Petroleum Engineering (SPE) Annual Caspian Technical Conference & Exhibition (November 4-6, 2015, Baku, Azerbaijan) and the AIChE Annual Meeting (November 8-13, 2015, Salt Lake City, Utah, USA).

In order to further his knowledge and research at the Chemical and Petroleum Experimental Research Laboratory, Mehdi Zarei decided to pursue a PhD degree. He received a full scholarship from the University of Newcastle in Australia. Upon completion of his PhD study, Mehdi intends to continue the work he started at Khazar University and expand his research.

Fakültə Şurasının iclası

Sentyabrin 2-də Xəzər Universiteti Təhsil fakültəsinin dekanı Elza Səmədova departamentlərin nümayəndələrinin iştirakı ilə iclas keçirdi. İclasda dekan müavinləri Zərifə Əliyeva və Aygün Verdiyeva, Bioloji elmlər departamentinin müdürü İradə Xəlilova, Tarix və arxeologiya departamentinin müdürü Roza Arazova, Coğrafiya və ətraf mühit departamentinin müdürü Rövşən Abbasov, Elektronika, telekommunikasiya və

radio mühəndisliyi departamentinin müdürü Nuru Səfərov, Riyaziyyat departamentinin müdürü Əli Hüseynli iştirak edirdilər.

İclasda yeni tədris ilinin proqramları, dərs yükü, sillabuslar, müəllimlərin peşəkarlıq səviyyəsini artırmaq üçün təşkil olumacaq təlimlər və müəllimlərin etik davranışları, birinci kurs tələbəlerinin universitetlə tanışlığı kimi məsələlərin ətraflı müzakirəsi keçirildi.

ESFIDIP Tempus layihəsi çərçivəsində görüş

Sentyabrin 9-da Xəzər Universitetinin koordinator olduğu ESFIDIP (Əlliyyi olan şəxslərin Azərbaycanın ali təhsil müəssisələrinə integrasiyasının təməlinin qoyulması) Tempus layihəsi çərçivəsində yerli tərəfdəşər (Xəzər Universiteti, Sumqayıt Dövlət Universiteti, Lənkəran Dövlət Universiteti, Naxçıvan Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

və Əllil Təşkilatları İttifaqı) arasında Skype vasitəsilə görüş təşkil olundu.

Görüş zamanı layihə çərçivəsində görülmək işlər – pilot proqramının planlaşdırılması və həyata keçirilməsi, maliyyə məsələləri və layihənin davamlılığı üçün lazımi tədbirlərin təşkil olunması haqqında müzakirələr keçirildi.

Meeting for ESFIDIP Project

On September 9, a Skype meeting was held for Azerbaijani partners of the “Establishment of a Foundation for the Integration of Disabled People into HEIs of Azerbaijan” (ESFIDIP) TEMPUS project, of which Khazar University is coordinator. Partners participating in the meeting included Khazar University, Sumgayit State University, Lankaran State University,

Nakhchivan State University, Azerbaijan State Economics University and Union of Organizations for Disabled People. Topics discussed in the meeting included upcoming plans for the project such as the planning and implementation of a pilot program, financial issues, and measures to be taken for the sustainability of the project.

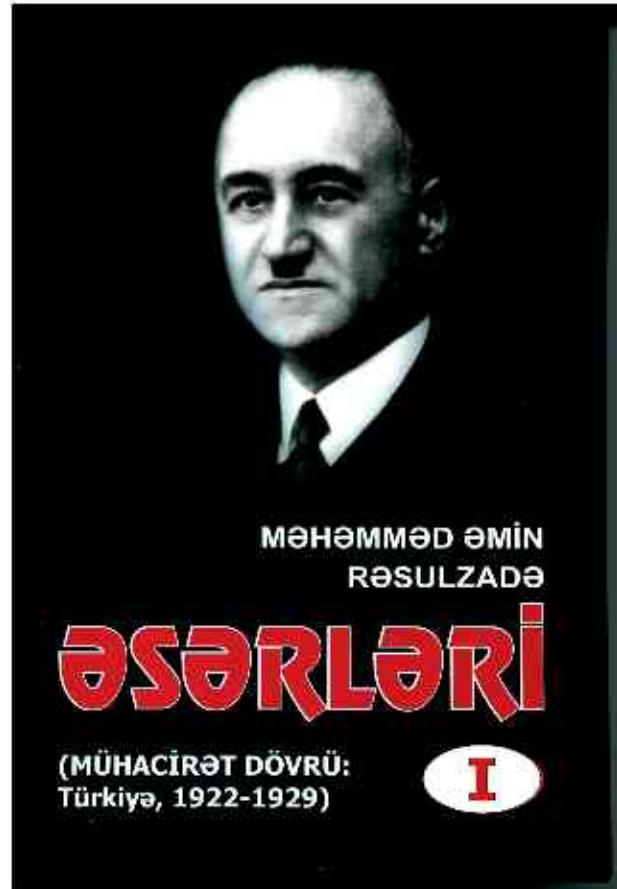
Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin “Əsərləri (mühacirət dövrü: Türkiyə, 1922-1929)” kitabı çapdan çıxmışdır

Xəzər Universiteti Tarix və arxeologiya departamentinin müəllimi, tarix üzrə elmlər doktoru Nəsiman Yaqublunun nəşrə hazırladığı Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin “Əsərləri (mühacirət dövrü: Türkiyə, 1922-1929)” kitabı (I cild) Bakıda çapdan çıxmışdır. Kitaba ön sözün müəllifi, lügət və izahların tərtibçisi də N. Yaqubludur.

Oxuculara təqdim olunan bu kitabda müəllifin 1920-ci illərdə yazdığı əsərlər toplanmışdır. Kitabda Azərbaycanın tarixi, müstəqillik mübarizəsi, 1918-1920-ci illərdə mövcud olmuş Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti haqqında geniş məlumatlar vardır. Eyni zamanda, müəllif bu əsərlərində sovet rejiminin işgalçi mahiyyətini, xalqları əsarətdə saxlayan, onları azadlıqdan məhrum edən siyasetini kəskin təqid edir.

Kitabın məsləhətçiləri "Azərbaycan Kültür Dərnəyi"nin başqanı Cəmil Ünal və Egey Universitetinin professoru Yavuz Akpinar (Türkiyə), transliterasiya redaktoru Samir Xalidoglu'dur.

Kitab “Ziya” NPM-də nəşrə hazırlanmış, “OL” npkt-nin mətbəəsində çap olunmuşdur.

Tarix və arxeologiya departamentində 1-ci kurs tələbələri ilə görüş

Sentyabrın 15-də Xəzər Universiteti Tarix və arxeologiya departamentində 1-ci kurs tələbələri ilə görüş təşkil olundu. Görüşdə Tarix və arxeologiya departamentinin müdürü Roza Arazova, müəllimlər Tərana İsayeva və Orxan Zamanov, departament müdirinin assistenti Akifə Cəfərli, yuxarı kurs tələbələri və məzunlar iştirak edirdilər. R. Arazova çıxış edərək, tələbələrə Xəzər Universitetinin hansı çətinliklərlə yaradıldığı, bu gənə kimi hansı uğurlara nail olduğu haqqında danışdı, onlara uğurlar arzuladı.

T. İsayeva və O. Zamanov tələbələrə öz xoş arzularını bildirdikdən sonra onlara tələbə bilet-lərini təqdim etdilər. Yuxarı kurs tələbələri və məzunlar da öz ürək sözlerini və məsləhətlərini davamçılarına söylədilər.

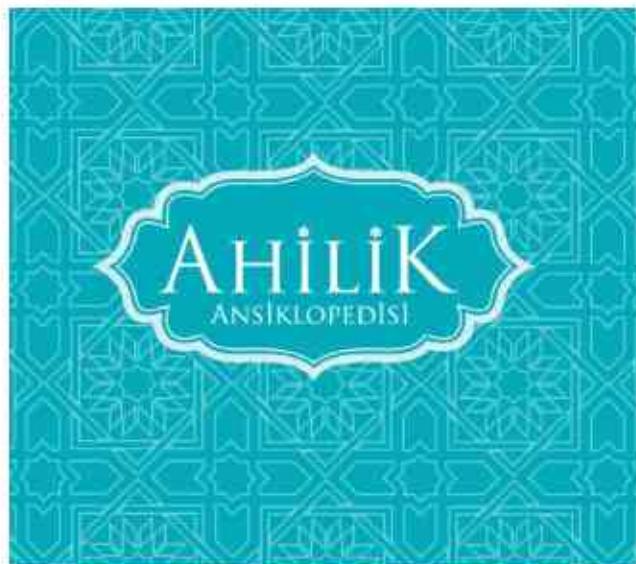
Tələbələrə departamentin təşkil etdiyi seminarlar, görüşlər, müzeylərə və rayonlara seyahətlərdən ibarət videoçarx göstərildi.

Sonda A. Cəfərli qısa bir ekskursiya ilə tələbələri universitetə tanış etdi.

Əməkdaşımızın məqalələri “Ahilik” ensiklopediyasında

Türkiyə Respublikası Gömrük və Ticarət Nazirliyinin nəşriyyatında 2016-ci ildə çap edilmiş iki cildlik “Ahilik” ensiklopediyasında Xəzər Universiteti Diller və mədəniyyətlər kafedrasının dosenti Zivər Hüseynlinin on yeddi adda məqaləsi verilmişdir.

Orta əsrlərdə Azərbaycan, Anadolu və İranda fəaliyyətdə olmuş sənətkarlardan ibarət “Əxilik” ictimai təşkilatına aid sənət növləri və sənətkarlar haqqında ədəbiyyatda “Futüvvətnamə” və ya “Risala” adlı nəzm və nəşr əsərlərindən ibarət yazı nümunəleri mövcuddur. Z. Hüseynli fars dilində yazılmış futüvvətnamə və risala nümunələrini araşdırmış və məqalələrini ensiklopediyaya təqdim etmişdir.

Əməkdaşımızın hazırladığı programma qrif verildi

Xəzər Universiteti Diller və mədəniyyətlər kafedrasının dosenti Zivər Hüseynlinin “Əski Azərbaycan yazılı” programına Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən nəşr hüququ (qrif) verilmişdir.

Zivər Hüseynlinin “050101 – Azərbaycan dili müəllimliyi” ixtisası üçün hazırladığı “Əski Azərbaycan yazılı” adlı fənn programı 2016-ci il iyunun 4-də keçirilən Xəzər Universiteti Elmi Şurası tərəfindən qəbul edilmiş və nəşr hüququ verilməsi üçün Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinə təqdim edilmişdi.

2016-ci il avqustun 3-də həmin programma nəşr hüququ (qrif) verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən əmər verilmişdir.

INSTRUCTOR OF KHAZAR UNIVERSITY RECEIVES A SCHOLARSHIP TO STUDY IN USA

Taher Chegini, an instructor at the Department of Civil Engineering of Khazar University, received a full scholarship to continue his professional development in the USA.

Taher Chegini earned his bachelor's degree in Civil Engineering (University of Razi) and his master's in Hydraulic Engineering (K. N. Toosi University of Technology) in Iran. His main academic interest is in Computational Fluid Dynamics (CFD) and its many applications, specifically in climate change studies. He started working at Khazar University in February of 2014 where he taught several courses including Fluid Mechanics, Strength of Materials, and Engineering Mechanics to undergraduate engineering students. As the manager of the Civil Engineering Laboratory, Taher Chegini employed laboratory activities in his courses to help students experience hands-on learning. Chegini was offered 13 licenses of Realfow software, an industry standard 3D visual effects package, worth \$26,000 free of charge by the Next Limit Tech. company and started teaching an introductory course on 3D graphic design. Other than this software, Chegini also taught MATLAB for computational methods and SAP2000 for structural design to civil and petroleum engineering students. Moreover, he established a research group in the newly established Khazar Computation Research Center (KCRC) to conduct computational studies.

Taher Chegini was also the initiator of the so-called Spaghetti Bridge Competition. The competition aims at teaching students practical skills and requires that they construct a bridge which can sustain a load by using a specific

quantity of materials. The first National Spaghetti Bridge Competition was held in Azerbaijan at Khazar University on May 5, 2015. Participants included students of Khazar University as well as students from other universities across Baku.

In order to further his knowledge and advance his research group at KCRC, Taher decided to pursue a PhD degree. He received a full scholarship from the University of Houston, Texas, USA. He will study flood control systems by means of experimental and numerical studies for his PhD thesis. Upon completion of his PhD study, Taher intends to continue the work he started at Khazar University and expand his research.

We congratulate our instructor with this achievement and wish him success!

Dissertasiya işinin ilkin müzakirəsi keçirildi

Sentyabrın 19-da Xəzər Universiteti Magistratura, doktorantura və elmi işlər bölməsi İngilis dili və ədəbiyyatı, Azərbaycan dili və ədəbiyyatı departamentləri ilə birlikdə doktorant Nərminə Fətəliyevanın "Sinonimlik problemi: müasir ingilis dilində sinonim seçimini tənzimləyən lingvistik və ekstralinguistik amillər" (rus dilində, elmi rəhbər - Azərbaycan Dillər Universitetinin professoru, filologiya üzrə elmlər doktoru Nigar Valiyeva) adlı dissertasiya işinin ilkin müzakirəsini keçirdi. Müzakirədə universitetin Magistratura, doktorantura və elmi işlər bölməsinin müdürü, fəlsəfə doktoru Eldar Şahgəldiyev, fəlsəfə doktorları - Azərbaycan dili və ədəbiyyatı departamentinin müsləmli Reyhan Mədətova,

Azərbaycan Dillər Universitetinin İngilis dilinin leksikologiyası kafedrasının müdürü Amil Cəfərov, Azərbaycan Dillər Universitetinin əməkdaşları. Fəridə Allahverdiyeva və İrada Nuriyeva, Xəzər Universitetinin İngilis dili və ədəbiyyatı departamentinin əməkdaşları iştirak edirdilar.

Doktorant Nərminə Fətəliyeva öz təqdimatında müasir cəmiyyətdə evfemizlərin əsas funksiyaları, evfemizm seçimini tənzimləyən sosial və koqnitiv faktorlar kimi məsələlərə toxunaraq, iştirakçıları dissertasiyanın əsas nəticələri ilə tanış etdi, sualları cavablandırıldı.

Müzakirələr nəticəsində dissertasiya işinin müdafiəyə buraxılması tövsiyə olundu.

Preliminary Doctoral Defense Held

On September 19, Khazar University's Division of Graduate Students and Research, the Department of English Language and Literature, and the Department of Azerbaijani Language and Literature held the primary defense for Narmina Fataliyeva's doctoral dissertation (in Russian; academic advisor: Professor Nigar Valiyeva of Azerbaijan University of Languages) on "The Problem of Synonymy: Linguistic and Extra-linguistic Factors Regulating the Selection of English Synonyms." Participants in the defense included Dr. Eldar Shahgaldiyev, Head of the Division for Graduate Students and Research; Dr. Reyhan Madatova, instructor for the Department of Azerbaijani Language and Literature; Dr. Amil Jafarov, Head of the English Lexicology Department of Azerbaijan University of

Languages; Dr. Farida Allahverdiyeva and Dr. Irada Nuriyeva, Instructors from Azerbaijan University of Languages; and instructors from Khazar University Department of English Language and Literature. Doctoral candidate Narmina Fataliyeva made a presentation mentioning the key functions of euphemisms in a modern society as well as social and cognitive factors that regulate the choice of euphemisms and shared the major conclusions of her work. The doctoral candidate answered the panel's questions after the presentation.

The panel held a discussion after the preliminary defense and made a decision to recommend that the candidate proceed to a final defense.

Neft-qaz mühəndisliyi departamentinin əməkdaşları beynəlxalq konfransda

Sentyabrin 26-dan 29-na kimi Xəzər Universitetinin Neft-qaz mühəndisliyi departamentinin müdürü, "eILink" Tədqiqat və İnnovasiyalar Mərkəzinin direktoru Qəşəm Zeynalov və departamentin müəllimləri Şəhriyar Alxashlı, Izat Şahsenov və Elşən Rzayev Neft Mühəndisləri Cəmiyyətinin Azərbaycan bölməsinin nümayəndə heyətinin üzvləri kimi Birləşmiş Ərəb Əmirliyinin Dubay şəhərində keçirilən Beynəlxalq Neft Mühəndisləri Cəmiyyətinin İllik Texniki Konfransında və Sərgisində (*SPE Annual Technical Conference and Exhibition*) iştirak etmişlər.

Tədbirdə aparıcı neft və qaz şirkətlərinin və eləcə də bu istiqamətdə aparıcı rol oynayan universitetlərin neft-qaz yataqlarının işlənməsi və istismarı üzrə əldə etdiyi yeni texnologiyalara həsr edilmiş texniki məruzələrin və sərgilərin təqdimatı keçirilmişdir. Konfrans və sərgi çərçivəsində Qəşəm Zeynalov Nyu Meksiko Texniki İnstitutu, Aberdeen Universiteti və Kral Abdulla Elm və Texnologiya Universitetinin, həmçinin bir sıra şirkətlərin nümayəndələri ilə görüşlər keçirmiş və mümkün əməkdaşlıq sahələrini müzakirə etmişdir.

AZERTAC tədbir haqqında əməkdaşlarımızın fotosu ilə müşayiət olunan xəber yayımlıdır:

http://azertag.az/xebet/Xezer_Universiteti_beynelxalq_elaqelerini_genislendirir-998078#Kalibri

Faculty Members of

Department of Petroleum Engineering at International Conference

From September 26-29, the Annual Technical Conference and Exhibition Society of Petroleum Engineers was held in Dubai, UAE. Faculty members of the Khazar University Department of Petroleum Engineers participated in the conference as representatives of SPE's Azerbaijan branch including Associate Professor Gasham Zeynalov, Head of the Department and Director of eILink Research and Development Center, as well as Shariyar Alkhasli, Izat Shahsenov and Elshan Rzayev, instructors of the Department. The conference included technical lectures and exhibits by leading petroleum companies and cutting-edge universities about new technologies for exploitation and development of oil and gas fields. During the conference and exhibition, Professor Zeynalov met with representatives from New Mexico Technical Institute, the University of Aberdeen, King Abdullah University of Science & Technology, and several companies to discuss partnership opportunities.

AZERTAJ published an article about the event accompanied by a photograph of our colleagues:
http://azertag.az/xebet/Xezer_Universiteti_beynelxalq_elaqelerini_genislendirir-998078#Kalibri

Azərbaycan və Avropa ali məktəbləri arasında NİZAMI layihəsinin ikinci görüşü İsveçdə keçirildi

Sentyabrın 26-dan 28-dək *Erasmus+* çərçivəsində həyata keçirilən NİZAMI layihəsi ilə bağlı ikinci görüş Azərbaycanın və Avropa Birliyinin partnər universitetləri, eləcə də, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi nümayəndələrinin iştirakı ilə İsveçin Uppsala şəhərində keçirildi. Xəzər Universiteti görüşdə universitetin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı və Biologiya elm-ləri departamentinin müdürü İrade Xəlilova ilə təmsil olunurdu. Görüşə Uppsala Universiteti ev sahibliyi edirdi.

NİZAMI Project Meeting in Sweden for Azerbaijani and European Partners

On September 26-28, the 2nd meeting of the ERASMUS + NİZAMI project took place in Uppsala, Sweden with the participation of members of European and Azerbaijani partner higher education institutions as well as Ministry of Education representatives of Azerbaijan Republic. Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, and Dr. Irada Khalilova, Head of the Biological Sciences Department, represented Khazar University in the meeting. The meeting was held by Uppsala University, a European partner in the project.

The meeting was opened by Erika Dabhilkar, Head of the International Office at Uppsala University, and Associate Professor Claes Levinsson, Head of the Centre for Russian Studies (UCRS). Then Prof. Eva Akesson, Vice-Chancellor of Uppsala University, delivered a welcome speech. Prof. Veronique Montero, NİZAMI project coordinator, University of Montpellier, welcomed all European and Azerbaijan partner universities. She presented the details of the meeting agenda, and introduced the results of the project's first workpackage (WP1: State of the Art of Doctoral Studies) which were presented in the form of an EU report written by professor Amparo Cortes, Barcelona University, Spain. Professor Philipp Baur, member of the International Office of Uppsala University, presented details about tasks and a description of WP5, internalization aspects in doctoral studies and tools to conduct research in an international environment. Perspectives from Azerbaijan and Europe were compared, and case studies were discussed.

Üç günlük görüş arzdə NİZAMI layihəsində tərəfdəş olan universitetlərin nümayəndələri təqdimatlarda iştirak edərək, layihənin gedisi barəsində müzakirələr apardılar.

Uppsalada olanda Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı, Uppsala universitetinin prorektoru Eva Akesson, beynəlxalq ofisin məsul şəxsləri ilə görüşdü. Görüşdə Xəzər Universiteti ilə Uppsala Universiteti arasında qarşılıqlı əməkdaşlıq ideyaları müzakirə olundu, müzakirələri davam etdirmək qərara alındı.

On the second day of meetings, Dr. Michael Winckler, administrative director of HGS MathComp, Heidelberg University, who is also local coordinator of four Erasmus Mundus action 2 programs, presented the results of an evaluation of Day 1. General introduction to standards and high standards in doctoral education were presented by Dominika Hobzova and Monika Sieberova from Masaryk University, Czech Republic. In group sessions, representatives of the Ministry of Education of Azerbaijan, Azerbaijani partner universities and European partners discussed high standards in doctoral education.

On the third day of meetings, Dr. Michael Winckler, administrative director of HGS MathComp, Heidelberg University, presented the results of the quality assessment from the evaluation of Day 2. Prof. Veronique Montero, NİZAMI project coordinator, presented the online European Management portal and talked about its perspectives in sustainable communication in doctoral education. All partners participated in the discussion. The meeting ended with positive prospects for the next meeting of the NİZAMI project in Azerbaijan.

During the meetings, Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, also met with the Vice-Chancellor of Uppsala University, Eva Åkesson, and members of the International Office to discuss opportunities for partnership between Khazar University and Uppsala University. A decision was made to continue discussions about partnership ideas.

Hamlet İsaxanlı “Lazımsız fənlər”lə bağlı fikrini bildirdi

Sentyabrin 9-da “Exo” qəzeti (rusca) Internet səhifəsində “Lazımsız fənlər” adlı yazı dərc olunmuşdur. Yazida qeyd olunan məsələ ilə bağlı təhsil üzrə ekspert olaraq, Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının söđri professor Hamlet İsaxanlı fikir bildirmiştir.

Yazını tam şəkildə bu link vasitasıla oxumaq olar:
<http://www.echo.az/article.php?aid=105298>

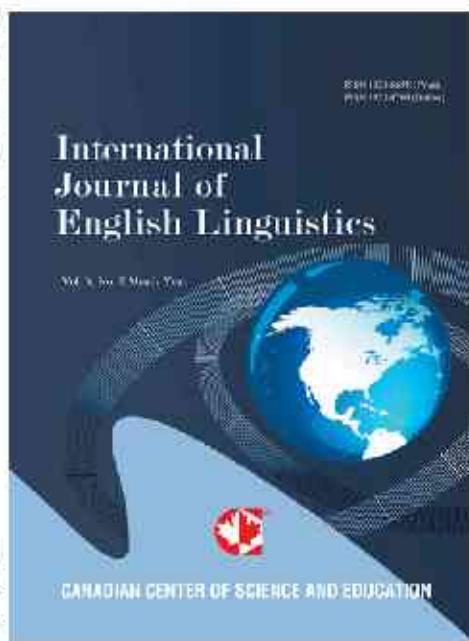
“Xəzər”in əməkdaşının məqaləsi Kanadada dərc olunub

Xəzər Universiteti İngilis dili və ədəbiyyatı departamentinin əməkdaşı Cəmala Məmmədovanın Kanadada nəşr olunan “International Journal of English Linguistics” elmi jurnalında “Feasibility of CLIL implementation in the education system of Azerbaijan: Attitude towards CLIL and the English Language in Higher Educational Institutions” (“Azərbaycan təhsil sistemində KDİÖ-nün (Kontent və dilin integrata olunmuş şəkildə öyrənilməsi) tətbiqinin əsaslandırılması: KDİÖ və ingilis dilinə ali təhsil müəssisələrində münasibət”) adlı məqaləsi nəşr olunmuşdur.

Məqalə Azərbaycan ali təhsil müəssisələrində dilin integrata olunmuş şəkildə gelecəkde tədris olunmasına dair ilkin tövsiyələrdən və bu sahədə tədqiqatlardan ibarətdir. Tədqiqat 4 ali təhsil müəssisəsində və o cümlədən böyük bir qismi Xəzər Universitetində aparılmışdır. Məqalə bir sırə Avropa alimlərinin – Finlandiya, Merisuo-Storm (2007); İspaniya, Lasagabaster & Sierra (2009) və s. tədqiqatları ilə eynilik təşkil edir.

Instructor's Article Published in Canada

An article entitled “Feasibility of CLIL (Content and Language Integrated Learning) implementation in the education system of Azerbaijan: Attitude towards CLIL and the English Language in Higher Educational Institutions” by Jarnala Mammadova, instructor of Khazar University’s Department of English Language and Literature, was published in the International Journal of English Linguistics in Canada. The article includes primary recommendations for future use of CLIL in higher education institutions of Azerbaijan as well as research in this field which was carried out in 4 higher education institutions including Khazar University. The article is similar to works of noted European researchers such as Lasagabaster & Sierra (2009) in Spain and Merisuo-Storm (2007) in Finland.

Xəzər Universitetində narkomaniya əleyhinə tədbir

Sentyabrın 29-da “Jurnalistlər Ekstremal Şəraitdə” İctimai Birliyi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə dəstəyi ilə “Narkomaniyanın insanlığa vurduğu bəlalardan xilas olma yollarının axtarılması ilə bağlı tədbirlerin təşkili və videoçarxların hazırlanması” adlı layihəsinə Xəzər Universitetində həyata keçirdi.

Layihənin məqsədi qlobal problemlərdən biri olan narkomaniya ilə mübarizədə ictimai fəallığı artırmaq üçün cəmiyyəti maarifləndirmək idi.

Layihənin müzakiresində universitetin Humanitar və sosial elmlər fakültəsinin və Mühəndislik və tətbiqi elmlər fakültəsinin tələbələri feal iştirak etdilər.

Anti-Drug Use Event at Khazar

On September 29, a project entitled “Organizing events and producing videos about how to find rescue from the negative effects of drug use” was implemented at Khazar University by the Journalists in Extreme Conditions Public Union with the financial support of the President's Board for State Support of NGOs of the Azerbaijan Republic.

The goal of the project was to increase social awareness and public response to the fight against drug use, which is a global problem.

Students of the School of Humanities and Social Sciences as well as the School of Engineering and Applied Sciences actively participated in the event.

Hamlet İsaxanının məqaləsi “525-ci qəzet”in internet səhifəsində

Sentyabrın 26-da Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanının “Şəhriyar və “Heydərbabaya salam”ın əzəmeti” adlı məqaləsi “525-ci qəzet”in internet səhifəsində yayımlanmışdır. H. İsaxanı bu yazida Məhəmmədhüseyn Şəhriyarin şəxsiyyəti və yaradıcılığı haqqında fikirlərini bildirmişdir.

Məqaləni tam şəkildə bu link vasitəsilə oxumaq olar:

http://525.az/site/?name=xeber&news_id=64715

Xəzər Universiteti “Maarifçi” Tələbə Kredit Fondu ilə əməkdaşlıq edəcək

Xəzər Universiteti ile “Maarifçi” Tələbə Kredit Fondu arasında tərəfdəşliq müqaviləsi imzalanmışdır. Tərəfdəşliğə əsasən universitetin azəminatlı ailələrdən olan tələbələri da fondun təqdim etdiyi təhsil kreditlərindən yararlana bileyəcəklər.

Xəzər Universiteti fonda qoşulan ilk özəl universitetdir.

Bu haqda daha geniş məlumatı bu link vasitəsilə eldə etmək olar:

<http://www.marja.az/financial/news/found/item/202912-daha-2-universitetin-teləbeləri-tehsil-kreditlərində-yararlana-bilecek.htm>

Xəzər Universiteti ilə Uppsala Universiteti arasında biotibbi tədqiqatlar üçün addımlar atılır

Sentyabrın 26-da Xəzər Universitetinin Bioloji elmlər departamentinin müdürü, Hüceyrə Patalogiyası üzrə Tədqiqat Mərkəzinin rəhbəri Dr. İrada Xəlilova İsveçin Uppsala Universitetində Biotibbi Mərkəzdə olmuş, mərkəzin direktoru və Hüceyrə və molekulyar biologiya departamentinin müəllimi professor Leif Kirsebom ilə görüşmüştür.

Professor Kirsebom Dr. Xəlilovam universitetin tədqiqat laboratoriyaları və avadanlıqları ilə tanış etmişdir. Daha sonra onlar Xəzər Universiteti ilə Uppsala Universiteti arasında tədqiqat və müstərok proqramlarla bağlı əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə etmişlər.

“Potensial məktəb direktorlarına məktəbin idarə edilməsi üzrə təlim kursu”nın yeni iştirakçıları ilə görüş

Sentyabrın 27-də Xəzər Universitetinin həyata keçirdiyi “Potensial məktəb direktorlarına məktəbin idarə edilməsi üzrə təlim kursu” layihəsinin V qəbulunun iştirakçıları ilə layihə rəhbərlərinin görüşü keçirildi.

Görüşdə iştirakçılara kurs haqqında ətraflı məlumat verildi və sualları cavablandırıldı.

Meeting with New Participants of Management Training Course for Potential School Directors

On September 27, the coordinators of the Management Training Course for Potential School Directors met with participants of the 5th iteration of the course at Khazar University. They gave the new participants detailed information about the course and answered their questions.

Öz əsərlərini dünya muzeylərində görmək hər rəssama nəsib olmur

2016-ci il iyulun 4-də Azpress.az saytında Xəzər Universitetinin Xalça muzeyinin rəhbəri, rəssam Afaq Kərimovanın yaradıcılığı haqqında məqalə dərc edilmişdir. Məqaləni təqdim edirik.

Deməli, Afaq Kərimova xoşbəxt rəssamdır ki, onun bir-birindən maraqlı əsərləri təkcə Azərbaycan yox, dünya muzeylərinin daimi eksponatlarıdır. Onu da vurğulayım ki, məni ədəbiyyat və incəsənat sahəsində təəccübləndirmək elə də asan deyil. Çünkü 50 ilə yaxındır bu sahələrdə fəaliyyət göstərirəm. Amma rəssam Afaq Kərimovanın sənət əsərlərinə baxanda çox təəccübləndim. Təəccübləndim ki, niya bu vaxta qədər belə istedadlı rəssami yaxından tanımamışam. Və dəfələrlə gördüyüüm bu rəsm əsərlərinin məhz Afaq Kərimovanın işləri olduğunu bilməmişəm...

Onu oxucularımızla da yaxından tanış etmək istəyirəm.

Qısa arayış: Afaq Kərimova Bakı şəhərində anadan olub. Uşaq yaşlarından rəsm əsərləri çəkməyə başlayır. Onun maraqlı işlərini gorən məktəb rəhbərliyi və müəllimləri divar qəzetlerinin, eləcə də məktəbdəki tədbirlərin tərtibatını ona tapşırırdılar. O, sənədlərini 1972-ci ildə Əzim Əzimzadə adına Rəssamlıq məktəbinə verib və bu məktəbə qəbul olunub. Elə həmin vaxtdan da onun rəssam ömrü başlayıb.

1976-ci ildə rəssamlıq məktəbini bitirib. 1981-85-ci illərdə Mirzə Ağa Əliyev adına Azərbaycan Dövlət İncəsənat Institutunun dekorativ tətbiqi sənət fakültəsində təhsilini davam etdirib. Burada Xalq rəssamı, xalça sənətimizi dünyaya tanıdan Lətif Kərimovun ən istedadlı tələbələrindən biri olsa da, Afaq xanum təkçə xalça rəssamı olaraq qalmadı. Rəssamlığın bütün növlərində bir-birindən maraqlı əsərlər yaradıb ortaya çıxardı. Həmin əsərlərin də çoxu artıq muzeylərdədir. O, 1989-cu ildən Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının üzvüdür.

Onun ilk ən böyük işi - Üzeyir Hacıbəylinin "Sənsiz" romansına işlədiyi diplom işi 1981-ci ildə artıq mütəxəssislər tərafından çox maraqla qarşılandı. Əsər haqqında deyilən maraqlı fikirlər ona qol-qanad verdi.

Bunun ardınca Nizami Gəncəvinin yubileyi münasibətilə "Yeddi gözəl" əsəri əsasında işlədiyi "Türküstən gözəli" və "Xosrov və Şirin" xalçaları ciddi maraq doğurdu. Xalçalar Nizami adına Ədəbiyyat muzeyi və Rüstəm Mustafayev adına İncəsənat Muzeyi tərəfindən böyük həvəslə alındı. Müəllimi Lətif Kərimov artıq özünün yeni davamçısının yetişdiyini və onun sənətini uğurla davam etdirə biləcək tələbəsinin olduğunu mətbuatda açıq şəkildə yazdı. Bu haqda Afaq xanum belə deyir: "Lətif müəllim bizə belə bir ev tapşırığı vermişdi: ornamentlərdən bir budaq kompozisiya işləyək. Men həmin ornamentlərdən onun özünün portretini işlədim. Bu işim onun çox xoşuna gəldi və Fransanın "Xal" jurnalında çap etdirdi. Dünya xalça simpoziumu ərafəsində də başqa məşhur rəssamların işləri ilə birlikdə bu işi də ayrıca jurnalda çap etdirdi. Beləliklə, müəllimim başqa xalq rəssamları ilə yanaşı mənim bu işimi də üzə çıxardı".

Sonralar Afaq xanum müəlliminin işlərini uğurla davam etdirdi. Artıq müzeyləri

Afaq Kərimova "Azərxalça" İstehsalat Birliyinə baş rəssam təyin olunandan sonra onun yaradıcılığının elə bil ki, yeni dövrü başladı. Hər yubileyər gələndə dövlət səviyyəsində Afaq xanıma müraciətlər, sifarişlər olundu.

Beləliklə, "Dədə Qorqud", "Füzuli-500", "Şəbi-hicran", "Leyli və Məcnun", "Natəvan", "Hüseyn Cavid", "Cavidlər", "Səməd Vurğun" və başqa xalçaları, Ağabəyim Ağabacının yaradıcılığına həsr olunan parça üzərindəki batika işləri, Turan Cavidin yaradıcılığına həsr olunan "Alın yazısı" batiki və eləcə də ulu öndər Heydər Əliyevə həsr olunan bir-birindən maraqlı bir neçə xalça və batikləri dünya muzeylərində sərgilərdə nümayiş olundu. Bu əsərləri də xarici ölkə vətəndaşları böyük maraqla qarşılıdı. Hazırda həmin əsərlər muzeylərin daimi eksponatlarıdır.

Qeyd edim ki, 2014-15-ci illərdə "Xəmsə" batikləri, "Məhsəti" xalçası və batiki Heydər Əliyev Mərkəzinin sifarişi ilə UNESCO-nun xətti ilə Fransanın Paris, Kann, Reyn, Strasburq şəhərlərindəki və Luvrdakı sərgilərdə il boyu nümayiş olunub və hal-hazırda Parisdə Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin daimi eksponatlarıdır.

Bu yazını hazırlayarkən Afaq xanumla söhbət etdim:

- Afaq xanım, sizin yaratdığınız əsərlərə baxanda burada Ulu Öndərə həsr olunan biri - birindən maraqlı işləri gördüm. İstərdim ki, bu əsərlərin yaranma tarixi haqqında məlumat verəsiniz.

- Mənim yaradıcılığım təkcə portret, rəngkarlıq yox, rəssamlığın demək olar ki, bütün sahələrini əhatə edir. Məsələn, batikanı Ağabəyim Ağabacı işində sinaqdan keçirdim və gördüm maraqlı almir. Ona görə də, bu sahədə başqa əsərlər də işladım. Azərbaycanda bölgələrdə Heydər Əliyev muzeyləri açıldığında məni dəvət etdilər və bir neçə yerdə batika üslubunda Ulu Öndərlə bağlı sujetli işlər gördüm. Çalışmışam ki, bu sujetli batiklər hər bölgənin özünə uyğun, həm də orijinal olsun.

- Sizin sərgiləriniz təşkil olunubmu?

- Respublika sərgilərində çox iştirak etmişəm. Fərdi sərgim isə üç dəfə təşkil olunub. Axırıncı sərgim 2007-ci ildə Rüstəm Mustafayev adına İncəsənat Muzeyində Azərbaycan Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin və Rəssamlar İttifaqının birgə təşkil etdiyi sərgi oldu. Bu sərgim çox maraqla qarşılandı. Dööri matbuatda və televiziya kanallarında tanınmış sənətkarlar, alımlar maraqlı fikirlər dedilər.

Afaq xanımın sözünə qüvvət olaraq görkəmli alımlar - Bəkir Nəbiyev, Teymur Kərimli və Nizami Cəfərovun söylədikləri fikirləri oxuculara çatdırıram:

Bəkir Nəbiyev: "Afaq xanımın əsərlərini gördük və inandıq ki, Azərbaycan rassamlığına öz gözəl dəsti-xətti olan, yeni orijinal bir sənətkar gəlir. Men Azərbaycanda iki belə zirvəde olan yaradıcı qadının sənətini xüsusi qiymərləndirirəm: musiqi aləmində Ağabacı Rzayevanın, tətbiqi sənət aləmində isə Afaq Kərimovanın".

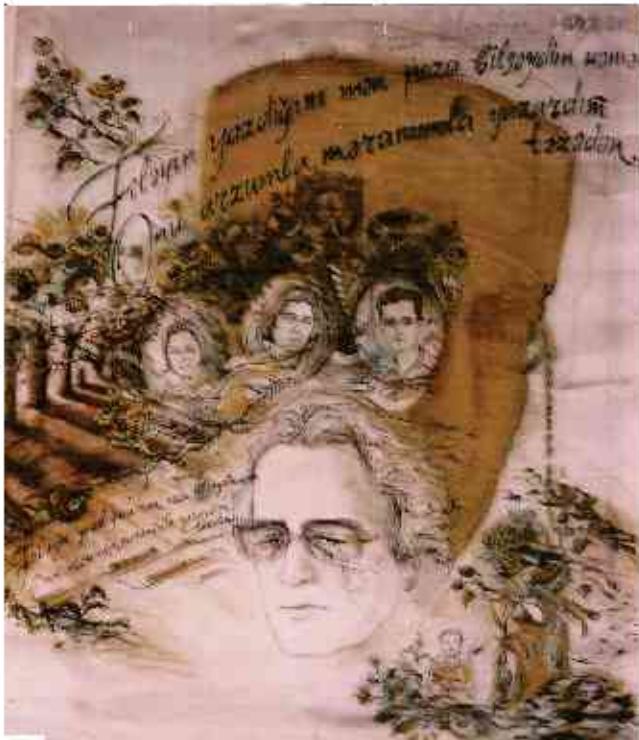
Teymur Kərimli: "Afaq Kərimovanın "Füzuli silsiləsi" ndən əsərləri, onun bu böyük sənətkarın yaradıcılığına dərindən bələd olduğunu və incədən-incəyə duyduğunu göstərir".

Nizami Cəfərov: "Afaq xanım əsərlərinin hamısının bu sərgidə olmamasından narahat olmasın, buradakı süjetli xalçalardan təkcə biri fərdi sərgi üçün kifayət edərdi. Onun hazırladığı xalçalar hal-hazırda Amerika Birleşmiş Ştatlarında, Türkiyədə, Fransada, İspaniyada və bir sıra digər xarici ölkələrda nümayiş olunur. Bu haqda xarici matbuatda maraqlı yazılar da çap olunur".

- Afaq xanum bu gün öz sənətini cavanlara öyrədirmi?

- Bəli. Mən bir müddət "Azərxalça" İstehsalat Birliyinin, Nizami adına Ədəbiyyat Muzeininin, Hüseyn Cavid Ev Muzeyinin baş rəssamı işləyəndən sonra, indi Xəzər Universitetində müəllim işləyirəm. Mən orada işə başladığım gündən özümün, müəllimlərin və tələbələrin al işlərindən ibarət maraqlı bir muzey-emalatxana yaratmışq. Bu universitetə tez-tez xarici ölkələrdən gənəqlər gəlir və bu muzeydəki işlərlə tanış olurlar.

Bilirsiniz ki, Xəzər Universitetində həm də xarici ölkələrdən çoxlu tələbələr təhsil alır və xarici ölkələrdən olan müəllimlər də dərs deyirlər. Onların hamısı bu muzeyə maraqla tamaşa edirlər. Həmin muzeydə tətbiqi sənətin bütün növlərindən - zərgərlikdən, xalçaçılıqdən, rəngkarlıqdən və başqalarından ibarət maraqlı işlər var.

Hansi tələbanın istedadı hansı səmtədirsa, həmin sahədə də özünü sınayır. Biz də ona köməklik edirik ki, həmin sahədə püxtələşsin.

2016-ci ilin yanvar ayının 29-da Baku'da Xəzər Universitetində Avrasiya Akademiyasının rəsmi açılışı, müəllifi Afaq xanum olan "Avrasiya əfsanəsi" kubokunun təqdimat mərasimi keçirildi. Xəzər Universiteti adından Avrasiya Akademiyasına hədiyyə - Afaq Kərimovanın dizaynı və rəhbərliyi altında tələbə və müəllimlər tərafından hazırlanmış "Nizami xalçası" təqdim olundu. Sonra Avrasiya Akademiyasının yaranmasında xidmətlərinə görə Afaq Kərimovaya təşəkkür elan olundu. Əlbəttə, bütün bunlar da rəssamın böyük nailiyyətidir.

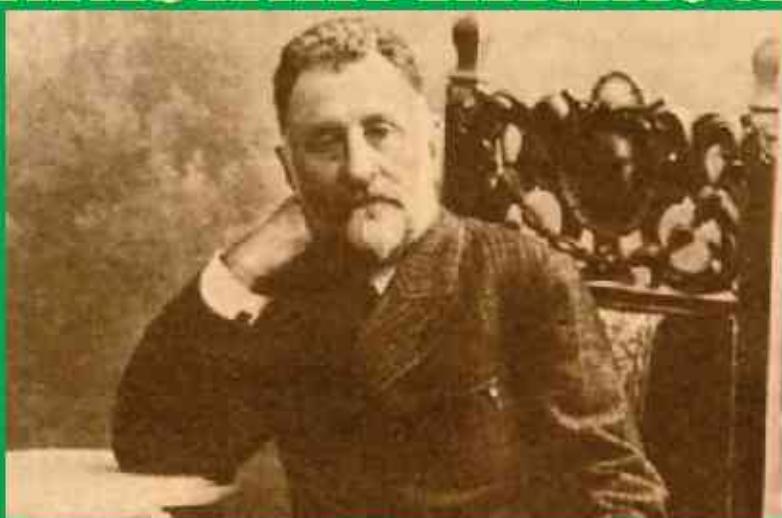
İnanıram ki, Afaq Kərimova kimi istedadlı rəssam müvafiq təşkilatların diqqətindən kənardə qalmayacaq. Fəxri adlar veriləndə, Afaq xanum da rəssam kimi özünün layiqli fəxri adını alacaq. Axi, hər bir iş özünün haqqını vaxtında alanda daha yaxşı və maraqlı olur. Ona görə də, sənətkara vaxtında qiymət vermək lazımdır və vacibdir.

Ağalar İdrisoğlu,

Beşik mahnısının hikməti (Hekayə)

**Yakob
Qoqebaşvili
(1840-1912)**

Tiflisdən Şərqə doğru getsən, bir uca dağa rast gələcəksən, onun adı Sivi dağıdır.

Bu Siviya qalxsan və orada, Şərqə doğru baxsan, sənin gözlərin önündə aşağıda göz işlədikcə uzanıb geden vadi açılacaqdır.

Bu vadi bütün yaşıl üzümlükler dənizini əhatə edir. Bu vadinin üzərində, orta hissədə uzun, şimaldan cənuba doğru uzanan parlaq zolaq görəcəksən.

Bu düzənlilik sahə Kaxetiya vadisidir, parlaq zolaq isə Alazan çayıdır, bu çay Kaxetiyarı, demək olar ki, iki beraber hissəyə bölür; bir yarısı Bu Tay, o biri yarısı - O Tay adlanır.

O Tay Şərqdən uca qaqlarla sərhədlənir və onlar Kaxetiyani Dağıstandan ayırrı, bu diyar həmin dağların o tərəfindən başlanır.

Əgar O Tay tərəfə göz gəzdirsən, bir yerde, dağın dibində, böyük çökəklik görəcəksən, dağın dərinliyinə işləmiş çökəklik. Bu çökəklik indi əkin-səpin yeridir.

Lakin yaxına getsən və yaxşıca diqqət yetirsən, torpaqların qatlarına və üst qatına nəzər salsan, əhəng daşlarını, kırəci və onların qalıqlarını asanca görərsən, bu qalıqlar onun inkaredilməz təsdiqidir ki, bu yer kand xarabaliqlarıdır.

Qədim zamanlarda mahz həmin yerdə Vaşlovani adlı çox böyük kənd çıxaklınlırdı.

Bu kənd Qərbdən üzümlük'lərlə, Şərq tərəfdən isə az qala səx və geniş yayılmış meşələrlə əhatə olunurdu.

Dağın yamacları bu meşələrlə bürünmüüşdü. Bu səx meşələrin sayesində kəndin düz ortasında torpaqdan fəvvərə kimi gur, göz yaşı kimi dumdurul bulaq suyu qaynayırdı, bu bulağın buz kimi soyuq suyu bütün kəndin sevimli içkisi idi.

Vaşlovanının kənarında, Şərqə doğru, meşənin yaxınlığında yaraşıqlı ikimərtəbəli saray tikilmişdi, hərtərəfi gözəl naxışlı məhəccərlə əhatə olunmuşdu.

Bu saray tavad (tavad – gürcü mülkədəri – red.) Zurab Kartveladze yə mənsub idi, bu tavad özünün var-dövləti və duz-çörəyi ilə bütün Kaxetiyyada məşhur idi, Kartlidən olan, daha doğrusunu desək, qızıl türək sahibi Maqdani onun arvadı idi.

Maqdanının möcüzəvi səsi vardi və özünün məlahətli, gözəl mahnuları ilə bütün guşədə ad çıxarmışdı. Onun səsi və mahnusu insən qəlbini elə dərin yol tapırkı ki, elə ləzzət verirdi ki, hər kəs onu dinləsəydi, bütün həyatı boyu unutmazdı. Zurab və Maqdani cəmi beş-alı il idi ki, evlənmişdilər.

Onların yeganə qız övladları vardi - adı Keto idi, qız üç yaşının içində idi. Keto çox sevimli uşaq idi: gözəl, ağ pəmbəq qozası kimi, şüx, yorulmaz, çevik.

Keto öz atasının mahnularını sevirdi. Tez-tez oxudurdu və saatlarla diqqətə qulaq kəsilirdi. Ata-atasının Günsəni onunla doğurdu və onu dəlicəsinə sevirdilər.

***

Ləzgiler Vaşlovanıda və ümumiyyatla, Kaxetiyada tez-tez görünər, galib-gedərdilər. Qədim zamanlardan Dağıstan ilə Gürcüstan arasında məhrİban münasibətlər mövcud idi, böyük dostluq hökm sürdü.

Dağıstan Gürcüstanın düşmənini öz düşməni hesab edirdi, Gürcüstanın dostuna öz dostu kimi baxırı. Heç kəsin ağlına belə gəlməzdi ki, haçansa Gürcüstana basqın edərdilər və gürcülərlə savasdılar.

Ləzgiler müsəlmanlığı qəbul etdikdən və gürcülər pravoslav Rusiyaya üz tutduqdan sonra Gürcüstanın düşmənинə əvərildilər. Qədim dövrde isə gürcüləri böyük hörmət və ürək dostluğundan başqa heç nə ilə yad etmirdilər.

Bu dostluğa və qonşuluşa görə ləzgiler Kaxetiyaya sərbəst gedib-gəlirdilər, en çox da ticarət məqsədi ilə. Satmaq üçün an çox keçə məmulatlar və silah gətirirdilər, bu şeyləri hazırlamaqda onlar məşhur idilər.

Vaşlovanı kəndinə çoxdan idi ki, ticarət məqsədi ilə iki nəfər alçaq boylu, yondəmsiz ləzgi gedib-gəlirdi.

Onlar o qədər faşır, yazılıq insanlar idilər ki, heç ləzgilərin özləri belə onları adam yerinə qoyınmurdular, ona görə də heç kəs onlardan pis əmal gözləmirdi, lakin onlar tezliklə gürcü xalq atalar sözlərini təsdiq etdilər: Yerəbaxan, saman altdan su yeridən olar...

Bir dəfə həmin ləzgilərdən biri o birisini dedi:

- Bilirsən ağlma nə fikir galib? Nə vaxtdır ki, biz ticarətlə məşğul oluruz, lakin bundan na çıxdı, yenə də həmin yoxsullarıq, necə ki, var idik, yenə də həmin it günündə yaşayırıq - əvvəller olduğu kimi. Başqa cür harakət etsəydik isə, birdən-bira varlanardıq və bu qədər əzab-əziyyətdən yaxa qurtarardıq.

- Necə? - Yoldaşı soruşdu.

- Zurab Kartveladze ki, olduqca dövlətlidir? - deyə o soruşdu.

- Hə, varlıdır, lakin onun dövlətli olması biza na verir?

- Verar, əgər ağılla hərəkət etsək. O dövlətli kişi ki, öz övladını dəlicəsinə sevir?

- Sevir, lakin bundan na çıxdı?

- O çıxdı ki, o uşağı birtəhar qaçırib, əsir kimi Dağıstana aparsaq, necə düşünürsən, Kartveladze öz qızını əsirlikdən xilas etmək üçün var-dövlətinə əsirgəyərmiş? Hay, hay, inan ki, əsirgəməz!

Bu fikir yoldaşının da xoşuna gəldi və qərara aldılar ki, pusqu qursunlar və əlverişli məqam əla düşən zaman sakitcə Kartveladzenin Ketosunu qaçırtıslar və Dağıstana əsir aparsınlar.

Biz artıq bilirik ki, Vaşlovanı kəndi Şərqdən böyük məşə ilə əhatə olunmuşdu. Kartveladzenin ailə üzvləri bu məşənin kənarını tez-tez seyrə çixardılar, çünki ev elə oradaca yaxonda tikilmişdi.

Bir dəfə Ketonun dayası axşamüstü bu məşəye tərəf gəzməyə çıxdı və Ketonu da özü ilə apardı.

Məşəye yaxınlaşdıqda uşaq ağacın altında quş gördü və ona doğru qaçıdı. Quş səksəndi və o tərəfdəki ağaclarla doğru qanadlanıb uçdu.

Uşaq da onun ardınca qaçıdı, bu minvalla Keto məşənin xeyli dərinliyinə getdi. Dayə də onun ardınca gedirdi. Birdən haradarusa ləzgi peyda oldu, Ketonun üstüne cumdu, əlindən yapışdı, o biri ilə ağızını tutdu və onu qaçırtdı.

Dayə çığır-bağır salmağa imkan tapa bilmədi, çünki bu zaman ikinci ləzgi onun başına dəyənəklə zərbə endirdi və huşsuz halda yerə sərdi. Ketonu qaçırtıdlar və özləri ilə apardılar.

***

Ketonun ata-anası heç nə barədə fikirləşmirdilər, elə bilirdilər ki, onların qızı və dayə qonşulardadırlar və vaxtında qayıdırıb gələcəklər.

Qaralıq düssəndə və dayə uşaqla heç yerdə görünməyəndə, təşvişə düşdülər və onları soruşturmaq üçün qonşulara adam göndərdilər, lakin na tapacaqdılar. Hər yerdə dedilər ki, onları bu gün heç görməmişlər.

Onda qorxuya düşmüş ata-ana məşəllərlə kəndin ətraflarını axtarmağa başladılar. Çox axtardılar və axırda məşədə dayənin üstüne gedib çıxdılar, qadın ölü kimi ağacın altında sarılıb qalmışdı. Gecənin

sərinliyi və səs-küy dayəni huşa gətirdi və o ayıldı.

Hələ əməlli-başlı özüne gəlməmişdi ki, təşvişə düşmüş və rəngi-ruhu qacmış Maqdani çıçırdı: "Keto haradadır?"

Dayə zəif səslə və dincələ-dincələ ləzgilerin Ketonu necə qaçırdıqlarını söylədi. Bunu eşidən kimi Maqdanının ürəyi getdi. Zurab da çox pis hala düşdü, lakin özünü kişi kimi alə aldı, kədərini üstələdi və bağladı. Hoyalı, təqibçi!

O zamanlar hər ığidin evdə tam silah-əsləhası, yar-yarağı olurdu və onlar həm də tacribəli döyüşçülər olurdular, çünki en çatın anlarda Gürcüstançı bütün kişileri orduya çağırırdı.

Ona görə də Zurabın çağırışından sonra heç bir saat da keçməmişdi ki, onun evinin qarşısında qırx nəfərə qədər ığid dayanmışdı – hamısı da başdan ayağadək yar-yaraqli. Zurab da tezliklə çıxdı, onları salamladı və irəli düşdü.

Gecə buludlu zülmət qaranlıq idi. Ləzgiler Ketonu qaçırdıqlan sonra xeyli vaxt keçmişdi. Dağıstan'a doğru yalnız dar cığırlar gedirdi və onlara hərəkat etmək gecənin qaranlığında olduqca çatın idi.

Ketonu qaçan ləzgiler bu cığırları elə tarayırdılar ki, buralarla gözüyümlü da gedə bilərdilər.

Zurab və onun dəstəsi isə burada, demək olar ki, heç olmamışdır, ona görə də ləzgiler bütün gecəni dincəlmədən və heç bir maniəyə rast gəlmədən yol getdilər, təqibçini böyük məsafə ilə arxada qoydular və qaçırdıqları Ketonu elə o biri gün Dağıstan'a keçirdilər. Zurab Kartveladze öz ətrafi ilə birlikdə alıbos və əldən-dildən düşmüş halda geri qayitnağa məcbur oldu.

***

Ləzgiler əvvəlcə Ketonu Kaxetiyanın sərhəddi yaxınlığında Dağıstanın iri bir kəndindən keçirdilər. Bu kənddə bir nəfər dövlətli naib yaşayırı, Dağıstanın bütün Qərb hissəsi ona tabe idi.

Onun arvadı da lazgi idi, bu qadın Allah tərəfindən eyni zamanda həm ığidlik və həm də ince qəlb ilə mükafatlandırılmışdı.

Onlar xeyli vaxt idı ki, evlənmışdalar, lakin övladları yox idı və övladlığa uşaq götürməyi qarara almışdalar.

Ləzgilar Ketonu onların həyatının qarşısından keçirəndə axşam çağrı idi. Naib və onun arvadı evin divarsız dəhlizində oturmuşdular.

Onlar oradan keçən iki ləzgini gördülər və onlardan birinin arxasındaki dağarcıdan başı və sıfəti görünən uşaq nəzərlərini cəlb etdi.

Onları öz yanlarına çağırıldalar, ləzgilar çox razılıqla getdilər və öz ağaları, hökməndən kimi naibə baş aydılar. Hadisəni ləzgilərdən təfərrüati ilə soruştular.

Onlar danlanmaqdən qorxdular və dedilər ki, bu uşağı yolda tapıblar və özləri ilə gətiriblər.

Balaca Keto həm uzaq yol gəldiyindən və həm də achqdan olduqca zəifləmişdi və gözlerini güclə açırdı, lakin bu zəiflik onu daha sevimli uşağı çevirirdi. Naibin arvadı ləzgilərdən soruşdu: Nə verək ki, bu uşağı bizdə qoyasınız?

- Biz nə deyə bilərik, xanım, əger isteyirsinizsə, peşkəsiniz olsun.

Naib ayağa qalxdı, evə girdi, içərisi qızıl ilə dolu bir iri kisa gətirdi və ləzgilərə verdi. Naibin arvadı Ketonu ləzgilərdən aldı və elə o andaca sinəsinə sıxdı. Ləzgilar təşakkür etdilər və qıxb getdilər.

Ana nevazışı haldən düşmüş uşağı tezliklə sağaltdı. Lakin qız çox qəribseyirdi, hər şey ona yad görünürdü, ancaq səfəh ləzgilərin əllərində əziyyət çəkdikdən sonra naibin arvadının əzizləməsi və ona qayğı göstərməsini özüne tale bəxti hesab etdi.

İlk zamanlar yənə də Keto hər şəyə soyuqluqla yanaşındı və tez-tez ağlayırdı.

Öz ata-anası, başqa ev adamlarını və öz kendini xatırlayırdı, lakin naib və onun arvadı Ketoya elə məhəbbətlə, elə nevazılışla və əzizləməklə yanaşındılar ki, əvvəllərdə olmuşları ona tezliklə unutdurdu.

Naib və onun arvadı özərini Ketoya elə sevdirdilər ki, doğma ata-anasının mahəbbətini, xatırlərini get-gedə onun hafizəsindən sildilər. İki-üç ilden sonra Keto naibi və onun arvadını özünün həqiqi valideynləri hesab edirdi.

Onlarla nəfəs alırdı, onlarla sevinirdi. Doğma ata-anasının izi onun təbiətindən, demək olar ki, bütünlükə silindi. Ləzgi dili az-az, günbegün doğma dili zəiflətdi, onun yerini tutdu və onu söndürdü.

Ləzgi kəndi doğma Vaşlovaninin adını onun qəlbindən silib çıxartdı. Keto yalnız bir çatışmazlığı uzun müddət hiss edirdi: Maqdanının gözəl və malahətli səsini, nəşənləndirici mahnısını eşitmirdi, bu səs Ketonun qulağını afsunlamadı, lakin bunu da tezliklə unutdu, ancaq hamusından axırda.

Bir sözə, bu gün - gerçəklilik Ketonun ruhunda kök saldı və keçmişin evvelci rəngini soldurdu və sonra isə tamamilə yox etdi. Gürcü qadını ləzgi qadınına, Kaxetiya övladı - Dağıstan övladına çevrildi.

Ketonun belə tamamilə dəyişməsinə bu da kömək etdi ki, naib kənddə qəti amr vermişdi: heç kəs, heç vəchlə cürət edib Ketonun qulağına çatdırmasın ki, onu qızlığa götürmüşlər və bizim doğma uşağımız deyil.

***

Ketomin ata-anası bu zaman nə düşündürdü? Onlar bilmirdilər ki, ləzgilər uşağı nə etdilər. Zurab öz uşağının Dağıstanın orta hissələrində olduğunu gümən edirdi və oralarda axardırdı, çünkü uşağı qəçirdən ləzgilər oradan idilər.

Bu minvalla üç-dörd il gəlib keçdi. Axırda bir tanış ləzgi xəbər gətirdi ki, filan-filan naib sənin uşağınızı ələ keçirib, qızlığa götürüb və öz qızı kimi böyüdür.

Zurab həmin naibə ismaric göndərdi ki, o qız mənim uşağımdır, oğrunca qaçırdılmışdır, təkcə o uşağı qaytar və nə istəyirsən sənə verərəm. Naib cavab kimi belə bir ismaric göndərdi:

Əger lap başdan bilsəydim ki, sənin uşağınız, mən özüm qaytarardım, lakin indi artıq gecdir.

Mənim də və arvadımın da Günsəvi bu qızla doğur, o da bizi çox sevir, buralara öyrəşmişdir, sizi tamamilə unutmuşdur və ona görə də bütün Kaxetiyanın var-dövlətini gətirib mənim qapıma töksən də Ketonu qaytara biləram.

Bu cür cavabdan sonra Zurab öz qızını yalnız güc tətbiq etməklə xilas edə bilərdi, ya da ki, hər hansı bir başqa üsulla. Ketonun Dağıstanda qalması isə ata-anası üçün dözülməz idi, həm də Ketodan sonra Maqdinatın uşağı olmurdı.

Kartveladze bir neçə dəfə iyirmiye qədər silahlı igidlə Ketonu qaçırtmaq üçün Dağıstana getdi, lakin nəhaq yerdə, naib onun istəyini və niyyətini yaxşı bilirdi və ona görə də həmişə yolda elə yerda pusquda qoyulmuş ləzgilərlə qarşılaşdırırdı ki, orada pusqu qurmuş bir adam iyirmi, hətta qırx nəfər igidin yolunu kəsə bilərdi.

Gürcülərin dəstəsinin çoxluğu da naibin malikanesinə yaxınlaşmayı çətinləşdirirdi.

Bu yolla heç nəyə nail ola bilmədikdə, Zurab fəndə əl atdı: şayiə yaydı ki, öz qızını qəlbindən çıxartmışdır və ata-anasının yanından qaçırtmağa heç cəhd də göstərməmişdir.

Bu xəbər naibə də gedib çatdı və o, avvalcə buna şübhə gözü ilə baxdı, sonra isə inandı, çünkü bütün iki il erzində Kartveladzedən səs-səmir çıxmırı.

Bu vaxta qədər Ketonu bayırə çox ehtiyatla buraxırdılar, indi isə ləzgilərin başqa qadınları kimi, bir məhəllələrdən o birisinə taruşlarının yanına sərbəst gedib gəlirdi. Bütün bunların hamisini Zurab tanış ləzgilərin vasitəsilə yaxşıca öyrəndi və ehtiyatın başqa cür görməyə başladı.

***

Ləzgilər Ketonu qaçırdıqları vaxtdan düz onuncu bahar ölübü keçdi, meşə six yaşillaşmışdı və naibin kəndinə doğru nazərə çarpmadan yaxınlaşmayı asanlaşdırırdı.

Zurab orası bir ləzgini, çoxdan tanış olduğu və duz-çörək kəsdiyi adamı elə aldı, belədçi kimi yanına saldı və özü ilə yalnız on nəfər silahlı igid götürdü. Bütün yolu elə ehtiyatla getdilər ki, yolda bir nəfər ləzgiyə belə rast galmadılar.

O biri gün, axşam çəngi naibin kəndinin kənarına gəlib çatdılardı və meşadə əlverişli yerda gizləndilər. Taruş ləzgi həmin gecə səssiz öz kəndinə getdi və səhər tezden olduqca şad xəbər gətirdi:

Sən demə, Keto hər sahə özünün bir nəfər dostu qadına baş çəkməyə gedirmiş. Bu qadın qocalmış və bir az bundan əvvəl vəfat etmiş əvvəlkə naibin qızı imiş.

Cavan qız atasının ölümündən çox kədərlənibmiş və ona görə də Keto hər səhər onu sakitləşdirməyə, ona ürək-dirək verməyə gedirmiş.

Günaş çıxan kim Zurab Kartveladze yolun kənarına gəldi, ağacların arxasında gizləndi və Ketonun galib keçəcəyi yola baxmağa başladı. Kartveladze ilə üzbeüz, yolun o biri tərəfində böyük təpə vardı və bu təpə kəndi iki hissəyə, aşağı və yuxarı məhəlləyə bölündü.

Keto aşağı məhəllədən bu təpəni və meşənin ortasını aşmalı və yuxarı məhəlləyə qalxmali idi.

Gözləməkə xeyli vaxt keçdi, Zurab belə fikirləşdi ki, birdən Keto yuxarı məhəlləyə qalxmamaq fikrindən vaz keçərsə, necə olar, ancaq elə bu vaxt uzaqda yenice boy atmış qadın görünürdü, qırurla addımlayan və lezgisayağı geyinmiş bir qız.

Zurab gözünü zillayıb baxmağa başladı və ürəyinin döytüntüsü artdı. Qadın get-gedə yaxınlaşdı və Zurab elə baxırdı ki, sanki ac gözləri ilə onu yemək istəyirdi.

Ketonun qiyafəsi bir qədər dəyişmişdi, xeyli böyümüştü, yaşına görə böyük görünürdü, lakin rəngi və sir-sifəti uşaqlığındakı kimi, əvvəlki təki qalmışdı.

Atanın qəlbini hədsiz sevincle doldu, öz Ketonunu yenə də gürçü qadını kimi tanıyanda şadlığı yerə-göyə sığmadı. Keto Zurabın daldalandığı ağaclarla galib çatdı.

Kişi vaxt təpib qızı qorxutmamaq üçün yavaşça, ehtiyatla onun qarşısını kəsdi. Keto diksindi, hürkmüş cüyür kimi kənara sıçradı.

- Qorxma, bala, sənin atanam, buraya gəldim ki, səni evə, ananın yanına aparım, - deyə şirin, ata səsi və nəvazisi ilə Zurab dilləndi. Keto qorxa-qorxa naməlum sözləri dirləyirdi və heç nə başa düşmədi ki, bu tanımıdagı kişi ondan na istəyirdi.

Zurab fikirləşdi ki, əgər danışmağa vaxt itirərsə, kimse galib çıxa və iş korlana bilər, ona görə də sürətlə Ketoya doğru getdi, ehmalca biləyindən tutdu və meşəyə doğru qaçırdı.

Keto hay-haray saldı, bu səs-künyü kənddə eşitdilər, lakin kimin idi və haradan galirdi, ilk anlarda təyin edə bilmədilər. Kand ayağa durdu və bir neçə nəfər adam naibin yanına getdi.

O, başqa yerde idi və ona görə də vaxtında ona xəber çatdırı bilmədilər. Bu xəberi ona çatdıranda olduğunu mütəəssir oldu və dedi: Heç şübhəsiz qızı Kartveladze qaçırdı və təqibçini çağırtdırdı.

Təcili surətdə otuz nəfər silahlı ığid toplandı. Vaşlovaniyə doğra üç yol gedirdi. Naib təqibçiləri üç hissəyə ayırdı.

On nəfər ığidi bir yol ilə, on nəfəri - ikinci yol ilə göndərdi və on nəfər ığid ilə isə üçüncü yol ilə özü təqib etməyə başladı. Hər üç təqibçi dəstə az qala Vaşlovaniyə qədər gedib çatdı, lakin Zurabın və Ketonun izinə düşə bilmədilər: onları sanki torpaq udmuş və yoxa çıxmışdalar.

İş burasında idi ki, Zurab öz qızını Vaşlovaniyə doğru aparmamışdı, çünki yaxşı bilirdi ki, təqibçi buraya galib çatacaqdı.

O, Şimal yoluna üz tutdu, bu yol Kaxetinin yuxarı kəndlərinə gedib çıxdı. Uzaqdan dövrə vurmağı təstün tutdu ki, evə sağ-salamat gedib çıxsın, ancaq vay belə sağ-salamat gedib çıxmaga...

Keto ilk zamanlar öz atasını tanırmadı və buna görə kədərlə olacaqdı, Zurab bu barədə düşünürdü, bununla yanaşı emin idi ki, tezliklə yaddaşı özünə gələcəkdir, əvvəlcə öz atasını, sonra anasını tanıyacaqdır, öz uşaqlığı yadına düşəcəkdir və şadlanacaqdır, lakin çox aldanırdı.

Bütün yol boyu Ketonun kədərinin həddi-hüdudu yox idi. Onun gözlərindən ara vermədən sel kimi yaşı axordı. Elə hicqırırdı ki, az qalırkı iç-çalatı ağızından çıxsın.

Atası qızının bu cür aziyyət çəkməsindən çox narahat olurdu, onun qüssəsini bir qədər azaltmağa çalışırdı, lakin əbas yera. Onun hər bir nəvazisi Ketonun kədərini artırırdı.

O, Zuraba özlinün qanlı düşməni kimi baxırdı, onu ata-anasından, sevimli vətənindən ayıran, düşməni kimi əsir aparan canı hesab edirdi. Ona görə də onun hər bir şirin sözü və şərkliliyi ürəyinə xəncər kimi səncildirdi.

Zurab buna ümid bəsləyirdi ki, bəlkə evə qayıtdıqdan sonra Keto ağla gəldi, anasını, öz həyat-bacəsmi, kəndini tanıldı və ürəyi bizə doğra döndü.

Zurab bu fikirlə ümidiyirdi ki, öz evinin qapısını açdı, Ketonu içəri apardı və öz arvadına sevincə dedi: "Aha, Maqdani, sən Ketonu gətirdim!"

Sevinçdən aşırı-daşan Maqdani qızma doğru atıldı, lakin sevinci təessüfə çevrildi, öz qızının sıfətində təsvir edilməsi çatın olan aziyyət izləri gördükdə özü də qüssələndi.

Maqdani Ketonu sevinclə köksünə sıxdı, onun kədərini yüngülləşdirmek istədi, lakin abəs yera. Keto buz kimi soyuq, daş kimi tarpenməz idi və Maqdanının analıq nəvazişləri və azizləmələri ona heç bir təsir göstərmirdi.

Yox, göstərdi, lakin tamamilə gözlenilənlərin əksini. Maqdanının nəvazişi Ketonun gözleri öñündə onun analığının, naibin arvadının sırasını və nəvazişini canlandırdı. Kədəri daha da gücləndi və qaynar göz yaşları gözlərindən sel kimi axmağa başladı.

- Senin valideyinir, ananam, balal! Bu da sənin doğma atandır! - deyirdi Maqdani Ketoya. - Bax, bu sən doğulduğun evdir, uşaq vaxtı iməklayırdın. Bax, budur, sənin balaca beşiyindir, sən burda yarındır, bu da səhərdən axşamadək oturduğun sevimli bağçan.

Lakin Ketonun nə buralarda gözü vardi, nə də könlü. Onun hissəleri və ağılı dərin kədər və dərd ilə dolu idi. Maqdani yene də ümidi itirmirdi ki, Keto bu gün olmasa da, sabah öz körpəliyini yadına salacaqdı, valideynlərini tanıyacaqdı və onlara qayıdacaqdı.

Bir neçə həftə keçdi və ata-ananın bu arzusu həyata keçmədi. Keto demək olardı ki, yemirdi, içkileri də az içirdi, dərindən ah çəkirdi, saraldı və ölüyə bənzədi.

O, taxtın üstündə sakitcə oturur, əsasən gözləri yumulu halda durur və onun xeyali oraya, Dağıstanə, tay-tuşlarının yanına uçur, o kənddə dolaşırı. Onu ahatə edən hər şey yad görünürdü, hamuru gözdən salmışdı, hamuru öz düşməni hesab edirdi, hamidan acığı gəlirdi.

Onu ağla gafirmak üçün bir çox fandılardan istifadə etdilər ki, uşaqlığıru yadına salsınlar. Anası bir neçə dəfə onu qaçırdıqları yera, meşəyə apardı.

Axşamçağı, onu qaçırdıqları vaxt apardı, Ketonun öz dayəsi ilə tez-tez oturduğu və kənd arvadlarının bardaqlarını doldurduqları və ciyinlərinə alıb evə apardıqlarına tamaşa etdiyi bulaq başına apardı; qonşunun qızlanı, Ketonun tay-tuşlarını, uşaqlıqda tez-tez birlikdə oynadıqları qadınları göstərdi, başqa kənddən onun dayəsini çağırırdı ki, belkə onu tanıya; onun gelinciklerini göstərdi - qituda bütünlükle saxlanılmış oyuncاقlarını, bir neçə dəfə Ketonun diqqətini kilsə zənginin səsi cəlb etdi, uşaq vaxtı zəng səslənən zaman Keto onu əl çalmaqla qarşılayardı, lakin heç bir tədbir lazımi nəticəni vermədi.

Ata-anası Ketoya elə bir gürçü paltarı tikidildər ki, bütün genc qızların gözü üstündə qalırdı, lakin Keto ona heç yaxın da getmədi və bundan sonra özünün ləzgi paltarlarını daha çox sevdidi.

Axırda bir qonşu Maqdaniyə dedi: Keto sənə çox oxşayır, bütün sir-sifəti anasınınkıdır; Sizin güzgüün qarşısında dur və Ketonu da yanında otuzdur.

O, güzgüye baxacaq, iki sıfatı bir-biri ilə müqayisə edəcək, özü ilə sənin sıfatın arasında çoxlu oxşarlıqlar görücək və bəlkə bù sənə köməklilik etdi.

Maqdani bunu da sinəqdan keçirdi, lakin bu Ketonu daha da təəccibləndirdi, Maqdanının qəribə harəketi onu çap-baş saldı, heç onun üzünə də baxmadı, ona görə də sıfatları arasındaki oxşarlıqları da tamamilə görə bilməzdii.

Gənc qadın ata-anasının əlindən gedirdi, xəstələnmədən solurdu, əriyirdi və ölümün qapısının ağızında idi.

- Yox, mən bu uşağıın bu əzab və eziyyətlərinə döza bilməram; əgar bir neçə gün ərzində üzünü biz tərəfə dönderməsə, ata mindirəcək və öz əlimlə aparıb naibə və onun arvadına tapşıracağam.

Görünür, çox layiqli insanlar imişlər ki, özlərini bizim doğma övladımıza belə sevdirlərlə, - dedi Zurab öz arvadı Maqdaniya.

Maqdani isə Ketonu belə asan güzəştə gedə bilməzdi və yeganə övladını öz yanında torpağa tapşırmağa hazır idi, nainki takrarən və hemişəlik Dağıstanə göndərməye.

Bu minvalla aprel də galib keçdi və gözəl may qədəm qoydu. Elə birinci may səhəri baharsayağı buludlaşdı və şimşek çaxmağa başladı.

Axşamadək güclü və həyatverici yağış gözlərini yumub töküdü, axşam çəğiz isə göyün üzü elə temizləndi ki, səmada bir əlçin bulud belə yox idi. Götübbəsi bütünlükə parlaq ulduzlarla doldu.

Olduqca xoşagələn hava yarandı. Heç şübhəsiz, bunun səbəbi idi ki, Keto həmin gecə rahat yatdı. Obırı gün bir balaca faqətə gəlmış halda oydı.

Müqayisədilməz sahər idi: ətraf bərq vuran Glinəşdən aldığı parlaq işıqla bütün fəvvareni öz nəruna qərq etmişdi və bu işıqlı sahər hər şeyi min rəngdə aks etdirirdi.

Məsə quşlarının həyatverici civiltiləri ilə dolmuşdu. Kartveladzenin bağında qızılğül qonçaları ağzını zanbaq kimi açmışdı və ətrafi öz ətrinə qarq etmişdi.

Bu qızılğulların yaxınlığında, elə oradaca ağaca qonunuş bülbülbül şirin-şirin cah-cəh vururdu. Təbiət gülürdü, bayram edirdi, sanki min toyu birlən edirdi.

Təbiət insanın kədər və dərdinin müqayisə olunmaz müalicəsidir. O Ketonun nisgilli qəlbine də kömək etdi və sıfatında o qorxulu kədərin azaldığı hiss olundu, bu nisgil onun qəlbini və ağlını qorxulu yuxu kimi sarmışdı və ətraf hayatına nələr baş verdiyini dərk etməyə imkan vermirdi.

Bunurla əlaqədar, Keto ilk dəfə bu barədə düşünməyə başladı ki, yad adamlar nəye görə və nə üçün ona bu qədər məhəbbət göstərirler, mənim kədərimə nə üçün bu qədər narahatlıq keçirirler.

Anası bu xoş dəyişikliyi asan duydu, ümidi artdı. Bir tərəfdən həmin ümid və digər tərəfdən gözəl yaz sahəri Maqdaniyi xoş əhval-ruhiyyəyə gətirdi və o, tamamilə qeyri-iradi olaraq, öz-özinən beşik mahnısını zümrüdə etməyə başladı.

Keto itdiyi gündən sonra Maqdaniının mahnısının səsini heç kəs eşitməmişdi. On illik sükutdan sonra bu onun ilk mahnısı idi.

Maqdani pəncərənin yanında oturmuşdu, Keto isə otağın küçədə balaca taxtın üstündə rahatlanmışdı. Maqdani beşik mahnısını əvvəlcə alçaq səsle, zümrüdə ilə oxuyurdu, sonra isə öz gözəlliyi onu qanadlarına aldı və özünməxsus yanğı ile oxudurdu, səsini ucaltdı.

Bir balaca, qeyri-ixtiyari Ketoya doğru baxdı və mat-məəttəl qaldı. Ketonun sıfatındaki həyəcan aydınca hiss olunurdu. Aydın idi ki, nəyi isə yadına salırı və dəqiq anşırda bilmirdi.

Onun təbiətinin dərinliyində çoxdan basdırılmış xatirə oyanurdu, lakin oyanmadı, idrakının dərinliyində hansısa arzu olunan xatirə püskürmək isteyirdi, lakin qat-qat başqa təsəvvürlər onları aşağı sıxışdırırdı və yuxarı qabxmalarına mane olurdu.

Maqdani burları yaxşıca görüb hiss etdi və səsinə möcüzəvi hazırlık, cazibədarlıq qatdı. Əvvəller həmin səsle və həmin mahnı ilə hər gün öz qızının - Ketonun uşaqlıq günlərini şirinləşdirirdi.

Maqdaniın səsi Ketonun qəlbinin dərinliyinə sirayət etdi, onu yerindən surətdə silkəledi və orada basdırılmış uşaqlığının tülvi qalıqlarını, xatirələrini carlandırdı, Maqdani gah səsinə cəlbedici güc verirdi və gah da sərhəd bilməyən ana məhəbbəti ilə Ketoya baxırdı.

Keto da sanki anasının sir-sıfatını gözləri ilə yeyirdi və həyəcanla onun sıfatında nə isə böyük bir sırrı oxumağa çalışırdı və oxudu da.

Ketonun həyəcanlı çohrəsi get-gedə sakitlaşdı, sir-sıfatından qara buludlar tamamilə çəkildi, sırasına müəyyənləşdirici şüənn qızartısı çökdü və sevinc şüalan bərq vurmağa başladı. Keto birlən taxtın üstündən sıçrayıb qalxdı, arzu dolu səsle qışqırdı:

"Anacan!" Cəld Maqdaniyi doğru atıldı, hər iki eli ilə onun boynuna sarıldı və anasını dadlı öpüşlərle öpməyə başladı. Ana ilə balanın gözlərindən yaş sel kimi axırdı, lakin bu sevinc, naşə, şadlıq yaşı idi.

Bir azca bundan sonra Zurab da qapıru açıb içəri girdi. Keto anasının qollarının arasından sıçrayıb çıxdı, Zurabın üstüne atıldı və "Atal" deyə bağırdı və onun boynuna sarıldı.

Sonra anasının yanına qayıtdı, əlindən tutdu, o biri otağa apardı, böyük güzgüünü qarşısında öz yanında dayandırdı, sevincdə göz gəzdirdi, lakin nə isə onun fikrini dəyişməyə məcbur etdi, sürətlə güzgüdən uzaqlaşdı, o biri otağa qaçırdı, qutunu açdı, təzə gürçü paltarını götürdü və ləzgi paltarlarının evəzina geyindi. Sonra yenidən məəttəl qalmış anasını güzgüün qarşısına apardı, yanında dayandırdı. Sıfatlarını müqayisə etdi, anasına necə çox oxşadığını aşkarca gördü, ona doğru çevrildi, boynundan asıldı və yenidən onu öpməyə başladı. Əvvəller Maqdaniının bu cür hərəkəti onu təəccübəndirirdi, indi isə özü də beləcə harakət etdi. Sonra anasına gelinciklərin saxlandığı qutunu açırdı və keçmiş dostlarını sevincle ərizlədi.

Bir xatirə o biri xatirəyə səbəb oldu, ikinci - üçüncüyə, üçüncü - dördüncüyə və özünün uşaqlıq illərinin hadisələri gözləri önungə güzgü kimi açıldı. Keto anasına dinclik vermirdi və gah bağçaya,

bulaq başına, gah - meşayə aparırı və kəndin ətraflarını dolandırdı. Gürcü dilini də yadına saldı, lakin sözler çox azlıq edirdi. Danışq zamanı dayanırı, yaxud da ləzgi sözləri qatırdı və bu zaman anası gürcü sözlərini öyrədirdi.

Hər bir vaşlovanılı, iştir böyük olsun, iştir kiçik, iştir qadın olsun, iştir kişi, Ketonun özünə gəlib, hər şeyi xatırlamışından sevinirdi, axın-axın galır və Maqdani və onun ərinin təbrik edirdilər, Ketonu sevindirirdilər. Kartveladzelərin evində sevinc hökm sürürdü. Bu güclü sevincə mahz Maqdaninin tez-tez oxuduğu mahni necə də yaraşırı və ona rövnəq verirdi. Necə ki, uzun müddət susuz qalmış cüyür müqaddəs suyu acgözlükə sorduğu və tezliklə doymadığı kimi.

Keto da bütün on il ərzində məhrum olduğu anasının mahnularının ən gözəl ləzzətini doymaq bilmədən dinləyir və Maqdaniya dindlik vermir. Maqdani bir mahmuru bitirən kimi, yeni mahmumu oxutdururdu, sonra - üçüncüsünü, dördüncüsünü. Maqdani tez-tez deyirdi: - Qadan alım, bala, bir az dincəl, yoxsa hərəkatim yoxdur. — Lakin Keto bu yorğunluğun sağaldıcı dərmanını bilirdi: anasını sevincə bağırma basmaq və öpüşlərə qərq etmək. Keto anasının həzin mahnularını dinləməklə həm məzələnir və həm də özü də mahnu öyrənirdi.

***

Bir dəfə, Keto yeni həyatla ürəyini dolduran zaman, anasından soruşdu: "Anacan, qadan alım, ola bilərmi ki, kiminsə vasitəsilə Dağıstanı salam göndərək?"

Bu sözler Maqdaninin xoşuna gəlmədi və dayandı.

- Fikir eləmə, ana, - Keto övlad məhabbeti ilə dedi. - Səni də, atamı da sevirəm, necə ki, doğma valideynlər kimi, onlara isə hörmət bəsləyirəm, necə ki, mənim qayğıkeşlərim və tərbiyəçilərim kimi. Əgər onlar olmasaydilar, kim bili, kimin əlinə düşəcəkdir və başıma nələr gələcəkdir?

Xüsusi göndərilmüş adamların vasitəsilə naibs və onun arvadına salam göndərdilər və sovgat kimi Kaxet şərabı da qoydular. O zaman ki, ləzgiler bu şərabı heç də kaxetlilərdən az içmirdilər.

Yay ötüb keçdi. Ana görürdü ki, Keto öz analıq-atlığıni çox görmək istəyir, lakin bunu demir, üzə vurmurdur. Bir dəfə Maqdani Ketoya dedi: "Bilirsənmi, mənim əzizim, başıma belə bir fikir gəlib?"

İndi üzüm yiğimi yaxınlaşır, Dağıstanda üzüm yoxdur və orada üzüm yiğimi bilmirlər, gel, sənin analıq-atlığını üzüm yiğimina davət edək və onları eyləndirək, yaxşılığın əvəzini çıxmaq lazımdır". Təşəkkür əlaməti olaraq Keto anasını sevincə sinəsinə sıxıdı.

Naib və onun arvadı Ketonu çox görmək istayırlar, ona görə də üzüm yiğimina dəvət olunmaq onları çox sevindirdi və təyin olunmuş vaxtda övladlığa götürdükləri qızın ata-anasına qonaq getdilər.

Ata-anasının razılığı ilə Keto öz analıq-atığını ləzgi paltarında qarşılıdı. Ketonun sevincinin həddi-hüdudu yox idi, çünki özünün dörd nəfər qiyməli insanını bir yerdə görürdü, bütün qəlbini və ruhi ilə sevdiyi insanları.

Zurab və naib dostlaşdırılar, Maqdani da naibin arvadını ürəkdən sevdilər və hər payız fəsli onları üzüm yiğimina dəvət etmək ənənəyə çevrildi.

Bu ənənə bir neçə ildən sonra Keto anasının vətənində əre getdikdən və bir nəfər Kartlı igidi ilə nigah kəsdikdən sonra da dəyişmədi.

Her sentyabr ayında Kartlidən qızı və kürəkeni, Dağıstandan - naib arvadı və əmaləsi ilə qonaq galırdılər. Keto heç təsəvvürünə belə getirə bilmirdi ki, kimse öz həyatında üzüm yiğimini Keto qədər ləzzətlə və xoşbəxtliklə keçirmiş olardı

***

Doğma ata-anasının və analıq-atığının məhabbatı Ketonun qəlbində bir yerdə camlaşdı. Axırda buna ləyaqətli erinin və uşaqlarının məhabbatı da əlavə olundu.

O, gürcüləri də və ləzgiləri də, Gürcüstanı da və Dağıstanı da özünükü hesab edirdi və bir halda ki, məhabbatdən məhabbat doğulur, ona görə də gürcülər və ləzgilər sanki bir-birləri ilə yarışırıdlar ki, kim Ketoya daha çox hörmət edəcək, xətrini daha çox istəyəcək və məhabbat bəsləyəcəkdir.

Gürcü dilindən tərcümə:
Emin Mahmudov

XƏZƏR UNIVERSİTETİ “DÜNYA” MƏKTƏBİ SUMQAYITDA

- Xəzər Universitetinin Sumqayıtda yeni fəaliyyətə başlayan Dünya Məktəbi şagird qabulu elan edir:
- Məktəbaqadər hazırlıq (5-6 yaş) - Azərbaycan, rus, İngilis dillərində
- Tədris bütün sınıflar üzrə - Azərbaycan, rus dillərində
- IB Programları üzrə təhsil İngilis dilində
- IB diplomu elde edən məzunlar dönyanın tanınmış universitetlərində birbərə bəkələr təhsili almaq imkanı elde edirler.
- Məktəbdə Amerika universitetlərinə qəbul imkanı veren SAT kursları və SAT test mərkəzi fəaliyyət göstərir.
- Qəbul imtahanlarında yüksək nəticə gösərən şagirdlər güzəştli Ədənişlə təhsil almaq hüququ qazanırlar.
- Keyfiyyətli təhsil almaq üçün zəngin kitabxana, müəssisə avadanlıqlarıla təchiz olunmuş sınıf otaqları və laboratoriylar mövcuddur.
- Şagirdlərin hərtərəfli inkişafını təmin edən idman, rəqs, dram, müsləj və məktəbli damadlılar.
- Şagirdlər sahəm qidalanır, məktəbə rəhət və təhlükəsiz gələş-galış üçün avtobus xidməti ilə təmin edilirler.

Ünvan: Sumqayıt şəhəri,
44-cü mahalla, Bakı küçəsi

Tel.: (+994 18) 642 30 97
Mob.: (+994 55) 669 96 33
(+994 50) 669 86 33

E-mail: info@dunyaschool.az
www.dunyaschool.az

Dünya məktəbi

Məktəbəqədər
hazırlıq

Valideynlərin və
şagirdlərin
nəzərinə!

Xəzər Universitetinin Dünya məktəbi 2016-2017-ci tədris ilində I-XI siniflərə şagird qabulu elan edir:

Qəbul müsabiqə yolu ilə həyata keçirilir.

Təhsil 3 dildə (Azerbaycan, rus, ingilis) aparılır.

Azerbaycan və rus bölmələrində İngilis dili ikinci dil kimi tədris olunur. Şagirdlərin seçimi ilə fransız, alman, çin dilləri de öyrədilir.

Məktəbdə təcrübəli pedaqoqlar, o cümlədən xaricdən dəvət edilmiş mütəxəssislər çalışırlar. Burada səvadla yanaşı, tərbiyə də mühüm yertutur.

Dünya məktəbi beynəlxalq statuslu məktəbdür. O, Beynəlxalq Bakalavr Təşkilatının (International Baccalaureate Organization – IBO) üzvüdür. Məktəbdə IB Diplom Programı fəaliyyət göstərir.

X sinif şagirdləri tam orta təhsilla yanaşı, öz istəkləri ilə Beynəlxalq Bakalavr Təşkilatının Diplom Programında təhsil ala bilərlər. Digər məktəblərin şagirdləri də imtahan verməklə Diplom Programına qəbul edilirlər.

Diplom programında təlim ingilis dilindədir. Tahsil müddəti iki ildir.

Beynəlxalq Bakalavr Diplomu əldə edən şagirdlər dönyanın tanınmış universitetlərində təhsillərini davam etdirmək imkanı qazanırlar.

2016-2017-ci il üçün hazırlığa uşaqqabulu davam edir.

Hazırlıqda 4-5, 5-6 yaşlı uşaqlar üçün Azerbaycan, İngilis və rus dillərində qruplar təşkil olunub. Bütün qruplarda əlavə iki dil (Azerbaycan, ingilis, rus) tədris edilir.

Gündəlik dərs programından əlavə, Şahmat, Kompüter, Psixologiya, Rəsm-əmək, Rəqs, Dram və Müsiqi dərsləri keçirilir.

Ünvan: Bakı, Əcəmi Naxçıvanı 9

Dünya məktəbi

Tel.: (+99412) 563 59 40 /47/48

Mob.: (+99470) 844 08 88

E-mail: info@dunyaschool.az

Məktəbəqədər hazırlıq

Tel.: (+99412) 563 59 43/ 45

Mob.: (+99470) 560 15 18

E-mail: bagca@dunyaschool.az

Universitetdə həkələvər pilləsində aşağıdakı fəxsiyyətlər üzrə kadr hazırlığı aparılır:

I qrup üzrə:

- Kompüter elmləri
- Neft-qaz mühəndisliyi
- Kompüter mühəndisliyi
- İnşaat mühəndisliyi
- Riyaziyyat və informatika müləməliyi
- Fizika müləməliyi
- Elektronika, telekommunikasiya və radiotexnika mühəndisliyi
- Kimya mühəndisliyi
- Mekanika mühəndisliyi

II qrup üzrə:

- Mühəndislik rəsədi və audit
- Mallyo
- İqlisadiyyat
- Management
- Marketing
- Biznesin idarəe edilməsi
- Tarix müləməliyi
- Coğrafiya müləməliyi
- Regionşünaslıq (regionlar üzrə)
- Beynəlxalq münasibətlər
- Turizm və otelçilik

III qrup üzrə:

- Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müləməliyi
- Xarici dill (ingilis dili) müləməliyi
- İbtidai sinif müləməliyi
- Filologiya (ingilis dili və ədəbiyyatı)
- Filologiya (Azərbaycan dili və ədəbiyyatı)
- Politologiya
- Tərtibat (ingilis dili və digər diller)
- Dizayn

IV qrup üzrə:

- Kimya müləməliyi
- Biologiya müləməliyi
- Psixologiya
- Kimya və biologiya müləməliyi

Universitetdə kadr hazırlığı spesifikasi bəzində tətbiq olunur. Həm də öndənmiş və ya dövlət hesabına təsdiq almış məməkənlərin.

Ünvan: Mehseti küçəsi, 41

Əlaqə telefonları: (012) 421-68-11, (012) 417-91-33;

Fax: (012) 498-99-79

E-mail: contact@khazar.org

<http://www.khazar.org>

XƏZƏR UNİVERSİTETİ

Xəzərə en çox tanınan, xaricə en çox tələbə göndərən, xərcdən oxurmağa tələbələrin en çox gəldiyi, xarici müslimlərin en çox işlədiyi ali məktəbdür.

Xəzər Universiteti öz tədris programlarının müasirliyi, verdiyi təhsilin keyfiyyəti və ciddiliyi, geniş beynəlxalq əlaqələri ilə hem Azərbaycanda, hem de onun hüdudlarından çox-çox uzaqlarda geniş hörmət və nüfuz qazanmışdır.

Xəzər Universiteti dünyada ali məktəblərin reytinginin müəyyənəşdirilməsi sahəsində nüfuzlu təşkilatların reyting cədvəlinde Azərbaycanın ali məktəbləri arasında hemişa birinci olmuşdur.

2016-ci il iyunun 14-də QS (World University Rankings) təşkilatı inkişaf etməkdə olan Avropa və Mərkəzi Asiya ölkələri universitetlərinin reytingini müəyyənəşdirmiştir. Xəzər Universiteti Azərbaycanın en yaxşı ali məktəbi seçilməklə yanaşı, göstərilən bölgənin ilk 70 ali təhsil müəssisəsi arasında yer almış yeganə Azərbaycan universitetidir.

2016-ci il senyabrın 6-da QS (World University Rankings) təşkilatı dünya üzrə ali təhsil müəssisəlerinin 2016-2017-ci il üçün reytingini müəyyənəşdirmiştir. Xəzər Universiteti dünya universitetləri sırasında 701+ yeri, Azərbaycan universitetləri arasında isə 1-ci yeri tutmuşdur.

Universitetin maddi-texniki bazası

Mehseti küçəsi, 41 ünvanda yerləşen müasir avadanlıqlarla təchiz edilmiş tədris korpusunda (Neftçilar metrosunun yaxınlığında), şəhərin mərkəzində Başir Səfəroğlu küçəsi, 122 ünvanda yerləşən tədris binasında və 8-ci MKR, Əcəmi Naxçıvani küçəsi, 9 ünvanda (Ayna Sultanovanın heykalinin yaxınlığında) 3 bina və ayrıca idman kompleksindən ibarət tədris kampusunda yüksək keyfiyyəli təhsil almaq üçün hər cür şərait yaradılmışdır.

Təhsil və karyera imkanları

Təhsildə fərqlənən tələbələr təhsillərini Amerika, Kanada, İngiltərə, Fransa, Almaniya, Hollandiya, İsveç, İtaliya, Türkiyə, Çin, Yaponiya və s. ölkələrin tanınmış universitetlərində davam etdirmək imkanı qazanırlar.

Xəzər Universitetində əsas təhsil dili ingilis dilidir. Bu, tələbələrin müasir dərsliklərdən istifadə etməsi, təhsillərini xərcdə davam etdirməsi və xərcdən gələn müəllimlərin effektli dərs deməsinə geniş imkan verir. Məzuniylar və yuxarı kurs tələbələri xərici şirkətlərdə yüksək maaşlı işlərə davet alırlar, eləcə də dövlət təşkilatlarında və ölkəmizin qabaqcıl şirkətlərində işləmek imkanı elde edirlər.

Təhsil haqqının ödənilməsində güzəştlər

Dövlət İmtahan Mərkəzinin keçirdiyi imtahanlarda yüksək bal toplayan tələbələre aşağıdakı qaydada güzəştlər edilir. İmtahanlarda: 650-700 bal toplayan tələbələr təhsil haqqından tam azad edilir. 600-649 bal toplayan tələbələr təhsil haqqının cəmi 25%-ni ödəyir. 550-599 bal toplayan tələbələr təhsil haqqının 50%-ni ödəyir. 450-549 bal toplayan tələbələr təhsil haqqının 75%-ni ödəyir.

Tələbələr təhsil aldıqları müddədə əsgəri xidmətdən azaddırlar.